

MØTEINNKALLING

Utvalg: KOMMUNESTYRE
Møtested: Kantina, Lavangen skole
Møtedato: 14.06.2018 **Tid:** 10.00

Eventuelt forfall meldes til tlf 77 17 66 10.
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Arkivkode
	Tittel	
15/18	17/71	033
	REFERATSAKER KOMMUNESTYRET	
16/18	09/88	F03
	"VÅGE Å SE, TØRRE Å SPØRRE" INTERKOMMUNAL HANDLINGSPLAN MOT VOLD I NÆRE RELASJONER	
17/18	17/44	144 G
	SAMISK HELSEPLAN	
18/18	08/1077	A10
	REVIDERING AV NORMALVEDTEKTENE FOR BARNEHAGENE	
19/18	18/50	L20
	STI - OG LØYPEPLAN FOR LAVANGEN KOMMUNE	
20/18	18/86	014
	KOMMUNESTYREVALG OG FYLKESTINGSVALG 2019 FASTSETTING AV VALGDAG	
21/18	18/139	410 A
	REKRUTTERING OPPVEKSTETATEN - 2018 - 2023	
22/18	18/40	614
	NY KONTORSTRUKTUR FOR NAV I INDRE SØR-TROMS	
23/18	18/146	212
	ÅRSBERETNING 2017	
24/18	18/142	212
	TERTIALMELDING - 1. TERTIALRAPPORT 2018	
25/18	18/21	212
	LAVANGEN KOMMUNES REGNSKAP 2017	

Tennevoll, 08.06.18

Bernhardt Halvorsen
ordfører

REFERATSAKER KOMMUNESTYRET

Saksbehandler: Evy Hansen

Arkivsaksnr.: 17/71

Arkiv: 033

Saksnr.: Utvalg
15/18 Kommunestyre

Møtedato
14.06.2018

Sakens dokumenter:

09/561-102 23.04.2018 ORDF//BKH 026

1260/18 **Sør-Troms regionråd**
REFERAT FRA REGIONMØTE PÅ IBESTAD 23.03.18

09/561-103 25.04.2018 ORDF//BKH 026

1297/18 **Sør-Troms regionråd**
REFERAT FRA ÅRSMØTE MED TILLEGGSSAKER I KVÆFJORD
13.04.18

18/126-4 05.06.2018 SEN//EBH 223

1723/18 **Lavangsvekka v/ leder K Sjøseth**
MELDING OM POLITISK VEDTAK - LAVANGSVEKKA 2018 -
TILSKUDD

Sakens fakta:

Rådmannens vurderinger:

08.06.2018

Erling Hanssen
rådmann

Evy Hansen
førstesekretær

Rådmannens innstilling:

Ingen merknader til referatsakene. Referatsakene tas til orientering.

Sør-Troms regionråd

Deres ref.: Deres dato: Saksbehandler: Telefon: 770 26008 Vår dato: Vår ref. 2018/393 /
STURLA BANGSTAD **03.04.2018** **026**

Salangen kommune		9350	SJØVEGAN
Ibestad kommune		9450	HAMNVIK
Skånland kommune	Postboks 240	9439	Evenskjer
Tjeldsund kommune			
Lavangen kommune		9357	TENNEVOLL
Gratangen kommune		9470	GRATANGEN
Kvæfjord kommune	Bygdevegen 26	9475	Borkenes

LAVANGEN KOMMUNE	
LOABAGA SUOHKAN / HALLAN	
Adressenr.	09/561-102 1260
23 APR. 2018	
Var. Led. P.	026
Saksbehandler	BKH
Kopi til	EHA

Ref kst

REFERAT FRA REGIONRÅDSMØTE I IBESTAD 23. MARS 2018

Møtt

Ordfører Sigrun W. Prestbakmo, Salangen kommune
 Rådmann Frode Skuggedal, Salangen kommune
 Rådmann Erling Hanssen, Lavangen kommune
 Ordfører Eva Ottesen, Gratangen kommune
 Ordfører Dag Sigurd Brustind, Ibestad kommune
 Rådmann Roe Jensen, Ibestad kommune
 Ordfører Helene Berg Nilsen, Skånland kommune
 Rådmann Bjørn Tore Sørensen, Skånland kommune
 Ordfører Liv Kristin Johnsen, Tjeldsund kommune
 Ordfører Torbjørn Larsen, Kvæfjord kommune
 Rådgiver Birger Bjørnstad, Kvæfjord kommune
 Varaordfører Maria Serafia Fjellstad
 Rådmann Hugo Thode Hansen, Harstad kommune
 Daglig leder Sturla Bangstad
 Prosjektleder Nina Dons-Hansen

Forfall

Ordfører Marianne Bremnes, Harstad kommune
 Ordfører Bernhardt Halvorsen, Lavangen kommune
 Rådmann Ole-Kristian Severinsen, Gratangen kommune
 Rådmann Monika Amundsen, Tjeldsund kommune
 Rådmann Merete Hessen, Kvæfjord kommune

Behandlede saker

Helene Berg Nilsen innledet møtet og forslø at rådet burde avgi uttalelse i 2 saker:

- Høring angående framtidig postombæring
- Rehabiliteringstilbudet ved UNN Harstad

Vedtak: Regionrådet vedtok forslaget og bad daglig leder om å utarbeide høringsforslag.

Besøksadresse:
 Asbjørn Selsbanesgt. 9
 Harstad

Postadresse:
 Postmottak
 9479 Harstad

Telefon:
 77 02 60 08
 Mobil:
 47 71 10 40

E-post:
post@strr.no
sturla.bangstad@strr.no

Hjemmeside:
www.strr.no

Sak 06/18

Status på regionrådets prosjekter v/prosjektleder og daglig leder (orienteringer vedlagt). I forhold til Strategisk plan for vekst og utvikling pekte Dag Sigurd Brustind på viktigheten av at planen må følges opp og driftes. Sigrun W. Prestbakmo kommenterte at Salangen allerede var i gang med tiltak knyttet til arena skole- og næringsliv. Alle ble invitert på Workshop i Harstad 9. april 2018.

Vedtak: Rådet tok framlegget til orientering.

Sak 07/18

Innspill til program for fylkesreise (6. september 2018) - Stortingets Transport- og kommunikasjonskomité v/daglig leder.

Påfølgende debatt pekte på følgende:

- nødvendig med tilknytning fra Hålogalandsveien til Harstadpakken
- fylkesveiene må prioriteres høyere
- lufthavnen på Evenes og Bardufoss må tas med
- ivareta politisk ønske om mer transport på kjøll
- fergepriser
- bruke relevante tiltak fra Strategisk plan for vekst og utvikling

Rammene for fylkesreisen gir lite rom for lokale forhold og omvisninger. Derfor viktig at rådet utarbeider et presist, profesjonelt og omforent framlegg.

Vedtak: Rådet bad daglig leder om å utarbeide forslag til orientering og skriftlig dokument til komiteen.

Sak 08/18

Turkart for kommunene i Sør-Troms v/Anne-Margrethe Roll (vedlagt er prosjektplan for forprosjekt).

Vedtak: Rådet tok framlegget til orientering, og anbefalte at Sør-Troms kommunene slutter opp om tiltaket fra Midtre-Hålogaland Friluftsråd.

Sak 09/18

Orientering om regionreformen v/fylkesrådsleder Willy Ørnebakk (orientering vedlagt). I foredraget pekte Ørnebakk spesielt på at reformen i stor grad handler om å gjøre offentlig forvaltning mer effektiv, og utfordret regionen om å gripe muligheten som ligger i å «ta» til seg nye og viktige roller.

Oppgavefordelingen mellom ulike nivåer er det viktigste i følge Ørnebakk. Han pekte videre på viktigheten av samarbeid og samordning.

Mulighetsrommet som ligger i utviklingen av Nordområdestrategien ble også fremhevet av Ørnebakk.

Orienteringen ble etterfulgt av et meget kort ordskifte:

Sigrun W. Prestbakmo: Ikke ønskelig at det etableres et ekstra forvaltningsnivå mellom region og kommune.

Dag Sigurd Brustind: Berømmet arbeidet som han beskrev som visjonært. Ny region bør styre eget helseforetak.

Torbjørn Larsen: Folkevalgt nivå bør kunne delegeres myndighet til å utvise større skjønn i lokale saker. Bekymringsfullt at Sør-Troms blir en utkant i den nye regionen.

Liv Kristin Johnsen: Berømmet framtidsvyene, og ser frem til å bli del av Troms fylke.

Maria Serafia Fjellstad: Gav skryt til rett fokus i reformarbeidet.

Willy Ørnebakk: Grensejustering mellom nye Troms/Finnmark og Nordland må følges opp. Prinsipp som bør legges til grunn for grensejusteringer må være knyttet til de funksjonelle bo- og arbeidsmarkedslinjene.

Vedtak: Rådet tok framlegget til orientering.

Sak 10/18

Drøfting om sammenslåing av Ofoten og Sør-Troms regionråd v/Helene Berg Nilsen (vedlagt er referat fra drøftingsmøte mellom Sør-Troms og Ofoten regionråd, samt saksutredning).

Helene Berg Nilsen orienterte fra første drøftingsmøte mellom Ofoten og Sør-Troms regionråd. Deretter la daglig leder fram sekretariatenes anbefaling på organisering.

Den påfølgende debatten viste at rådet ikke står samlet i synet på at en sammenslåing av regionrådene i Ofoten og Sør-Troms er fornuftig og at prosessen går for raskt, uten nødvendig diskusjon og forankring i rådet og medlemskommunene.

Torbjørn Larsen er betenkt på det fokus et nytt råd vil få på linja mellom de to store byene. Han mener at fremlagt anbefaling på nytt råd med arbeidsutvalg (AU) og hovedstyre blir for stort, og støtter ikke synet på at bare noen ordførere skal delta i et AU. Larsen ser fordelen med tilgang til to stortingsbenker, men er skeptisk til at et nytt råd må forholde seg til to fylkeskommuner.

Hugo Tode Hansen opplyste om at Harstad er for en sammenslåing av rådene, men at man må tenke seg godt om før man lager en større organisasjon enn det som er nødvendig.

Sturla Bangstad opplyste om at ordfører Marianne Bremnes, i møtet med Ofoten 2. mars, kunne støtte en organisering med et AU og et hovedstyre.

Sigrun W. Prestbakmo mente at man har startet i feil ende ved at man ikke først har drøftet godt nok grunnlaget for dagens samarbeid, herunder hva som fungerer og hva som ikke fungerer. Hva er regionrådets oppgaver og funksjon, herunder om det skal være et konsensusorgan eller ikke.

Maria Serafia Fjellstad mente at det var viktig å «lande» organiseringen så tidlig som mulig. Hun mente at det var viktig at politisk ledelse fortsetter å gå på omgang mellom kommunene.

Liv Kristin Johnsen mente at Sør-Troms regionrådråd sin organisering uten AU og opposisjon var mer effektivt enn Ofoten sin organisering.

Dag Sigurd Brustind var positiv til en sammenslåing ved at det vil skape nye muligheter. Han poengterte at organiseringen og vedtektene blir viktig, herunder at kommunene blir likebehandlet. «En kommune – en stemme». Brustind er ikke tilhenger av at fylkesnivået skal delta i rådet.

Sigrun W. Prestbakmo mener at det er komplisert med å invitere opposisjonspolitikere inn i et fremtidig råd. I dag fungerer det godt med at ordføreren er en partipolitisk uavhengig representant for kommunen.

Torbjørn Larsen pekte på regionrådet som et politisk samarbeidsorgan. Et stort råd vil være en maktfaktor kun hvis det greier å stå samlet. Prosessen bør være god fremfor å gå for fort fram.

Erling Hansen orienterte om at Lavangen har en pågående diskusjon om temaet. Spørsmålet vil bli behandlet i kommunestyret i april.

Sigrun W. Prestbakmo sa at diskusjonen må få gå sin gang i kommunene.

Maria Serafia Fjellstad har stor forståelse for at kommunene må ta den nødvendige diskusjonen internt. I den videre prosessen må hele regionen tas med.

Dag Sigurd Brustind ba om at man fokuserte på mulighetene og ikke problemene, men pekte også på at veien videre med utredningen er uklar.

I diskusjonen rundt administrativt ansatte, har sekretariatene lagt til grunn at ingen skal sies opp, og at stillingene til prosjektlederne bør finansieres av kommunene, og ikke være prosjektavhengig.

Torbjørn stilte spørsmål om hvorfor sekretariatene skulle skjermes og var skeptisk til at det var nok prosjekter til prosjektlederne.

Sturla Bangstad poengterte at regionrådet har et arbeidsgiveransvar også for prosjektlederne og hevdet at grunnen til at prosjektlederne i dag ikke utelukkende jobber med regionale saker er behovet for inntjening. Det er nok av regionale prosjekter som kan styres av rådet.

Hugo Tode Hansen sa at Harstad hadde god erfaring med prosjektledelse fra regionrådet. Med hensyn til deltakelse i et fremtidig sammenslått råd sa Hansen at det er naturlig, og at det må respekteres om noen kommuner føler at de ikke har nødvendig tilhørighet til å bli medlem.

Vedtak: Rådet tok framlegget til orientering. Debatten tas opp igjen på neste regionrådsmøte i Kvæfjord 13. april.

Med hilsen

Helene Berg Nilsen
Leder

Sturla Bangstad
Daglig leder

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Gratangen

Harstad

Ibestad

Kvæfjord

Lavangen

Salangen

Skånland

Sør-Troms regionråd

Deres ref.:

Deres dato:

Saksbehandler:
STURLA BANGSTAD

Telefon: 770 26008

Vår dato:
17.04.2018Vår ref.
026

2018/393 /

Lavangen kommune	9357	TENNEVOLL
Tjeldsund kommune		
Salangen kommune	9350	SJØVEGAN
Gratangen kommune	9470	GRATANGEN
Ibestad kommune	9450	HAMNVIK
Skånland kommune	9439	Evenskjer
Kvæfjord kommune	9475	Borkenes
Postboks 240		
Bygdevegen 26		

LAVANGEN KOMMUNE	
LOABAGA SUOHKAN - Radašannet	
25 APR. 2018	
Bokført	1297
Saksbehandler	EKH
Kopier	FHA

REFERAT FRA ÅRSMØTE MED TILLEGGSSAKER - KVÆFJORD 13. APRIL 2018**Møtt**

Ordfører Helene Berg Nilsen, Skånland kommune
 Varaordfører Kristine Haugen, Lavangen kommune
 Rådmann Ole-Kristian Severinsen, Gratangen kommune
 Ordfører Dag Sigurd Brustind, Ibestad kommune
 Rådmann Roe Jensen, Ibestad kommune
 Ordfører Liv Kristin Johnsen, Tjeldsund kommune
 Rådmann Monika Amundsen, Tjeldsund kommune
 Ordfører Torbjørn Larsen, Kvæfjord kommune
 Rådmann Merete Hessen, Kvæfjord kommune
 Næringsrådgiver Ellen Eliseussen, Kvæfjord kommune
 Ordfører Marianne Bremnes, Harstad kommune
 Rådmann Hugo Thode Hansen, Harstad kommune
 Daglig leder Sturla Bangstad
 Prosjektleder Nina Dons-Hansen

Forfall

Ordfører Sigrun W. Prestbakmo, Salangen kommune
 Rådmann Frode Skuggedal, Salangen kommune
 Ordfører Eva Ottesen, Gratangen kommune
 Ordfører Bernhardt Halvorsen, Lavangen kommune
 Rådmann Erling Hanssen, Lavangen kommune
 Rådmann Bjørn Tore Sørensen, Skånland kommune

Årsmøte

Sak 1 - Årsberetning (vedlagt korrigerert versjon).

Vedtak: Årsberetningen ble godkjent med følgende tillegg:

- Skille mellom prosjekter i regi av STRR og øvrige prosjekter
- Skrive mer utfyllende om vårt samarbeid med UIT
- Tilføye at STRR har deltatt i styringsgruppen for Hålogalandsveien

Sak 2 - Årsregnskap (vedlagt).

Vedtak: Årsregnskapet ble godkjent uten anmerkninger.

Besøksadresse:
Asbjørn Selsbanesgt. 9
Harstad

Postadresse:
Postmottak
9479 Harstad

Telefon:
77 02 60 08
Mobil:
47 71 10 40

E-post:
post@strr.no
sturla.bangstad@strr.no

Hjemmeside:
www.strr.no

Sak 3 - Vedtektsendring § 2.

Formalisere opptak av Tjeldsund kommune som medlem i Sør-Troms regionråd.

Vedtaket: Sør-Troms regionråd vedtok å ta opp Tjeldsund kommune som fullverdig medlem av rådet. Vedtaket trer først i kraft etter at alle medlemskommuner har godkjent opptaket gjennom en endring av regionrådets sammensetning i vedtektenes § 2. Daglig leder utformer felles saksframlegg.

Sak 4 – Forslag til endring av vedtektenes § 4.

Ordfører i Ibestad, Dag Sigurd Brustind, foreslo å endre ordlyden fra dagens vedtekter som lyder slik:

§4 Saksbehandling

Regionrådet fører protokoll hvor alle saker og vedtak føres inn. Vedtak som forplikter den enkelte kommune økonomisk utover regionrådets budsjett er ikke gyldig før saken er behandlet i de berørte kommuner. Regionrådet fatter vedtak med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet er lederens stemmegivning avgjørende.

Til følgende:

Regionrådet fører protokoll hvor alle saker og vedtak føres inn. Vedtak som forplikter den enkelte kommune økonomisk utover regionrådets budsjett er ikke gyldig før saken er behandlet i de berørte kommuner. Regionrådet er et konsensusorgan. Regionrådet fatter kun vedtak med alminnelig flertall i mindre, ikke prinsipielle saker. Ved stemmelikhet i slike saker er lederens stemmegivning avgjørende.

Etter en kort debatt som ikke førte til enighet ble saken tatt opp til avstemming. Mot 2 stemmer fra hhv. Ibestad og Kvæfjord ble forslaget forkastet.

Vedtaket: Regionrådet fant ikke grunn til å endre vedtektenes § 4.

Tilleggssaker

Sak 11/18 – Innspill til Re:tenk 2018.

Prosjektleder Nina Dons-Hansen redegjorde kort om planene for årets konferanse, og inviterte ordførere og rådmenn til å gi innspill til program.

Vedtaket: Regionrådet tok framlegget til orientering.

Sak 12/18 - Drøfting av mulig sammenslåing med Ofoten regionråd.

Fra debatten:

- STRR ønsker å utsette en eventuell sammenslåing til etter at kommunesammenslåingene i Ofoten er gjennomført i 2020.
- STRR ønsker at rådet skal være et politisk samarbeidsorgan, etter dagens § 27-modell, noe som også er anbefalt i utredning til ny kommunelov.
- STRR ønsker en minst mulig byråkratisk modell som er lettdrevet og økonomisk. STRR ønsker å opprettholde dagens organisering hvor ordførere danner rådet, og hvor rådmenn og daglig leder har møte- og uttalerett.

- STRR ser både fordeler og ulemper ved å etablere et råd på tvers av fylkesgrensene:
 - Minus:
 - Byråkrati
 - Må forholde seg til 2 fylkeskommuner (regioner)
 - Pluss:
 - Tilgang til 2 stortingsbenker
 - Mulighetsrommet med 2 fylkeskommuner (regioner)
 - Større kraft
 - Flere innbyggere – større gjennomslagskraft

- STRR er opptatt av arbeidsgiveransvaret, og mener at antall administrative ansatte må være en funksjon av oppgaveporteføljen.
- STRR mener at vedtektene må vies stor plass og gis prioritet i det videre arbeidet.
- Det ble fremmet flere synspunkter, uten at det ble konkludert, på hvordan man teknisk kan slå sammen rådene, herunder:
 - Oppløse for deretter å opprette nytt råd
 - Invitere Ofoten kommunene inn i STRR
- Dersom man skal slå sammen de to rådene er det avgjørende at man er villige til både å gi og ta gjennom de videre drøftingene.

Sak 13/18 - Eventuelt

Leder fremmet forslag om å støtte framsendte uttalelse fra Lofoten, datert 23, mars d.å. om endring i flytilbudet.

Vedtak: Rådet vedtok å støtte uttalelsen. Daglig leder ble gitt i oppdrag å utforme forslag.

Med hilsen

Helene Berg Nilsen
Leder

Sturla Bangstad
Daglig leder

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Årsberetning for Sør-Troms regionråd 2017

Sør-Troms regionråd besto i 2017 av:

Helene Berg Nilsen	ordfører i Skånland (leder fom. 20. oktober)
Marianne Bremnes	ordfører i Harstad (fortsatte som nestleder)
Dag Sigurd Brustind	ordfører i Ibestad (leder til 20. oktober)
Sigrun W. Prestbakmo	ordfører i Salangen
Bernhardt Halvorsen	ordfører i Lavangen
Eva Ottesen	ordfører i Gratangen
Torbjørn Larsen	ordfører i Kvæfjord

I tillegg har administrasjonssjefene/rådmennene og daglig leder hatt møterett/møteplikt.

Virksomheten

Det ble avholdt totalt 8 møter, og behandlet 40 saker i regionrådet i 2017:

- 7 regionrådsmøter
- 1 møte mellom lederne i Ofoten og Sør-Troms regionråd

I tillegg til dette, har regionrådet deltatt på flere politiske møter med Regjering og Storting, herunder høringen om Forsvarets landmakt og møte med statssekretær Bøe i Forsvarsdepartementet m.v.

Rådmannskollegiet har gjennomført ett møte i 2017.

2017 var sjette året med en prosjektlederstilling i 100 %. Nina Dons-Hansen har i 2017 hatt hovedfokus på slutføringen og operasjonalisering av strategisk plan for vekst og utvikling i Sør-Troms som del av regjeringens Byregionprogram (ByR).

- Regionrådet møter og samarbeider løpende med:
- Tromsbenken
- Troms fylkeskommune
- Fylkesmannen i Troms
- Regionrådene i Troms
- Ofoten regionråd
- Midtre Hålogaland regionrådsforum (Sør-Troms, Ofoten, Vesterålen og Lofoten)
- KS Troms
- UIT Norges Arktiske Universitet

Prosjektarbeid

Prosjekter i regi av Sør-Troms regionråd

Byregionprogrammet (ByR)

Med bakgrunn i samfunnsanalysen fra NORUT, søkte STRR i 2015 om deltakelse i kommunal- og moderniseringsdepartementets byregionprogram fase 2, med målsetting om å utvikle en regional utviklingsplan med fokus på nærings- og stedsutvikling. Det ble satt krav til at næringsstrategien skulle koordineres med byregion Narvik (Ofoten). Regionrådet har fortsatt vært styringsgruppe for prosjektet, mens næringsansvarlige i kommunene utgjør prosjekt-/arbeidsgruppa. Det har i 2017

Gratangen

Harstad

Ibestad

Kvæfjord

Lavangen

Salangen

Skånland

vært to nasjonale samlinger i regi av Distriktsenteret. I 2017 har styringsgruppa og prosjektgruppa bearbeidet og oppsummert innsamlet data og kommet frem til fem satsingsområder for utviklingsplanen:

- Innovasjon og entreprenørskap
- UNG
- Infrastruktur og samferdsel
- Kompetanse
- Trender og fremtidsforskning

Innspillmøter innenfor hvert område med relevante aktører, samt studietur til Luleå med deler av prosjektgruppa/næringsansvarlige ble gjennomført i 2017. Det har vært avholdt ti prosjektgruppemøter fra oppstart november 2015 til desember 2017. Til sammen er 60 tiltak er utarbeidet. Ansvar og fremdrift kan følges på <http://retenk.no/>

Hele planen med tiltak kan leses her:

<http://strr.no/media/1449/strategisk-plan-for-vekst-og-utvikling-i-soer-troms.pdf>

Utviklingsplanen erstatter strategiplanen fra februar 2016.

Strandrydding

Regionrådet fikk innvilget søknad om midler til strandrydding fra Miljødirektoratet i 2016. Vi hadde midler igjen til ny strandrydding i 2017. Seks av syv kommuner gjennomførte i perioden mai - september strandrydding i sin kommune takket være ildsjeler, skoleklasser, lag og foreninger. Det ble samlet inn over 20 tonn søppel langs strendene i regionen også i 2017.

«Tore Hunds rike»

Arbeidet med vikingskipbygget på Bjarkøy er lagt til side av Harstad kommune. Fokus nå er deltakelse i det store nasjonale jubileumsarbeidet frem mot 2030. I april 2017 arrangerte STRR et fagseminar der fagfolk fra UiT, Sametinget, Stiklestad Nasjonale Kultursenter, Vikingeskipsmuseet Oslo, m. fl. deltok. Dette markerte starten på vår regions deltakelse i «1030-2030: Norge i tusen år.» Planen er en ti år lang markering, der fortid, nåtid og fremtid er tema. Sør-Troms med Bjarkøy og Trondenes i spissen, er foreslått som tema/markeringsområde i 2020.

Arena skole-næringsliv (prosjektledelse: KUPA)

Prosjektet skal gi gode møteplasser, eksempler og verktøy for samarbeid mellom skole og næringsliv og på tvers av skolenivåene. Prosjektet går fra 2017-2019 og skal arrangere seks workshops med deltakere fra skole og næringsliv i Sør-Tromsregionen. Ordfører Sigrun W. Prestbakmo (Salangen) er leder av dette prosjektets styringsgruppe. Mer informasjon om prosjektet her: <https://kupa.no/arena-skole-naeringsliv-i-sor-tromsregionen/>

Forskningsdagene 2017

Forskningsdagene i Sør-Troms ble arrangert for sjette gang som et samarbeidsprosjekt mellom Kunnskapsparken Nord (KUPA), STRR og Høyskolen i Harstad (HiH) hvor KUPA hadde prosjektlederansvaret. Sør-Troms regionråds bidrag var begrenset til å være medlem i programkomiteen.

Forsvar

Regionrådet har i 2017 bidratt til utviklingen av Troms 2, som er Troms fylkes innspill til videreutviklingen av Hæren og Heimevernet. Regionrådet v/ leder deltok på Stortingets høring om Landmaktproposisjonen, (Prop. 2 S (2017-2018) 13. november. Regionrådet har i samarbeid med Harstad kommune jobbet for å videreutvikle Åsegarden som en base for alliert utdanning, trening og øving i et samarbeid mellom offentlige og private aktører. I den forbindelse ble det avholdt møte med Statssekretær Øystein Bøe i Åsegarden 14. mars.

Gratangen

Harstad

Ibestad

Kvæfjord

Lavangen

Salangen

Skånland

Regionrådet har i løpet av året bidratt til Harstad kommunes Leverandørprosjekt – et prosjekt med fokus på kapitalisering på forsvarsets etablering og drift på Evenes flystasjon.

Prosjekter utenom Sør-Troms regionråd

Kunststien Harstad

Harstad kommune startet i november 2016 opp et forprosjekt som har som mål å legge grunnlaget for en kunststi med skulpturer langs sjøsiden av Harstad sentrum. Nina Dons-Hansen er gjennom regionrådet leid inn som prosjektleder. I 2017 har hun jobbet 20-25 % med dette prosjektet: <https://www.harstad.kommune.no/kunststien>

Tidsvindu

Prosjektleder i STRR var i 2017 leid inn for å bistå forprosjektet «Tidsvindu» initiert av Alvin Jensvold og SPIRE/Gratangen kommune.

Skallebanken – et nettverksprosjekt støttet av Innovasjon Norge

Prosjektleder Nina Dons-Hansen er leid ut for å bistå tre kommunikasjonsbyråer i et forprosjekt. Estimert ressursbruk er 200 timer fra oktober 2017 til september 2018. Mer om prosjektet her: <https://www.skallebanken.no/>

Uttalelser

Regionrådet har fremmet følgende uttalelser i 2017:

- Presisering av klage til JD på DSBs vedtak om 110-regioner
- Uttalelse vedr. Rå vgs.
- Klage på DSBs vedtak om 110-tilknytning
- Innspill til høring RTP for Troms 2018-2029
- Høringssvar – konseptutredning Sivilforsvaret
- Klage på vedtak om endring av 110-tilknytning
- Grenseproblematikk knyttet til fremtidig regioninndeling i Nord-Norge.

Representasjon

- Fylkesmannens Januarmøte.
- Midtre Hålogaland regionforum
- Flyplassutvalg for Harstad/Narvik lufthavn Evenes
- Styringsgruppe for Hålogalandsveien
- Møter forbundet med samarbeidsavtale med UiT, spesielt knyttet til utviklingen av satsningsområde kompetanse i strategisk plan for vekst og utvikling.
- Ressursgruppen for Newtonrommet
- Overordnet samarbeidsorgan (OSO) mellom UNN HF og lokalsykehuskommunene
- Arena skole-næringsliv i Sør-Tromsregionen
- Dokumentasjon av helsehjelp- et kompetanse- og kvalitetsforbedringsprogram for kommunene i Troms i regi av Utviklingssenter for sykehjem i Troms

Synliggjøring / markedsføring

IT/nettsteder

Sør-Troms regionråd administrerer følgende nettsider:

Gratangen

Herstad

Ibestad

Kvæfjord

Lavangen

Salangen

Skånland

strr.no

byregion.no

www.imella.no

www.retenk.no

<http://www.facebook.com/STregionraad>

Sør-Troms regionråd har egen side på Facebook med ca. 352 følgere.

Økonomi

Se vedlagte årsregnskap.

Kvæfjord 13. april 2018

Sør-Troms regionråd

Helene Berg Nilsen, leder

Sturla Bangstad, daglig leder

Art	Summer av Regnskap 2017	Merk
1010 Fast lønn	1 290 627,67	
1050 Annen lønn og trekkpl. godtgj.	2 667,60	
1090 Pensjonsinnskudd og trekkpliktig forsikringsordning	187 993,05	
1094 AGA Gruppe/ulykke	1 177,44	
1099 Arbeidsgiveravgift	75 605,69	
1100 Kontormateriell.	832,95	
1116 Matvarer (15%) til møter/ utvalg/ ansatte	6 624,06	
1117 Mat/servering (25%) kafè/ restaurant	81 022,76	Regionrådsmøter, prosjektmøter,
1120 Samlepost annet forbruksmaterielt, råvarer og tjenester	68 753,17	Strandrydding
1131 Telefon, telefaks	10 671,67	
1132 Datakommunikasjon	10 074,49	
1140 Annonse, reklame, informasjon	3 701,00	
1150 Opplæring kurs	43 203,07	Kurs, seminar, work-shop
1160 Utgifter og godtgjørelser for reiser, diett, bil m.v. som er opplysningspliktige	30 449,10	
1170 Transport/ drift av egne og leide transportmidler (herunder anleggsmask og lign)	79 077,32	Kunstprosjekt, Skallebank, ByR
1185 Forsikringer og utgifter til vakthold og sikring	3 948,07	
1190 Leie av lokaler og grunn	2 000,00	
1195 Avgifter, gebyrer, lisenser o.l.	179,00	
1200 Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler (inventar, utstyr og maskiner)	14 782,10	
1270 Andre tjenester (som inngår i egenproduksjonen)	191 577,55	Leverandørutvikling, ByR, Tore Hund
1370 Kjøp fra andre (private)	4 509,00	
1429 Merverdiavgift som gir rett til mvkompensasjon	85 825,87	
1550 Avsetning til bundne fond	50 520,40	
1629 Billettinntekter	14 880,00	ByR
1690 Fordelte utgifter/Internsalg	537 590,00	Harstad kommune
1700 Refusjon fra staten.	270 000,00	ByR
1729 Kompensasjon for merverdiavgift	85 825,87	
1750 Refusjon fra kommuner	1 028 232,00	Sør-Troms kommunene
1770 Refusjon fra andre (private)	192 492,00	Prosjekt Skallebank
1950 Bruk av bundne driftsfond	109 401,16	Strandrydding fra 2016
Totalsum	0,00	

1 1111 1

Prosjektregnskap 2017

Summer av Regnskap 2017 Radeltetter	Kolonneeltetter										Totalsum
	Forsvar	Kunst	Skallebank	Ung	ByR	Podcast	Tore H	Strand			
	9904	9905	9906	9914	9915	9916	9917	9918	9919		
1010 Fast lønn	1 290 627,67										1 290 627,67
1050 Annen lønn og trekkpl.	2 328,60										2 328,60
1090 Pensjonsinnskudd og tr	187 993,05				140,40	192,00			6,60		187 993,05
1094 AGA Gruppe/ulykke	1 177,44										1 177,44
1099 Arbeidsgiveravgift	75 588,40										75 588,40
1100 Kontormateriell.	832,95				7,16	9,79			0,34		832,95
1116 Maktvarer (15%) til møt	1 740,00										1 740,00
1117 Mat/servering (25%) ke	42 369,75					3 424,66					42 369,75
1120 Samlepost annet forbr	5 156,04					30 188,01					5 156,04
1131 Telefon, telefaks	10 671,67					1 402,87					10 671,67
1132 Datakommunikasjon	9 498,49										9 498,49
1140 Annonse, reklame, info -	3 701,00	96,00									3 701,00
1150 Opplæring kurs	16 867,63					480,00					16 867,63
1160 Utgifter og godtgjørelse	18 281,90										18 281,90
1170 Transport/ drift av egn	19 816,34	289,00			1 108,00	24 935,44					19 816,34
1185 Forsikringer og utgifter	3 948,07	4 238,18			40,00	10 355,80			414,40		3 948,07
1190 Leie av lokaler og grunn	2 000,00					36 978,71			887,27		2 000,00
1195 Avgifter, gebyrer, lisenser o.l.											
1200 Kjøp og finansiell leasin	14 782,10					179,00					14 782,10
1270 Andre tjenester (som ir	33 156,95	31 250,00									33 156,95
1370 Kjøp fra andre (private)					12 757,60	59 614,00					12 757,60
1429 Merverdiavgift som gir	18 705,89	7 812,50				4 509,00			54 799,00		18 705,89
1550 Avsetning til bundne fo	50 520,40				471,82	2 061,68			18 777,18		50 520,40
1629 Billetinntekter	960,00					39 796,10			13 699,75		960,00
1690 Fordelte utgifter/Interr -	537 590,00					- 18 777,18			88,73		537 590,00
1700 Refusjon fra staten.											
1729 Kompensasjon for mer -	18 705,89	- 7 812,50				- 270 000,00					18 705,89
1750 Refusjon fra kommune -	722 410,00					4 509,00					722 410,00
1770 Refusjon fra andre (private)		- 274 000,00				18 777,18					
1950 Bruk av bundne driftsfond					- 92 492,00						
Totalsum	524 616,45	31 250,00	- 263 876,82	- 69 550,78	- 17 768,84	- 216 376,46	54 799,00	- 43 092,55	- 109 401,16	- 109 401,16	0,00

Leder for Lavangsvekka
Kolbjørn Sjøseth

MELDING OM POLITISK VEDTAK - LAVANGSVEKKA 2018 - TILSKUDD

Formannskapet behandlet saken i møte 04.06.2018 sak 49/18. Følgende vedtak ble fattet:

1. Det vises til referat fra møte i hovedkomiteen for Lavangsvekka 2018 datert 04.05.18.
2. Det vises til vedtak i K.-sak 14/18. Garantien utvides med kr 30 000,- fra kr 90 000, til kr 120 000,- og garantien i sin helhet skal omfatte flerkulturelt arrangement.
3. Vedtaket er fattet med hjemmel i kommunelovens §13.

Med hilsen

Evy Hansen
førstesekretær

Kopi til:
ALR

"VÅGE Å SE, TØRRE Å SPØRRE"
INTERKOMMUNAL HANDLINGSPLAN MOT VOLD I NÆRE RELASJONER

Saksbehandler: Norunn Johansen
Arkivsaksnr.: 09/88

Arkiv: F03

Saksnr.: Utvalg
27/18 Levekårsutvalg
16/18 Kommunestyre

Møtedato
14.05.2018
14.06.2018

Sakens dokumenter:

"Våge å se, tørre å spørre" Interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner for Berg, Dyrøy, Lavangen, Salangen, Sørreisa, Torsken og Tranøy.

Sakens fakta:

Plandokumentet er utarbeidet av et prosjekt i regi av Krisesenteret i Midt-Troms.

I samfunnet i dag er det et økt fokus på bekjempelse av vold i nære relasjoner. En forekomststudie gjort av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) viser at en av ti utsettes for vold i nære relasjoner en eller flere ganger i løpet av sitt liv, og at kun en av tre som opplever vold i nære relasjoner tar kontakt med hjelpeapparatet. Dette innebærer at statistikken over voldsutsatte har store mørketall. Krisesenteret i Midt-Troms hadde i 2017 37 beboere, 16 av disse var barn som kom med en av sine foreldre. I tillegg hadde krisesenteret kontakt med 111 voldsutsatte som benyttet seg av senterets dagtilbud. Med tanke på andelen mørketall i slike saker, må det tenkes på at Krisesenterets statistikk ikke er representativ for faktisk forekomst av vold i nære relasjoner i Midt-Troms.

På bakgrunn av det økte fokuset på vold i nære relasjoner, ble det opprettet en

tilskuddsordning hos justis- og beredskapsdepartementet for tiltak rettet mot dette.

Krisesenteret i Midt-Troms søkte i februar 2016 justis- og beredskapsdepartementet om tilskuddsmidler til arbeid rettet mot forebygging og bekjemping av vold i nære relasjoner.

Prosjektets formål var å bidra til å synliggjøre og øke samarbeidet mellom krisesenteret og 10 kommuner, samt forebygge og øke fokus på vold i nære relasjoner. Herunder å bidra i arbeidet med å utvikle kommunale handlingsplan mot vold i nære relasjoner for kommunene tilknyttet krisesenteret.

Arbeidet med utvikling av kommunale handlingsplaner ble startet med at de ti kommunene tilknyttet krisesenteret ble tilbudt å delta i et prosjekt for utvikling av en interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Kommunene Berg, Dyrøy, Lavangen, Salangen, Sørreisa, Torsken og Tranøy takket ja til å delta i prosjektet. Hver kommune valgte ut en representant til å delta i en arbeidsgruppe som sammen med en prosjektleder fra Krisesenteret i Midt-Troms skulle utarbeide planen.

Formålet med å utarbeide en interkommunal handlingsplan har vært å forebygge og øke fokus på vold i nære relasjoner i kommunene, og sikre at berørte parter får et tilrettelagt og helhetlig hjelpetilbud, samt styrke kunnskapsnivået til kommunens ansatte og videreutvikle samarbeidet mellom faggrupper, instanser og forvaltningsnivå.

Planens innhold:

Planen er utarbeidet av en arbeidsgruppe med en representant fra hver kommune. Disse representantene har innhentet informasjon fra sine kommuner som har dannet grunnlaget for innholdet i planen. Planen har et hovedmål og tre delmål:

- Hovedmål – Innbyggerne i våre kommuner skal leve et liv uten vold.
- Delmål – Den ansatte skal ha kunnskap om vold i nære relasjoner i slik grad at de kan ta opp temaet vold i nære relasjoner ved mistanke, og tåle å lytte til det som blir fortalt.
- Delmål – Den ansatte skal ha kjennskap til hvilke tjenesteapparat som finnes for voldsutsatte, og videre kunne opprette kontakt med disse, og henvise bruker videre når det er avdekket vold i nære relasjoner. Denne informasjonen skal også finnes tilgjengelig for kommunens innbyggere.
- Delmål – Kommunens virksomheter skal ha fokus på forebygging av vold i nære relasjoner ved å sørge for at ansatte har tilstrekkelig kunnskap om temaet til å kunne utføre forebyggende arbeid i form av informasjonsarbeid og oppfølging av voldsutsatte under nyetablering.

Planen er bygd opp slik at den skal kunne være et arbeidsverktøy for alle kommunens ansatte, men også andre som søker informasjon om vold i nære relasjoner. Planen kan deles inn i tre hovedmomenter; *fagkunnskap, tiltak og arbeidsverktøy.*

Fagkunnskap

Første del av planen presenterer relevant og viktig fagstoff som skal være med å skape en felles faglig forståelse. Her presenteres ulike definisjoner og forskning. Det er lagt stor vekt på nasjonale føringer og forståelsen av den enkeltes taushetsplikt, melde- og opplysningsplikt og avvergeplikt. Dette har derfor fått sitt eget kapittel i planen, som er kvalitetssikret av Advokatene Rege & Wibe.

Tiltak

Det er utarbeidet en tiltaksliste med til sammen 15 tiltak fordelt på temaene *avdekking, hjelpetiltak og forebygging.* Det ble utarbeidet et hovedmål og tre delmål på grunnlag av den informasjon som fremkom i informasjonsinnhenting. Tiltakene er bygget på disse og dekker derfor de behov for tiltak som ble oppdaget og etterspurt. Det er her stor vekt på rutiner, samhandling og felles forståelse.

Ingen av tiltakene har en økonomisk kostnad for kommunen. Dette kommer av at tiltakene i hovedsak ikke skal påføre kommunene økte utgifter, da planen er utarbeidet med midler fra justis- og beredskapsdepartementet, og kommunene ikke ble bedt om å stille med midler eller rom i sine budsjett til arbeidet. Alle tiltak er derfor utformet slik at de er gjennomførbare og mulige å legge til virksomhetenes ordinære drift og oppgaver. To tiltak vedrører gjennomføring av kurs. Disse kursene er nettbaserte og har ikke deltageravgifter.

Arbeidsverktøy

Målet med arbeidsverktøyene er at de skal gjøre planen til en aktiv plan, som oppleves nyttig både for ansatte i kommunene men også andre som av ulike årsaker søker informasjon om tjenestetilbud og fremgangsmåte ved mistanke om vold i nære relasjoner. Planen inneholder følgende arbeidsverktøy:

- Oversikt over ulike typer vold
- Oversikt over sårbare grupper
- Konkretisering av taushetsplikten, avvergeplikten og melde- og opplysningsplikten (egne delkapittel)

- Kontaktinformasjon til tjenesteapparatet, en for ansatte og en for voldsutsatte, voldsutøver og pårørende
- Tiltakskort, ett for barn og ett for voksne

Nasjonalt kunnskapssenter for vold og traumatisk stress' forekomststudie (2014) konkluderer blant annet med at vold og overgrep er å betrakte som et alvorlig folkehelseproblem. I rapporten sammenlignes funn fra andre lignende studier i inn og utland, og det kommer frem funn som viser at mennesker utsatt for vold og overgrep i tillegg til økt utsatthet for psykiske helseproblemer også har økt utsatthet for somatiske helseproblemer, suicidalitet, overvekt, tidlig død og medikamentbruk. I den nasjonale handlingsplanen «*Et liv uten vold*» trekkes det frem at vold kan ha store økonomiske konsekvenser for den utsatte, i form av at det i negativ grad påvirker muligheten til deltagelse i studier og arbeidsliv.

Rådmannens vurderinger:

Alt det overnevnte kan vi på samfunnsnivå knytte til utgifter både i sosial- og trygdeytelser, samt kostnader knyttet til de støtte- og behandlingstilbud utsatte har behov for. Ved å forebygge og bekjempe vold sørger vi ikke bare for å øke livskvaliteten til innbyggerne i våre kommuner, men det vil også kunne redusere samfunnskostnader.

Dette viser at en handlingsplan mot vold i nære relasjoner er både hensiktsmessig og viktig for videre arbeid med å bekjempe problematikken gjennom å avdekke, gi hjelp og forebygge. Å vedta denne planen vil kunne hjelpe kommunene i et viktig folkehelsearbeid, og det kan på sikt også ha økonomiske fordeler.

Det skal også nevnes at det i den nasjonale handlingsplanen «*Et liv uten vold*» legges det føring på at alle kommuner skal ha en handlingsplan mot vold i nære relasjoner.

07.05.2018

Erling Hanssen
rådmann

Anne Strømmesen
biblioteksjef/rådgiver

Levekårsutvalgets innstilling:

1. Levekårsutvalget i Lavangen kommune har behandlet og vedtatt «Våge å se, tørre å spørre» - interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2018-2020.
2. Rådmannen er utvalgt til å ha det overordnet ansvar for oppfølging av planen.

Interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner for
Berg, Dyrøy, Lavangen, Salangen, Sørreisa, Torsken og Tranøy

2018-2020

*Våge å se,
tørre å spørre*

Innhold

BAKGRUNN	3
Formål	3
ARBEIDSGRUPPEN.....	3
Arbeidsmetode	3
Gruppens medlemmer	4
KOMMUNENE	4
FOREKOMST AV VOLD I MIDT-TROMS	5
VOLD I NÆRE RELASJONER.....	5
Ulike typer vold.....	6
Hvordan se volden.....	7
Tegn på vold.....	7
Konsekvenser av vold	8
NASJONALE FØRINGER.....	8
Handlingsplaner	8
Taushetsplikt	9
Melde-, avverge- og opplysningsplikt.....	9
Barnekonvensjonen	10
Kommunens ansvar	10
MÅLGRUPPE.....	11
Helhetlig tilbud til familier som lever med vold	11
Sårbare grupper	11
Barn	12
Personer med funksjonsnedsettelse	12
Eldre	12
Samisk befolkning.....	12
Innvandrere og flyktninger	12
Mennesker i aktiv rus	12
MÅLSETTING	13
Hovedmål	13
Delmål	13
Avdekke	13
Hjelpetiltak	13
Forebygge.....	14

TILTAKSLISTE	15
Avdekke	15
Hjelpetiltak	17
Forebygge.....	18
Økonomi.....	20
VIRKEPERIODE.....	20
IMPLEMENTERING	20
Utnevnelse av ansatt med overordnet ansvar for oppfølging.....	20
ARBEIDSVÆRKTØY.....	21
Kontaktinformasjon til tjenesteapparat – for offentlig ansatte.....	21
Generelt	21
Barn og unge	21
Voksne og eldre.....	21
Kontaktinformasjon til tjenesteapparat - for voldsutsatte, voldsutøver og pårørende	22
Barn og unge	22
Voksne og eldre.....	22
Tiltakskort	23
Referanseliste	26

Har vold en stemme?

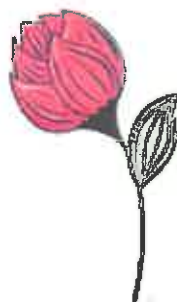
Eller en fasong,

Eller en form?

Og hvis den har det

Er den formet som en tåre,

Eller en knyttet neve?

Hvis volden har en stemme

Men ingen hører den

Er den der likevel?

Britt-Heidi Andreassen,
Miljøterapeut ved
Krisesenteret i Midt-Troms

BAKGRUNN

I samfunnet er det et økende fokus på vold i nære relasjoner som samfunnsproblem og folkehelseutfordring. Justis- og beredskapsdepartementet (heretter kaldt JBD) har utarbeidet en handlingsplan mot vold i nære relasjoner «*Et liv uten vold*» for perioden 2014-2017. JBD har en tilskuddsordning for tiltak for forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner. Formålet med tilskuddsordningen er å stimulere til utvikling av tiltak for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner.

Krisesenteret i Midt-Troms søkte i februar 2016 om tilskuddsmidler til gjennomføring av tiltak for forebygging og bekjemping av vold i nære relasjoner. I søknaden ble det beskrevet at formålet med prosjektet skulle være å bidra til å synliggjøre og øke samarbeidet mellom krisesenteret og 10 kommuner, samt forebygge og øke fokus på vold i nære relasjoner. Herunder å lede arbeidet med å utvikle en interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner for kommunene tilknyttet krisesenteret.

Formål

Formålet med en interkommunal handlingsplan er å forebygge og øke fokus på vold i nære relasjoner i kommunene, og sikre at berørte parter får et tilrettelagt og helhetlig hjelpetilbud, samt styrke kunnskapsnivået til kommunens ansatte og videreutvikle samarbeidet mellom faggrupper, instanser og forvaltningsnivå.

ARBEIDSGRUPPEN

Planen er utarbeidet av en arbeidsgruppe som har bestått av en prosjektleder ansatt av Krisesenteret i Midt-Troms og en representant fra hver kommune som har deltatt i prosjektet med å utarbeide denne handlingsplanen.

Arbeidsmetode

Arbeidsgruppen startet opp sitt arbeide i september 2017 og har frem til april 2018 gjennomført syv møter. Gruppen har innhentet informasjon fra sine kommuner og brukerorienterte organisasjoner. Dette ble gjort ved at det ble sendt ut mail til aktuelle instanser der de ble bedt om å svare på generelle spørsmål som ville belyse aktuell situasjon og behov i kommunene. Representantene i gruppen har også deltatt i ulike tverrfaglige team og møter i sine kommuner. På denne måten er det sikret at alle stemmer som berøres av planen har hatt en mulighet for å bli hørt i utarbeidelsen.

Planens faglige innhold er utarbeidet på bakgrunn av relevant fagstoff, forskning og lovverk. Disse er oppsummert i referanselisten. Kapittelet «nasjonale føringer» omhandler lovverk og er kvalitetssikret av Advokatene Rege & Wibe.

Planen ble sendt ut på høring til kommunenes berørte virksomheter (barnevern, barnehage, skole, SFO, helsesøstertjeneste, svangerskapsomsorgen, legekontor, legevakt, tannhelsetjenesten, tjenester for innvandrere, NAV, psykisk helsetjeneste, pleie- og omsorgstjenester, tjenester for flyktninger og innvandrere) samt kommunens administrasjon. Den er også sendt til RVTS Nord, Finnsnes familievernkontor, politiet, Barnehuset og Fylkesmannen i Troms og Finnmark.

Gruppens medlemmer

Leder

Gunn Knörr Giertsen, Krisesenteret i Midt-Troms

Kommunerepresentanter

Berg

June Esaiassen, helsesøster (fra oppstart i arbeidsgruppen og frem til 08.11.2017)

Berg

Jorid Meyer, levekårsleder (fra 08.11.17 og ut prosjektperioden)

Dyrøy

Anette Jørgensen, helsesøster

Lavangen

Edith Hansen, psykisk helsetjeneste og NAV

Salangen

Marit Sagerup, ledende helsesøster

Sørreisa

Tove Marie Sletten, barneverntjenesten

Torsken

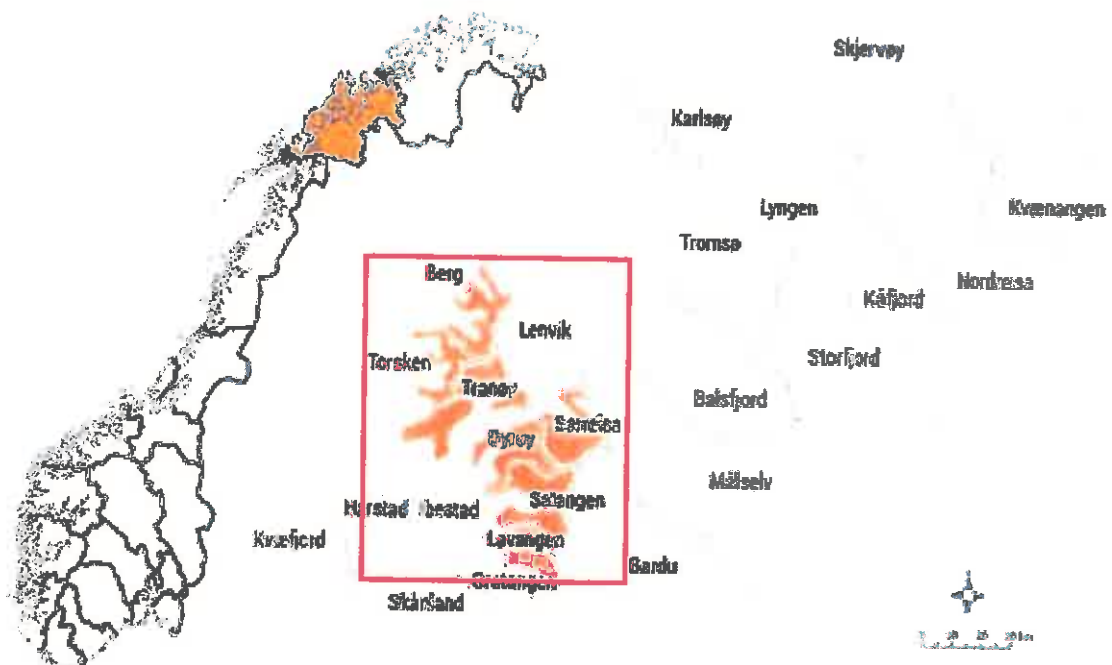
Hege Rudi Grande, NAV

Tranøy

Marit Olsen, NAV

KOMMUNENE

Handlingsplanen er utviklet av og for kommunene Berg, Dyrøy, Lavangen, Salangen, Sørreisa, Torsken og Tranøy. Kommunene ligger langs kysten i Midt-Troms og er syv av ti kommuner tilknyttet Krisesenteret i Midt-Troms. Kommunene dekker et stort geografisk område, der i blant store deler av øya Senja som er Norges nest største øy.

(bilde fra <https://www.allkunne.no/framside/geografi/noreg/fylka-i-noreg/troms-fylke/2002/83757/>)

Kommunene har et samlet befolkningstall på 11 348 innbyggere. Av disse innbyggerne har 1190 personer innvandrerbakgrunn. Flere av kommunene har hovednæring i fiskeindustrien noe som medfører et større og økende antall arbeidsinnvandrere, spesielt fra Øst-Europa. Disse regnes under gruppen innbyggere med innvandrerbakgrunn. I tillegg ser kommunene et økende antall innbyggere med innvandrerbakgrunn som er kommet til kommunen på bakgrunn av familieinnvandring. Salangen kommune er eneste kommune med asylmottak.

Våge å se, tørre å spørre

Interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2018-2020

Lavangen kommune er et samisk forvaltningsområde og det regnes at ca 20% av kommunens innbyggere, ca 300 personer, har samisk bakgrunn. Det regnes at det bor mennesker med samisk etnisitet i flere av de andre kommunene også.

Innbyggertallene er hentet fra Statistisk sentralbyrå.

FOREKOMST AV VOLD I MIDT-TROMS

Statistikken til Krisesenteret i Midt-Troms viser at senteret i 2017 hadde 37 beboere, 16 av disse var barn som kom med en av sine foreldre. I tillegg hadde krisesenteret kontakt med 111 voldsutsatte som benyttet seg av senterets dagtilbud. Finnsnes lensmannskontor som dekker store deler av området planen er gjeldende for har informert om at de i 2016 hadde registret 17 familievoldssaker.

En forekomststudie gjort av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) viser at kun en av tre som opplever vold i nære relasjoner tar kontakt med hjelpeapparatet. Dette innebærer at statistikken over voldsutsatte har store mørketall, og at tallene presentert over ikke gir et helhetlig bilde av voldsforekomsten i Midt-Troms.

VOLD I NÆRE RELASJONER

Verdens helseorganisasjon (WHO), definerer vold som *«forsettlig bruk av, eller trussel om, fysisk makt eller tvang, rettet mot en selv, andre enkeltpersoner, eller en gruppe. For å regnes som vold må handlingen resultere i, eller ha høy sannsynlighet for å resultere i død, fysisk eller psykisk skade, eller mangelfull utvikling»*.

Videre blir det i Norge i dag svært ofte henvist til Per Isdals definisjon på vold; *«Enhver handling rettet mot en annen person, som gjennom at denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutter å gjøre noe den vil»*.

Begrepet «nære relasjoner» bør også defineres. I den nasjonale handlingsplanen «Et liv uten vold» defineres det at voldsutøver og voldsoffer har en nær relasjon, som nåværende eller tidligere kjæreste, samboer eller ektefelle. Det kan også være søsken, foreldre, besteforeldre, eller andre nære slektninger. Videre i planen står det *«Enhver voldsutøvelse er en krenkelse av den som rammes, men forholdet mellom utsatt og gjerningsperson er av stor betydning for hvordan volden oppleves. Smerten over å bli utsatt for et overgrep fra en nærstående person kommer i tillegg til selve volden»*.

Vold er

«Enhver handling rettet mot en annen person, som gjennom at denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutter å gjøre noe den vil».

Ulike typer vold

Fysisk vold – Et bredt spekter av handlinger som innebærer bruk av fysisk makt for å skade, krenke eller kontrollere (eksempel på dette kan være slag, spark, kvelertak, lugging).

Psykisk vold – Bruk av ord eller handling som skremmer, truer, krenker eller kontrollerer (som for eksempel trusler, kritikk, ydmyke, utspørring, kontroll over den andres profiler på sosiale media eller mobiltelefon, eller økonomisk kontroll).

Psykisk vold kan også være fravær av handling (som for eksempel taushet, neglisjering og isolering).

Økonomisk vold – Kontroll over andres økonomi, ingen økonomisk frihet, ta opp lån i andres navn uten samtykke, og lignende.

Latent vold – Muligheten for å bli utsatt for vold styrer den utsattes atferd og handlinger.

Vitne til vold – For barn er det å være vitne til vold like skadelig som å bli utsatt for vold.

Æresrelatert vold – Forskjellig typer vold som utøves for å beskytte familiens ære.

Materiell vold – En atferd rettet mot gjenstander i hensikt å skade skremme eller krenke (eksempel på dette kan være ødeleggelse av gjenstander, salg/spark i vegger, dører og lignende).

Seksuell vold – Enhver seksuell handling som skader, skremmer eller krenker (som for eksempel beføling, tvang til å gjøre seksuelle handlinger en ikke ønsker, voldtekt, seksualisert tilsnakk, fotografering/filming, deling av intime bilder og filmer).

Digital vold – Trusler og trakassering på digitale plattformer (for eksempel overvåking via sosiale media, krenkende meldinger, bilder og filmer postet på nett).

Vold i oppdragelsesøyemed – Fysisk og psykisk avstraffelse som en del av oppdragelsen.

Menneskehandel – Å bli utnyttet til arbeid, prostitusjon, kriminalitet eller tiggning.

Kjønnslemlestelse – Inngrep som gjøres på kjønnsorgan av kulturelle, ikke-medisinske årsaker.

Hvordan se volden

Hvert enkelt individ har ulike reaksjonsmønstre og vil i ulik grad klare å skjule symptomer og volden de utsettes for. Volden kommer som beskrevet også i mange ulike former der flere, som psykisk og latent vold, kan være omtrent umulig å se. Dette er årsaken til at vi har valgt å kalle denne delen «*hvordan se*» og ikke «*hvordan oppdage*». Vi vil presisere at punktene under ikke er et fasitsvar eller en beskrivelse av hver enkelt som opplever vold i nære relasjoner.

Tegn på vold

Generelt:

- Skadeomfanget stemmer ikke med oppgitt hendelse
- Ingen ulykke eller hendelse som kan gi skade blir oppgitt
- Oppgitt hendelse eller skade på barn passer ikke med barnets utviklingsnivå
- Endring av forklaring på eller ulik forklaring på skade fra forskjellige personer
- Det blir angitt at barnet ikke har klaget eller vist tegn på smerte eller ubehag
- Oppsøker lege sent
- Sosialt tilbaketrukket, isolasjon
- Lav selvtillit, selvbebreidelser og skyldfølelse
- Endring i sinnstemning, økt tristhet, nummenhet, økt irritasjon og sinne
- Angst, frykt og depresjoner
- Konsentrasjons- og hukommelsesvansker
- Sen utvikling psykisk og fysisk (barn)
- Barnet straffes for noe som har en naturlig eller medisinsk forklaring
- Lite emosjonelt tilgjengelige foreldre
- Søvnforstyrrelser
- Spiseforstyrrelser
- Selvskading
- Problemer i samspillet med omgivelsene
- Vansker med nærhet og seksualitet
- Økt behov for kontroll
- Mistro
- Utagering
- Ensomhet, følelse av å være helt alene

Tegn på omsorgssvikt/vanskjøtsel (barn, eldre, personer med funksjonsnedsettelse osv):

- Preget av dårlig stell og pleie
- Uegnet påkledning
- Dårlig tannstatus
- Dårlig, manglende eller feil ernæring
- Manglende medisinsk oppfølging
- Manglende tilsyn som resulterer i skader
- Omsorgspersoner med rusvansker

Barn som er utsatt for seksuelle overgrep:

- Endringer i atferd eller sinnstemning
- Angst, sinne
- Konsentrasjonsvansker
- Seksualisert atferd
- Psykosomatiske plager
- En kan se fysiske tegn, men i de fleste tilfeller etterlater ikke seksuelle overgrep fysiske spor eller forandringer

Om du har en mistanke, så spør vedkommende! Ressursen minutvei.no bemerker at å stille direkte spørsmål om vold, voldtekt eller andre seksuelle overgrep, enten hendelsene pågår nå eller ligger tilbake i tid, kan være en viktig støtte for den utsatte. Å bli spurt kan oppleves som å bli sett.

Oppsummeringen er laget ut av informasjon hentet fra Napha, jegvilvite.no og minutvei.no.

Konsekvenser av vold

Nasjonalt kunnskapssenter for vold og traumatisk stress' forekomststudie (2014) konkluderer blant annet med at vold og seksuelle overgrep forekommer relativt ofte i den norske befolkningen, og er klart assosiert med psykiske helseproblemer. De skriver videre at vold og overgrep er å betrakte som et alvorlig folkehelseproblem

Det er rimelig å anta at vold og overgrep påvirker et bredt spekter av livsområder relatert til psykisk og somatisk helse slik som funksjonsnivå, arbeidsevne, sosial støtte og livskvalitet.

NKVTS, 2014

I rapporten sammenlignes funn fra andre lignende studier i inn og utland, og det kommer frem funn som viser at mennesker utsatt for vold og overgrep i tillegg til økt utsatthet for psykiske helseproblemer også har økt utsatthet for somatiske helseproblemer, suicidalitet, overvekt, tidlig død og medikamentbruk. I den nasjonale handlingsplanen trekkes det frem at vold kan ha store økonomiske konsekvenser for den utsatte, i form av at det i negativ grad påvirker muligheten til deltagelse i studier og arbeidsliv.

Alt det overnevnte kan vi på samfunnsnivå knytte til utgifter både i sosial- og trygdeytelser, samt kostnader knyttet til de støtte- og behandlingstilbud utsatte har behov for. Ved å forebygge og bekjempe vold sørger vi ikke bare for å øke livskvaliteten til innbyggerne i våre kommuner, men det vil også kunne redusere samfunnskostnader.

NASJONALE FØRINGER

Arbeidet med å forebygge, avdekke og sette inn tiltak mot vold i nære relasjoner styres av flere nasjonale føringer, både i lovverk, handlingsplaner og forskrifter. Her vil vi trekke frem de det er viktigst å kjenne til.

Handlingsplaner

Det er utarbeidet en rekke aktuelle handlingsplaner. Regjeringen har de siste årene lagt frem fire handlingsplaner mot vold:

- Regjeringens opptrappingsplan mot vold og overgrep 2017-2021.
- Regjeringens handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, «Retten til å bestemme over eget liv» 2017-2020.
- Regjeringens strategiplan for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom, «Barndommen kommer ikke i reprise» 2014-2017.
- Regjeringens handlingsplan mot vold i nære relasjoner, «Et liv uten vold» 2014-2017.
- Regjeringens handlingsplan mot voldtekt, 2012-2014.

Planene inneholder mye informasjon og forskning på tematikken og de er med det nyttige oppslagsverk for å hente mer kunnskap om temaene. Alle har fokus på forebygging og bekjempelse av vold, og inneholder tiltak for å oppnå dette.

Våge å se, tørre å spørre

Interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2018-2020

Taushetsplikt

Taushetsplikten er en plikt til å hindre at opplysninger om f.eks. personlige forhold gis til uvedkommende. Taushetsplikten for offentlige tjenestemenn er forankret i *forvaltningsloven § 13*, i tillegg er enkelte profesjoner og faggrupper underlagt en særskilt taushetsplikt.

Som hovedregel skal vi som hjelpere innhente et informert samtykke fra den vi hjelper, til å ta kontakt med andre deler av hjelpeapparatet. Om det ikke er mulig, er taushetsplikten ikke til hinder for at tjenesteapparatet kan drøfte en sak anonymt (det gis da ingen opplysninger som er egnet til å identifisere konkret sak eller person).

I saker der du som ansatt er usikker på hvordan du skal gå frem for å hjelpe en voldsutsatt som ikke samtykker til kontakt med andre tjenester, er det med andre ord fortsatt mulig å ta kontakt med andre med relevant kompetanse. Å kunne drøfte saken med andre kan både hjelpe deg til å planlegge videre oppfølging av den hjelpetrequende, og hjelpe deg til å vurdere om forholdet du har kjennskap til er av slik grad at det utløser melde- og/eller avvergeplikten.

Aktuelle instanser å drøfte saker der du har kjennskap til eller mistenker vold i nære relasjoner er; kommunens barneverntjeneste, krisesenteret og politiet. Det finnes også instanser med forskjellige spesialfelt du kan kontakte for drøftinger rundt bestemte tema. Disse vil du finne nærmere beskrevet under «*Aktuelle samarbeidsinstanser*» side 20.

Mer om taushetsplikten:

- www.bufdir.no/om-taushetsplikten
- [Rundskriv O-24/2005](#)
- [Rundskriv IS-6/2010](#)
- [Rundskriv IS-9/2015](#)

Melde-, avverge- og opplysningsplikt

Som offentlige tjenestemenn har vi alle melde-, avverge- og opplysningsplikt.

Melde

Offentlige ansatte har en lovpålagt plikt til å melde bekymring til barneverntjenesten etter barnevernloven § 6-4. *Meldeplikten* inntreffer når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, samt ved vedvarende alvorlige atferdsvansker.

Det foreligger ikke brudd på taushetsplikten selv om det i ettertid viser seg at situasjonen ble feilvurdert og var mindre alvorlig enn antatt ut fra et forsvarlig, situasjonsbetinget skjønn.

Privatpersoner har alle et moralsk ansvar for å melde til barneverntjenesten.

Avverge

Avvergeplikten er en plikt hjemlet i *straffeloven §196*, om å avverge en straffbar handling ved å blant annet varsle eller anmelde til politi. Avvergeplikten treffer i kraft når det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at en straffbar handling (som henvist til i *straffeloven § 196*) er eller vil bli begått.

Avvergeplikten opphever taushetsplikten. Denneplikten gjelder ikke bare for offentlige tjenestemenn, men også privatpersoner.

Dette er en påminnelse om at alle har et selvstendig ansvar og en plikt til å melde dersom en er kjent med eller har mistanke om straffbare forhold som vold og overgrep, både mot barn, voksne og eldre. Dersom du er usikker på om din plikt til å melde eller avverge er utløst kan

du drøfte saken anonymt med barnevern, krisesenter og/eller politi. Barnevern og krisesenteret gjør kontinuerlig en vurdering av om deres avvergeplikt er utløst, og vil når den er utløst ta direkte kontakt med politi.

Offentlig ansatte har en *opplysningsplikt* overfor barneverntjenesten jf. bvl § 6-4, når de har behov for informasjon vedrørende barn og deres familiesituasjon. Her gjelder samme vilkår som ved meldeplikt, men det er barneverntjenesten som har ansvar for vurderingen og den ansatte pålegges å gi opplysninger. Opplysningsplikten setter taushetsplikten til side. Opplysningsplikten kan også tre i kraft ved at andre organer enn barneverntjenesten, for eksempel fylkesnemnd, kan pålegge å gi opplysninger.

Barnekonvensjonen

I vurderinger og handlinger gjeldende barn og ungdom ønsker vi å presisere at det grunnleggende argumentet skal være *barnets beste*, jf. Barnekonvensjonens artikkel 3 nr 1. Dersom du er usikker på hva du ser, men vurderer at det vil være til barnets beste om noen ser nærmere på saken, kan med andre ord din meldeplikt være utløst. Melding, eventuelt anonyme drøftelser for å avklare meldeplikten, bør da alltid finne sted.

Barnekonvensjonen, art.3, nr.1

Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner (eng. institusjons), domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.

Kommunens ansvar

Denne handlingsplanen med tiltaksliste pålegger kommunen som arbeidsgiver ansvaret for å sikre at alle ansatte i kommunen har tilstrekkelig kunnskap om meldeplikten, og at de er trygge på praktiseringen av den. Videre pålegger den kommunen til å sørge for at alle kommunalt ansatte har tilstrekkelig kunnskap om hvem de skal kontakte ved bekymring for om deres brukere er utsatte for vold, eller det er spørsmål om melde- og/eller avvergeplikten er utløst. Det må likevel presiseres at som kommunalt ansatt kan man risikere å bryte melde- og avvergeplikten og komme i ansvar for dette, selv om kommunen for eksempel har gitt utilstrekkelig opplæring. Dette på bakgrunn av at vi også har et selvstendig ansvar for å være faglig oppdatert.

I det videre har alle kommuner ansvar for at kommunens innbyggere har tilgang til et fullverdig krisesentertilbud. Kommunen i form av både barnevern, psykisk helsetjeneste og sosialtjenesten i NAV har også ansvar for oppfølging av voldsutsatte, deres familie og pårørende. Herunder kommer også en lovfestet plikt til å gi opplysning, råd og veiledning (helse- og omsorgstjenesteloven §3-3, barnevernloven §6-1, sosialtjenesteloven §17) og en lovfestet rett til individuell plan (helse- og omsorgstjenesteloven §7-1, sosialtjenesteloven §28, barnevernloven §3-2a).

Kommunen har en lovfestet plikt til å gi opplysning, råd og veiledning

MÅLGRUPPE

Informasjonsinnhenting ble lagt til grunn for valg av målgruppe for planen. Der kom det frem behov for utvikling av voldsarbeidet på alle felt. Planen vil derfor omfatte mål og tiltak mot vold i nære relasjoner i et livsløpsperspektiv.

Nasjonalt kunnskapssenter for vold og traumatisk stress' forekomststudie avdekket at et betydelig omfang av den norske befolkningen opplever vold i nære relasjoner, og at det kan ramme uavhengig av alder, sosial status og deltagelse, og kultur. Dette støtter prosjektgruppens oppfatning av at målgruppen for denne handlingsplanen skal være en hver innbygger i kommunene, da vold kan ramme «fra vugge til grav».

Helhetlig tilbud til familier som lever med vold

Det er viktig for familier som lever med vold at de mottar et helhetlig tilbud der utsatte voksne og barn får hjelp og behandlingstilbud om nødvendig, og det skal også finnes et tilbud til voldsutøver.

Voldsutøver er i denne planen ikke medregnet som målgruppe, på bakgrunn av avgrensning for planen. Det bør tas opp til ny vurdering ved evaluering og revidering av planen. Som nevnt er det viktig å tilby familier et helhetlig tilbud. På bakgrunn av dette er alternativ til tilbud til voldsutøver derfor tatt opp under punktet *forebygging* i kapittelet *målsetting*.

«Når man mister tryggheten i eget hjem,
mister man ofte det viktigste fotfestet i livet»

Martine Aurdal, Dagbladet

Sårbare grupper

Alle som lever i vold inngår i en sårbar gruppe. Mennesker som lever i voldsrelasjonen er gjerne på grunn av belastningen dette medfører frarøvet den nødvendig energi og ressurser det krever å søke hjelp og bryte ut av relasjonen.

I samfunnet deles ofte innbyggere inn i barn, voksne og eldre, og det er alle disse denne planen skal gjelde for. I disse inndelingene kan vi finne det som kalles sårbare grupper. Dette er mennesker som på grunn av alder, funksjon eller andre sosiale forhold er spesielt sårbare. Disse gruppene har vi gitt en kort beskrivelse av, da det er grupper vi bør være spesielt oppmerksomme på. Sårbarhet handler ikke kun om sårbarhet i selve volden, men også om å befinne seg i en særlig sårbar situasjon, eller å ikke bli fanget tilstrekkelig opp av hjelpeapparatet.

Barn

Barn kan utsettes for vold i oppdragelsesøyemed, ulike grader av omsorgssvikt kan også betegnes som vold. I tillegg er det for et barn like skadelig å være vitne til vold, som å selv utsettes for volden. At barnet er vitne til vold mellom foreldre/foresatte/partner regnes derfor også som å utsette barnet for vold.

Å bli utsatt for vold som barn har alvorlige konsekvenser for barnets utvikling. NKVTS' forskning viser også at å bli utsatt for vold som barn øker risikoen for å bli utsatt for vold i voksen alder. NOU rapporten *Svikt og svik* (2017) avdekker at samarbeidet og samhandlingen rundt barn som utsettes for vold i dag ikke er tilstrekkelig.

Eldre

NKVTS har gjennomført en forekomststudie om vold og overgrep mot eldre i Norge (2017). Her kommer det frem at tall for vold og overgrep mot hjemmeboende personer etter fylt 65 år er nesten tilsvarende lik prosentandelen for befolkningen generelt, med ingen signifikante forskjeller mellom kjønnene.

Rapporten konkluderer med at voldsutsatte eldre i liten grad kontakter hjelpeapparatet, og at vold mot den eldre del av befolkningen er et usynlig samfunnsproblem.

Innvandrere og flyktninger

I arbeid med vold i nære relasjoner med personer med innvandrerbakgrunn kan språk og kultur by på utfordringer. Ikke alle har begreper til å kunne sette ord på det de opplever, hverken på norsk eller morsmål. Det er viktig at vi som hjelpere husker på at store kulturforskjeller gjør at det som vi betegner som vold i vår kultur, gjerne blir sett på som «normalt» i annen kultur.

Et annet moment som kan vanskeliggjøre arbeidet med å avdekke eller forebygge vold blant mennesker med innvandrerbakgrunn er at de ofte lever mer isolert og omgås ofte andre med samme etniske bakgrunn.

Personer med funksjonsnedsettelse

I *Mellom frihet og beskyttelse* (NKVTS, 2013), trekkes det frem at mennesker med psykisk utviklingshemming utsettes for minst like mye vold som befolkningen for øvrig. Også i denne gruppen er vold å regne som ett betydelig samfunnsproblem. Rapporten synliggjør at størstedelen av denne volden utøves av andre enn familiemedlemmer, men andre personer som over tid har fysisk nærhet og derfor en nær relasjon til offeret. Dette kan være naboer og venner, eller offentlige tjenesteytere i helse- og omsorgstjenester.

Under betegnelsen funksjonsnedsettelse regnes også mennesker med fysiske funksjonsnedsettelser. En fysisk funksjonsnedsettelse kan i tilfeller hindre den utsatte fra å både beskytte seg selv og oppsøke hjelp.

Samisk befolkning

Rapporten *Om du tør å spørre, tør folk å svare* (2017) er basert på hjelpeapparatets erfaringer med arbeid med vold i samiske samfunn. Her blir det sett nærmere på hvordan møtet med den samiske befolkningen byr på kulturelle utfordringer og språklige barrierer. Det kommer frem at arbeid med vold i samiske samfunn er vanskelig blant annet på grunn av at temaene vold og overgrep er spesielt tabubelagt.

Mennesker i aktiv rus

Rusmiljøet er belastet med en større andel vold. Volden skjer ofte i en nær relasjon der den rusavhengige utsettes for vold av den som har tilgang til rusmidler. Dette gjør det også vanskeligere for den rusavhengige å bryte relasjonen. Denne gruppen mennesker møter ofte fordommer i samfunnet, dessverre også fra hjelpeapparatet. Krisesentrene i Østfold har utarbeidet rapporten *Kan dem takke seg selv?* (Aanerød 2015) som setter fokus på dette.

Det er også viktig å være oppmerksom på pårørende til mennesker i aktiv rus, da de ofte utsettes for vold av den rusmiddelavhengige.

MÅLSETTING

Formålet er beskrevet tidligere i handlingsplanen og dekker bredt. Formålet er her omformulert til et hovedmål for planen.

Hovedmål

Innbyggerne i våre kommuner skal leve et liv uten vold.

Delmål

Det er satt fokus på tre hovedområder som må dekkes i arbeid med vold i nære relasjoner, for å kunne oppnå hovedmålet. Dette er avdekking, hjelpetiltak og forebygging. Ut i fra disse er det utarbeidet følgende delmål.

Avdekke

Delmål: Den ansatte skal ha kunnskap om vold i nære relasjoner i slik grad at de kan ta opp temaet vold i nære relasjoner ved mistanke, og tåle å lytte til det som blir fortalt.

I dag er to av tre voldsutsatte ikke i kontakt med tjenesteapparatet. Med et tjenesteapparat som har tilstrekkelig kunnskap om vold i nære relasjoner til å kunne snakke med sine brukere om temaet, håper vi å kunne nå ut til flere, og sikre at flere får hjelp. Å snakke om vold i nære relasjoner innebærer å våge å se, tørre å spørre og tåle å høre svarene. Videre er det da nyttig med kunnskap om hvordan spørre og ta imot. Planen inneholder tiltak for å oppnå dette og ferdig utarbeidede arbeidsverktøy.

Hjelpetiltak

Delmål: Den ansatte skal ha kjennskap til hvilke tjenesteapparat som finnes for voldsutsatte, og videre kunne opprette kontakt med disse, og henvise bruker videre når det er avdekket vold i nære relasjoner. Denne informasjonen skal også finnes tilgjengelig for kommunens innbyggere.

Å kunne gi et helhetlig og samordnet tilbud til voldsutsatte i kommunen innebærer god kjennskap til tjenesteapparatet i kommunen, samt samhandling mellom instansene. Kjennskap til de enkelte instansene og deres tjeneste- og ansvarsområde skaper forståelse og bedre forutsetninger for godt samarbeid, som igjen vil gi kommunens innbyggere et mer helhetlig og godt tilbud. Informasjon om tjenesteapparatet og hvem som kan kontaktes ved vold i nære relasjoner bør være lett tilgjengelig for alle kommunens innbyggere, slik at de selv har mulighet til å oppsøke hjelp eller veilede sine nære til å oppsøke hjelp. Planen inneholder tiltak for å oppnå dette og arbeidsverktøy, der i blant tilpassede tiltakskort og kontaktinformasjon til ulike instanser i tjenesteapparatet.

Forebygge

Delmål: Kommunens virksomheter skal ha fokus på forebygging av vold i nære relasjoner ved å sørge for at ansatte har tilstrekkelig kunnskap om temaet til å kunne utføre forebyggende arbeid i form av informasjonsarbeid og oppfølging av voldsutsatte under nyetablering.

Også for forebygging er kunnskap om vold i nære relasjoner viktig. I denne planen er det laget tiltak som peker mot at kommunale virksomheter skal kunne drive forebyggende arbeid i form av bevisstgjøring og tematisering av vold i nære relasjon i personalgruppen. Med ansatte som har kunnskap om tematikken er det også mulig for instansen å drive informasjonsarbeid som forebyggende tiltak, og å opprette kontakt med instanser som kan bistå i dette arbeidet. Det er også lagt vekt på å gi målgrupper kunnskap om temaet, da dette har forebyggende effekt.

Under forebygging ligger også oppfølging av utsatte som har klart å bryte med voldsutøver og skal reetablere seg. Disse menneskene er i en sårbar fase og trenger ofte støtte, råd og veiledning til endringen av sin livssituasjon, og å ikke gå tilbake til voldsutøver. Det er derfor viktig at disse følges opp av tjenesteapparatet.

Arbeidsverktøy og aktuelle eksisterende tiltak

Det finnes en rekke verktøy og tiltak som kan benyttes i forebyggende arbeid, som ikke er tatt med som direkte tiltak i følgende tiltaksliste. Disse kan hjelpe kommunene å oppnå tiltakene, og gi et helhetlig tilbud.

Verktøy
Kunnskapsgrunnlag – Metoder for tidlig identifisering av risiko hos barn og unge Rapport skrevet av Helsedirektoratet, tilgjengelig på https://helsedirektoratet.no/publikasjoner/kunnskapsgrunnlag-metoder-for-tidlig-identifisering-av-risiko-hos-barn-og-unge
«Jeg vet» Voldsforbyggende og livsmestrende opplæringsverktøy for barnehage og skole. Tilgjengelig på http://www.jegvet.no . Verktøyet er fortsatt under utvikling, men betaversjonen ligger tilgjengelig for bruk.
SNAKKE SNAKKE er et opplæringsprogram for de som arbeider med å snakke med barn og unge, utarbeidet av RVTS. Her kan du øve og trene på å avklare hvordan barnet har det. Tilgjengelig på https://snakkemedbarn.no .
Sjumilssteget Jobber for å iverksette FNs barnekonvensjon i kommunene i Norge, ved å konkretisere artiklene i barnekonvensjonen, slik at disse kan brukes til å planlegge og kvalitetssikre tjenestene til barn og unge. På Sjumilsstegets nettside www.sjumilssteget.no finnes nyttig informasjon og videoer som kan brukes i forebyggende arbeid.

Våge å se, tørre å spørre

Interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2018-2020

<p>Eksisterende tiltak</p> <p>Sinnemestring-Brøstmodellen Familieterapeutisk tilbud ved Finnsnes familievernkontor. Spesielt aktuelt for voldsutøver. Mer informasjon finnes på www.bufdir.no/Familie/Hjelp_til_parforholdet_og_familien/office/finnsnes/</p>
<p>Alternativ Til Vold (ATV) Tilbyr behandling til voldsutøver. Nærmeste ATV er lokalisert i Tromsø, og våre kommuner har fortiden ingen avtale med dem.</p>
<p>Foreldreveiledning Det finnes en rekke tilbud innen foreldreveiledning. Eksempler på dette er program som «De utrolige årene», ICDP og COS. Kommunalt barnevern og Finnsnes familievernkontor tilbyr disse i ulik grad. Les mer på www.bufdir.no/Familie eller ta kontakt med den lokale barneverntjenesten.</p>
<p>Forebyggende politiarbeid Politiet kan bistå i forebyggende arbeid ved å holde foredrag om enkelttema, og drive råd og veiledning. Ta kontakt med ditt lensmannskontor dersom dette er et tiltak du ønsker å benytte deg av.</p>

TILTAKSLISTE

Avdekke

Tiltak	Ansvar	Tidsperspektiv
<p>1. Alle ansatte i tjenester som er i kontakt med barn og unge tar e-læringskurset <i>Vold og seksuelle overgrep mot barn</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kurset er utarbeidet av RVTS Nord og er tilgjengelig på http://helsekompetanse.no/kurs/vold-og-seksuelle-overgrep-mot-barn <p>Dette tiltaket er også et hjelpetiltak og et forebyggendetiltak.</p>	<p>Virksomhetsleder ved tjenesten har ansvar for å tilrettelegge for gjennomføring, og påse at de ansatte har gjennomført kurset.</p> <p>Den enkelte ansatte (i barnehage, skole, SFO, helsesøstertjeneste, barnevern og tjenester for innvandrere/flyktninger) har ansvar for å gjennomføre kurset.</p>	<p>Alle ansatte skal ha gjennomført kurset innen 3 måneder etter planen er vedtatt.</p> <p>Nyansatte som ikke har kurset gjennomfører det innen 1 måned etter ansettelse.</p>
<p>2. Kommunens leger gjennomfører nett kurset <i>Vold i nære relasjoner</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kurset er utviklet av Nklm på oppdrag fra helsedirektoratet og ligger åpent på https://kurs.uni.no/ <p>Dette tiltaket er også et hjelpetiltak og et forebyggendetiltak.</p>	<p>Den enkelte ansatte (ved legevakt, legekontor og fastleger) har ansvar for å gjennomføre kurset.</p> <p>Virksomhetsleder ved tjenesten har ansvar for å tilrettelegge for gjennomføring, og påse at de ansatte har gjennomført kurset.</p>	<p>Alle ansatte skal ha gjennomført kurset innen 3 måneder etter planen er vedtatt.</p> <p>Nyansatte som ikke har kurset gjennomfører det innen 1 måned etter ansettelse.</p>

<p>3. Svangerskapsomsorgen snakker om vold i nære relasjoner, og stiller rutinemessige spørsmål knyttet til dette.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kvinner skal i løpet av svangerskapet spørres om vold i nære relasjoner.</i> - <i>Svangerskapsomsorgen er forpliktet i nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsomsorgen – Hvordan avdekke vold. Utdypende informasjon finnes der.</i> <p>Dette er også ett forebyggende tiltak.</p>	<p>Lege og jordmor som jobber i svangerskapsomsorgen.</p>	<p>Eksisterende tiltak, basert på nasjonale retningslinjer, som videreføres</p>
<p>4. Helsesøstertjenesten snakker om vold i nære relasjoner, og stiller rutinemessige spørsmål knyttet til dette.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Helsestasjonen 0-5 år - tema: filleristing, rus og alkohol, og kvinnelig omskjæring som. Observasjon: barnets kropp (barnet veies naken) og samspill foresatte-barn. Se veileder for spesifisering.</i> - <i>Skolehelsetjenesten - Tema: vold, overgrep og omsorgssvikt. Observasjon: samspill. I 8.trinn gjennomføres individuelle helsesamtaler der det stilles spørsmål om vold, overgrep og omsorgssvikt.</i> - <i>Helsesøstertjenesten er forpliktet til dette i nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom. Utdypende informasjon finnes der.</i> <p>Dette er også ett forebyggende tiltak.</p>	<p>Helsestasjonen: Helsesøster, lege, fysioterapeut og andre faggrupper på helsestasjonen.</p> <p>Skolehelsetjenesten: Helsesøster, lege, fysioterapeut og andre faggrupper i skolehelsetjenesten.</p>	<p>Eksisterende tiltak, basert på nasjonale retningslinjer, som videreføres</p>
<p>5. Skape et miljø der ansatte har lav terskel for å drøfte saker (anonymt om nødvendig) tverrfaglig.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Krisesenteret i Midt-Troms anerkjennes og benyttes som kompetansesenter på vold i nære relasjoner, og benyttes til (anonyme) drøftinger, råd og veiledning.</i> - <i>Kommunens barneverntjeneste kontaktes ved bekymring for barn og unge, for drøfting, råd og veiledning.</i> - <i>Politi, Barnehuset, konsultasjonsteam og andre oppgitt i arbeidsverktøyet «kontaktinformasjon til hjelpeapparatet» i denne planen kan også benyttes for drøfting, råd og veiledning.</i> - <i>Den ansatte vurderer selv, eller i samtale med leder der det er mulig, hvem det vil være mest hensiktsmessig å kontakte.</i> <p>Dette tiltaket er også et hjelpetiltak.</p>	<p>Hver enkelt ansatt i aktuell kommunal enhet (barnehage, skole, SFO, helsesøstertjeneste, barnevern, legekontor, legevakt, jordmortjeneste, psykisk helsetjeneste, NAV, pleie- og omsorgstjenester, tjenester for flyktninger/innvandrere) har ansvar for å ta opp saker til drøfting.</p>	<p>Kontinuerlig tiltak som i stor grad handler om holdningsarbeid, og påvirkes av tiltak nr. 7, 8, 9 og 10 i denne planen.</p>
<p>6. Bruk tolk i samtale</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>I saker der det mistenkes vold i nære relasjoner og dette skal tas opp som tema i samtale, skal det alltid vurderes behov for bruk av tolk. Bruk av tolk skal sikre at samtalens innhold er forstått av alle parter.</i> <p>Dette tiltaket er også et forebyggende tiltak.</p>	<p>Den ansatte som gjennomfører samtalen har ansvar for å vurdere behov for tolk.</p>	<p>Kontinuerlig vurdering gjøres for behov for iverksetting av tiltaket.</p>

Hjelpetiltak

Tiltak	Ansvar	Tidsperspektiv
<p>7. Alle kommunale virksomheter med brukerkontakt skal ha rutiner for iverksetting av tiltak i forbindelse med vold i nære relasjoner. De ansatte skal være kjent med rutinene.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Rutinene bygger på nasjonale veiledere (for de tjenester der det finnes).</i> - <i>Eksisterende rutiner revideres.</i> - <i>Der det er behov for utarbeidelse av rutiner, kan dette bygges på innholdet og arbeidsverktøyene i denne handlingsplanen.</i> - <i>Rutinene skal omhandle hvilke tiltak som iverksettes der det er: mistanke om vold i nære relasjoner, avdekket vold i nære relasjoner, der barn forteller om vold, der den voldsutsatte velger å fortsette å bo sammen med voldsutøver etter volden er avdekket, og der vi blir kjent med at den voldsutsatte gjenopptar kontakt med voldsutøver.</i> 	<p>Virksomhetsleder for den enkelte kommunale enhet (barnehage, skole, SFO, helsesøstertjeneste, barnevern, legekontor, legevakt, jordmortjeneste, psykisk helsetjeneste, NAV, pleie- og omsorgstjenester, tjenester for flyktninger/innvandrere) har ansvar for at enheten har oppdaterte rutinebeskrivelser.</p>	<p>Alle aktuelle virksomheter skal ha rutinene ferdigstilt innen 6 måneder.</p>
<p>8. Alle ansatte er kjent med sine forpliktelser til taushetsplikten, meldeplikten og avvergeplikten.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hver ansatt i kommunale virksomheter som jobber med barn, voksne og eldre skal ha kjennskap til melde- og avvergeplikten.</i> - <i>De ansatte skal kunne vurdere og være trygge på når de kan drøfte en sak med barnevern, krisesenter og politi, og om det skal gjøres anonymt.</i> <p>Dette er også et forebyggende tiltak.</p>	<p>Virksomhetsleder for den enkelte kommunale enhet (barnehage, skole, SFO, helsesøstertjeneste, barnevern, legekontor, legevakt, jordmortjeneste, psykisk helsetjeneste, NAV, pleie- og omsorgstjenester, tjenester for flyktninger/innvandrere, tannhelsetjenesten) har ansvar for å tilby tilstrekkelig informasjon og opplæring om melde- og avvergeplikten.</p> <p>Den enkelte ansatte har ansvar for å påse at de har tilstrekkelig kunnskap om melde- og avvergeplikten.</p>	<p>Temaene skal være gjennomgått i personalgruppen innen 3 måneder etter planen er vedtatt.</p> <p>Nyansatte skal settes inn i temaene innen 1 måned etter ansettelse.</p>
<p>9. Informasjon om vold i nære relasjoner, hjelpetiltak og hjelpeinstanser med kontaktinformasjon skal være lett tilgjengelig på kommunens nettsider.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vold i nære relasjoner får en egen fane på nettsiden. Der skal det finnes informasjon om vold i nære relasjoner, telefonnummer til hjelpeapparatet og tiltakskortene utarbeidet for denne handlingsplanen.</i> 	<p>Kommunens administrasjon har ansvar for å fordele arbeidet med dette til den rette vedkommende.</p>	<p>Informasjonen ligger tilgjengelig på nettsidene innen 1 måned etter planen er vedtatt.</p>

<p>10. Det skal utarbeides formaliserte samarbeidsavtaler mellom aktuelle hjelpeinstanser.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Det utarbeides formelle samarbeidsavtaler mellom aktuelle samarbeidsinstanser (herunder også ikke-kommunale virksomheter som politi, krisesenter og familievernkontor). Avtalene skal inneholde forpliktelser og ansvarsfordeling.</i> - <i>Det anbefales at avtalene inneholder avtale om tverrfaglig møtepunkt og opplæring.</i> - <i>Flere instanser har også dette kravet i sine veiledere.</i> <p>Dette tiltaket er også et forebyggende tiltak.</p>	<p>Virksomhetsledere i de aktuelle virksomhetene (barnehage, skole, SFO, barnevern, helsesøstertjeneste, psykisk helsetjeneste, NAV, pleie- og omsorgstjenester, tjenester for flyktninger/innvandrere, legekontor og legevakt) har ansvar for at det blir opprettet dialog med aktuelle instanser og startet utarbeidelse av samarbeidsavtaler.</p>	<p>Alle virksomheter skal ha ferdig utarbeidede og signerte samarbeidsavtaler innen 6 måneder fra handlingsplanen er vedtatt.</p>
--	--	---

Forebygge

Tiltak	Ansvar	Tidsperspektiv
<p>11. Ansatte skal ha kunnskap til å kunne drive informasjonsarbeid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ansatte skal ha kunnskap til å kunne formidle hvilke tjenester som finnes og kontaklinformasjon til disse.</i> - <i>Ansatte kan støtte og hjelpe bruker til å opprette kontakt med hjelpeapparatet.</i> 	<p>Virksomhetsleder for den enkelte kommunale enhet (barnehage, skole, SFO, helsesøstertjeneste, barnevern, legekontor, legevakt, jordmortjeneste, psykisk helsetjeneste, NAV, pleie- og omsorgstjenester, tjenester for flyktninger/innvandrere) har ansvar for å tilby ansatte informasjon og opplæring om temaet.</p> <p>Den enkelte ansatte har ansvar for å påse at de har tilstrekkelig kunnskap.</p>	<p>Gjennomføring av tiltak 1, 2, 7, 8, 9, 10 og 11 vil være med å sikre kunnskapsgrunnlaget i dette tiltaket.</p> <p>Tiltaket settes i verk ved behov.</p>
<p>12. Barn og unge skal ha kunnskap om vold, krenkelser, seksualitet og kropp, vold knyttet til seksualitet, og vold i nære relasjoner, tilpasset alder og utvikling.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Barnehagen skal ha fokus på temaene, ved å snakke med barna om bl.a normer for samhandling og egne grenser, jmfør rammeplan for barnehagen.</i> - <i>Skolen skal påse at barn og unge får den nødvendige kunnskapen om temaene, som beskrevet i kompetansemål etter 2., 4., 7. og 10. trinn og Vg1/Vg2 (jf. Nasjonal handlingsplan «barndommen kommer ikke i reprise». Se læreplan for utdypende informasjon).</i> - <i>SMISO gjennomfører undervisning om vold og seksuelle overgrep for 6.trinn. Dette skal være et uanmeldt besøk på skolen. (Gjelder for de kommunene som har avtale med SMISO. De som ikke har en gjeldende avtale rådes til å opprette dette.)</i> <p>Dette tiltaket kan også være et avdekkende tiltak.</p>	<p>Barnehagen: Den ansatte som har ansvaret for det pedagogiske i barnehagen, skal sørge for at temaene tas med i det pedagogiske opplegget.</p> <p>Skolen: lærer i de enkelte fag der temaene er satt inn i kompetansemålene har ansvar for at undervisningen blir gjennomført.</p> <p>SMISO: kommunen ved skolen har ansvaret for at avtalen om årlig undervisning i 6.trinn følges.</p>	<p>Eksisterende tiltak i nasjonal læreplan som videreføres.</p>

Våge å se, tørre å spørre

Interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2018-2020

<p>13. Innvandrere gis opplæring om vold i nære relasjoner og ulike former for vold, seksualitet og norske normer og holdninger til vold.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Nyankomne voksne innvandrere som omfattes av rett og/eller plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, får opplæring på et språk deltakeren forstår om kjønnslemlestelse og tvangsekteskap, om at vold mot barn og andre familiemedlemmer, kjønnslemlestelse og tvangsekteskap er forbudt, og om straffereaksjoner. Den enkelte kommune har ansvar for at denne opplæringen blir gitt (tiltaket er hentet fra nasjonal handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse).</i> <p>Dette tiltaket kan også være et avdekkende tiltak.</p>	<p>Kommunen har ansvar for at opplæringen blir gitt nyankomne voksne innvandrere. Den kommunale tjenesten som av kommunene er tildelt ansvaret med å drive opplæringen har ansvar for at den blir gitt.</p>	<p>Eksisterende tiltak i nasjonal handlingsplan som videreføres.</p>
<p>14. Kommunen gir tett og tilpasset oppfølging når mennesker utsatte for vold i nære relasjoner etablerer seg på nytt, uten voldsutøver.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ulike kommunale virksomheter kan gi ulik oppfølging. F.eks kan NAV bistå økonomisk og med å finne bolig, barnevernet kan følge opp familier med barn og psykisk helsetjenesten kan tilby nødvendig støttende og stabiliserende øvelser.</i> - <i>Kunne bistå bruker med å komme i kontakt med krisesenter for støttende og stabiliserende samtaler, råd og veiledning, og advokathjelp.</i> - <i>OBS! Ved store behov for oppfølging og samordning av tjenester skal det utarbeides en individuell plan.</i> <p><i>(Tiltak vedrørende voldsutsatte som velger å bo sammen med voldsutøver, se tiltak nr.7)</i></p>	<p>Den enkelte instans som er i kontakt med bruker må vurdere sitt oppfølgingsansvar, og etter samtykke opprette kontakt med andre som kan tilby aktuell oppfølging. Det er den enkelte ansatte som er i kontakt med bruker som skal vurdere oppfølgingsbehov og iverksette tiltak.</p> <p>Samarbeidsavtaler etter tiltak nr. 10 vil sikre samhandlingen i dette arbeidet.</p>	<p>Tiltaket settes i verk ved behov.</p>
<p>15. Vold i nære relasjoner inngår i årshjulet til kommunale virksomheter som jobber med barn, voksne og eldre.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Alle virksomheter tar opp handlingsplanen, interne rutiner og statistikk fra krisesenter, politi og barnevern årlig i personalmøte, for å bevisstgjøre og holde tematikken aktuell og i fokus.</i> 	<p>Virksomhetsleder for den enkelte kommunale enhet (barnehage, skole, SFO, barnevern, helsesøstertjeneste, psykisk helsetjeneste, NAV, pleie- og omsorgstjenester, tjenester for flyktninger/innvandrere, legekantor og legevakt) har ansvar for å sette dette på dagsorden.</p>	<p>Tiltaket gjennomføres årlig.</p>
<p>Merk! Tiltak nr. 1, 2, 3, 4, 6, 8 og 10 regnes også som forebyggende tiltak.</p>		

Økonomi

Ingen av tiltakene er oppgitt med økonomisk kostnad for kommunen. Dette kommer av at tiltakene i hovedsak ikke skal påføre kommunene økte utgifter. Alle tiltak er utformet slik at de er gjennomførbare og mulige å legge til virksomhetenes ordinære drift og oppgaver. To tiltak vedrører gjennomføring av kurs. Disse kursene er nettbaserte og har ikke deltageravgifter.

VIRKEPERIODE

Planen er satt for tidsrommet 2018-2020. Den vil bli tatt opp i samtlige kommunestyrer vår/sommer 2018, og vil være gyldig fra vedtatt dato.

Planen er satt til 2020 på bakgrunn av at tre av kommunene som eier planen, Berg, Torsken og Tranøy, i 2020 går inn i en kommunesammenslåing og blir Senja kommune sammen med Lenvik kommune.

Planen er utformet på en slik måte at den lett kan revideres til å bli gjeldene også for Senja kommune. De resterende kommunene kan fortsette å bruke planen med nye formuleringer. Prosjektleder for Senja 2020 er godt kjent med handlingsplanarbeidet og har vært invitert til å delta i prosjektgruppen.

Tiltakene i planen er utarbeidet på en slik måte at de er gjennomførbare på de to år planen er laget for. Noen tiltak er kontinuerlige og bør videreføres. Ved revidering av planen i 2020, skal planen evalueres. Det skal da sees på om tiltakene er tilstrekkelig gjennomført, og hvilke som skal videreføres. Det må vurderes om nye behov skal kartlegges slik at det kan utarbeides nye tilpassede tiltak.

IMPLEMENTERING

Det forventes at kommunen peker ut en ansatt som har det overordnede ansvaret for å følge opp at tiltakene i handlingsplanen blir iverksatt. Dette bør legges til en sentral stilling i kommunen, som for eksempel rådmann eller kommunalsjef. Noen kommuner har valgt å opprette en egen stilling og/eller gruppe som skal følge opp handlingsplanen. Den/de som velges ut til å gjøre dette arbeidet får også ansvar for å sikre at berørte instanser er kjent med planen og dens tiltak. Planen skal eies av kommunen sammen, og alle skal kunne bruke den som arbeidsverktøy ved behov.

Utnevning av ansatt med overordnet ansvar for oppfølging

I kommune er det besluttet at i kraft av sin stilling i kommunen, har det overordnede ansvaret for å følge opp at den interkommunale handlingsplanen mot vold i nære relasjoner «Våge å se, tørre å spørre» blir implementert og at tiltakene blir gjennomført.

Når det nærmer seg tidspunkt for revidering av planen, har vedkommende ansvar for å minne kommunen om dette, slik at arbeidet starter opp i rimelig tid.

ARBEIDSVERTØY

Kontaktinformasjon til tjenesteapparat – for offentlig ansatte

Ved behov for råd og veiledning, og drøfting av saker kan følgende instanser være aktuelle å kontakte.

Generelt

Tjeneste	Telefon
Krisesenteret i Midt-Troms	778 45 260
Politiet / Troms politidistrikt	02 800 / 777 96 000
RVTS Nord <i>Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging.</i>	777 54 380

Barn og unge

Astafjord barneverntjeneste <i>For kommunene Gratangen, Lavangen og Salangen.</i>	930 72 055
Dyrøy og Sørreisa barneverntjeneste	778 75 000 / 771 89 227 <i>Sørreisa / Dyrøy</i>
Lenvik Interkommunale barneverntjeneste <i>For kommunene Berg, Lenvik, Torsken og Tranøy.</i>	778 71 840 <i>Helger og helligdager: 907 37 716</i>
Barnehuset i Tromsø	777 97 440
Tverrfaglig konsultasjonsteam <i>Bistår ulike fagmiljøer i Helseregion Nord i håndtering av saker der en har mistanke om eller er i ferd med å avdekke seksuelle overgrep mot barn og unge, vold i nære relasjoner eller omsorgssvikt.</i>	777 97 440 <i>Konsultasjonsteamet møtes hver onsdag, drøfting hos dem må bestilles på Barnehusets telefon.</i>

Voksne og eldre

Ambulant akutteam Silsand <i>Rask hjelp i akutfase av et sykdomsforløp eller alvorlig oppstått psykisk tilstand eller krisesituasjon.</i>	777 54 700
Finnsnes Familievernkontor	466 15 630
Vern for eldre <i>Nasjonal kontakttelefon.</i>	800 30 196
Overgrepsmottak i Harstad og Tromsø <i>For voksne og barn over 14 år.</i>	770 63 000 / 776 28 000 <i>Harstad / Tromsø</i>
Kompetanseteamet mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse <i>Også for spørsmål vedrørende æres relatert vold og negativ sosial kontroll.</i>	478 09 050
SANKS <i>Samisk nasjonal kompetansetjeneste. Har også kompetanse på barn og unge.</i>	784 69 550
ROSA <i>Gir bistand i saker vedrørende menneskehandel.</i>	223 31 160

Våge å se, tørre å spørre
Interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2018-2020

Kontaktinformasjon til tjenesteapparat - for voldsutsatte, voldsutøver og pårørende

En oversikt over instanser bruker selv kan ta kontakt med, samt noen nettsider. Disse kan være fine å tipse bruker om, dersom du har en mistanke om at vedkommende utsettes for vold, utøver vold, eller har fortalt om vold men ikke ønsker å oppsøke tjenesteapparatet.

Barn og unge

Tjeneste	Telefon/nettsted
Alarmtelefonen for barn og unge	116 111
Barneverntjenesten i den aktuelle kommunen	<i>Se forrige side</i>
Krisesenteret i Midt-Troms	778 45 260
Jeg vil vite <i>E-læringsverktøy om vold og overgrep, primært for barn, men også til hjelp for voksne slik at de kan lære å snakke med barna om dette.</i>	www.jegvilvite.no
Ung.no <i>Informasjon om barn og unges rettigheter, muligheter og plikter. Har en anonym spørsmål-svar tjeneste.</i>	www.ung.no
Barneombudet <i>Informasjon om barns rettigheter, spørsmål/svar side, «trenger du hjelp?»-knapp.</i>	www.barneombudet.no

Voksne og eldre

Tjeneste	Telefon/nettsted
Krisesenteret i Midt-Troms	778 45 260 www.krisesenteretmidt-troms.no
Finnsnes Familievernkontor	466 15 630 www.bufdir.no/Familie/Kontor/finnsnes
Vern for eldre	800 30 196
ADAM – for menn	232 27 930
Din utvei <i>Nasjonal nettportal om vold i nære relasjoner, voldtekt og andre seksuelle overgrep.</i>	www.dinutvei.no
Incesttelefonen <i>Landsdekkende hjelpetelefon for incest- og seksuelt misbrukte barn og voksne av begge kjønn og pårørende og annen familie til seksuelt misbrukte.</i>	800 57 000
Alternativ til vold <i>Stiftelsen Alternativ til Vold (ATV) tilbyr behandling til voldsutøvere, både menn og kvinner.</i>	772 81 160 www.atv-stiftelsen.no
SANKS – nasjonalt team <i>Nasjonalt team gir bistand til personer som ønsker en terapeut med kompetanse på samisk kultur og samfunnsforhold. Har også kompetanse på barn og unge.</i>	915 18 745

Tiltakskort

Det er laget tiltakskort til denne handlingsplanen, som skal fungere som arbeidsverktøy og veileder der det er mistanke om vold i nære relasjoner. Det er laget ett for voksne og ett for barn.

Tiltakskortene er utformet trinnvis, der vi starter på hva vi ser, går videre til hvordan vi snakker om vold og spør, for så til avklaring. Etter avklaring kommer handling, her er det listet opp konkrete tiltak som må iverksettes, også med fokus på saker av akutt grad (handling må skje umiddelbart), samt kontaktinformasjon til de ulike instansene som skal kontaktes.

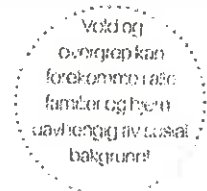
Hver situasjon vil oppleves forskjellig, og tiltakskortene er ment som en veileder for fremgangsmåte ved mistanke om vold i nære relasjoner. Det viktigste du som offentlig ansatt, kollega eller venn kan gjøre, er å **våge å se, tørre å spørre og tåle å høre**. Vis at du bryr deg, at du har tid til samtalen og at du ønsker å hjelpe.

Tiltakskortene følger på de neste sidene. Du vil også finne dem i utskriftsvennlig PDF-format (A4-format) på kommunenes nettside.

«Du må ikke sitte trygt i ditt hjem
og si: Det er sørgelig, stakkars dem!
Du må ikke tåle så inderlig vel
den urett som ikke rammer dig selv!»

Arnulf Øverland, 1937
«Du må ikke sove»

Hva gjør jeg ved

MISTANKE OM VOLD OG SEKSUELLE OVERGREP MOT BARN?

- for deg som jobber med barn, er offentlig ansatt, nabo og venn

SE

- Sår, blåmerker og andre skader, gjerne flere steder på kroppen
- Ofte voldsomme brudd eller revner
- Endring av arilfarge og/eller smertefullt urin
- Urolig, utrolig påvirket
- Nærstøtthet
- Gjengentlige eller plutselige adferd
- Svært kontakt med de utrolig av seg

- Plutselig raser ut og/eller endrer seg stemmeleie
- Hypertensjon, hodepine, kvalme
- Spasmer, tinnus, diffuse symptomer
- Fare for motsetning og utryk
- Bråk og raserier
- Svært og spastisk forstyrrelse
- Svaksindighet

Hva gjør du?

- Om du har informasjon om barnet, ta kontakt med barnevernet
- Dei som mistenker
- Dei som mistenker
- Dei som mistenker

SPØR

Prøv å spørre om hva som har skjedd i forbindelse med at barnet

- «Jeg har tenkt på deg i det siste» - vis at du bryr deg og har lyst å lytte
- «Hvordan er det?» - Det viser som du ofte har vendt magen - «Jeg ser at du har blåmerker på armen»

Det er kanskje ikke så lett å spørre, men mange barn er redd for å snakke med noen som ikke har det så greit i seg selv, kan få spørsmål på seg i hva tenker du om det? - Hvordan er det å vite det? - Hvordan?

TIPS

- Genta det barnet sier
- Stå åpne spørsmål, ikke lederde
- Ikke støtt ord som «hmm» og «ja»
- fortell, fortell mer - «akkurat»
- Spør gjerne flere ganger, så de er her og kom innom hvis du vil snakke med meg
- Avtal et nytt møte med barnet

AVKLAR

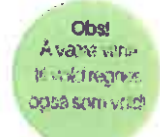
Et barn kan fortelle om hendelser hjemme til tross for at de ikke er en samlingssituasjon, men på en annen måte som inviterer til barnet til en uttalelse

- «Jeg var i dag da du sa... hva mente du da?»
- «Jeg har ikke vært der, fortell på grunn av det»
- «Hva skjedde dere da?»

Det er politiet og Barnehuset som foreslår etter at barnet og ønsker å være det første som spør barnet om detaljene til barnet til å fortelle på en trygg og ledende spørsmål

Når barnet forteller med sin fortelling, ta det barnet har sagt og bygg på det på at det barnet har fortalt er viktig

Lov aldri barnet at du ikke skal si det til noen - Forklar at du må snakke med noen andre voksne

Hva gjør du?

- «Tenk det barnet har fortalt er utrolig viktig» - Heng deg rundt barnet og av barnets uttrykk
- «Barnet forteller...»
- «Du kan drøfte saken anonymt med barnevern, krisesenteret eller politet. Både barnevern og politet kan hjelpe»
- «Det er viktig å drøfte om konkrete saker med leder, avtal hvem som gjør hva når fakultet til barnevernsmøtet»
- «Vær tilgjengelig»

AKUTT

Når du har grunn til å tro at et barn er og vil komme til å bli utsatt for vold, har du avveipet, en plikt til å handle. Dette vil være:

- ved fysiske skader
- ved symptomer eller psykisk vilt
- ved alvorlige trusler
- ved mistanke om seksuelle overgrep når barnet viser rdsat for å gå hjem
- når barnet blir hentet av ruset foreldre
- ved mistanke om nær forestående eller gjennomført kjønnsomlæstelse eller tvangssekteskap

- > Varsle politi umiddelbart, tlf 02800
- > Barnevernet, evt. barnevernvakta varsles samtidig.
- > NB! Ved mistanke om vold mot barn, skal IKKE foreldre kontaktes.

Din plikt er solve varslingen. Politiet vil etterforske, sikre bevis og sørge for avhør ved barnehusene

Vær oppmerksom på risikofaktorer som samlivsbrudd, arbeidsledighet, sykdom, dårlig økonomi og rusmisbruk i familien, de kan høyre økt risiko for alvorlig vold

HANDLE

HVA GJØR DU VED MISTANKE OM AT ET BARN UTSETTES FOR VOLD?

Send bekymringsmelding til barnevernet

Du skal kunne ta kontakt med barnevernet hvis du har grunn til å tro at et barn er utsatt for vold, eller hvis du ser tegn på at barnet er utsatt for vold

Meldingen sendes elektronisk med leder. Om leder mottar melding, har du et selvstendig ansvar for å sende meldingen med din underskrift. Barnevernet og politet vil ta kontakt med deg når meldingen er mottatt og undersøkt. Det er viktig å vite at du kan være anonym hvis du ønsker det.

Anonym drøfting

Er du usikker? Du kan drøfte saken med en av våre ansatte

HVIS SAKEN ER HENLAGT, MEN DU HAR FORTSATT GRUNN TIL BEKYMRING

Ny melding til barnevernet

Med din bekymring på nytt til barnevernet. Saken kan være henlagt på bakgrunn av manglende informasjon, eller at familien har tatt kontakt med politet

Gi informasjon om hjelpetilbud til hjemmet

Gi barnet og foreldre informasjon om voldsrisiko, lagene og tilgjengelige tjenester. Gi nye råd og hjelp til å opprette kontakt med aktuelle myndigheter. Skap trygghet og tillit til at du er tilgjengelig om barnet foreslår å snakke. Gi telefonnummer og tips om aktuelle tjenester

VIKTIGE TELEFONNUMMER

POLITI	02800	Barnevern	
Legevakt	116117	Asalgård barneverntjeneste	607 72 095
Barnehuset	777 97 440	Dyrøy og Samnø barneverntjeneste	778 73 000
Krisesenteret i Midt-Troms	778 45 260	Lævangen barneverntjeneste	771 89 777
Overgrepsmottak		Torsken barneverntjeneste	778 73 840
Med vakt over 14år:		Utredningskontroll	
Barneatt	770 63 000	Levekårsrådgivning, barneverntjeneste	607 37 710 (trond)
Trondheim	776 28 000	Alarmtelefon for barn og unge	112 (112)

Hva gjør jeg som offentlig ansatt, kollega eller venn ved

MISTANKE OM VOLD I NÆRE RELASJONER?

Tilrådd av: Helsekontroll og beredning, Nord-troms og Finnmark fylkeskommune for helse og omsorgstjenester for kommunene Bælg, Dønna, Lødingen, Salangen, Sørreisa, Tromsø og Tranøy.

SE

- Måten de snakker på og på uttrykkene de bruker
- Økt utrykksrikdom og mer direkte uttrykk som "du er dum"
- Oppførsel som kan være utfordrende, pådratt eller ukjent
- Økt bruk av ord som "du er dum", "du er idiot"
- Økt bruk av ord som "du er dum", "du er idiot"
- Økt bruk av ord som "du er dum", "du er idiot"
- Økt bruk av ord som "du er dum", "du er idiot"
- Økt bruk av ord som "du er dum", "du er idiot"
- Økt bruk av ord som "du er dum", "du er idiot"
- Økt bruk av ord som "du er dum", "du er idiot"

SPØR

- Hvorfor? Hvorfor er det så viktig for deg?
- **Start med** "Hva er det som er viktig for deg?"

Beskriv det du ser

- "Jeg ser at du ser ut til å være veldig opptatt"
- "Jeg ser at du ser ut til å være veldig opptatt"
- "Jeg ser at du ser ut til å være veldig opptatt"

TIPS

- Følg opp og se på om det blir bedre
- Se på om det blir bedre og om det blir bedre
- Hvis det ikke blir bedre, prøv å se på om det blir bedre
- Hvis det ikke blir bedre, prøv å se på om det blir bedre
- Hvis det ikke blir bedre, prøv å se på om det blir bedre
- Hvis det ikke blir bedre, prøv å se på om det blir bedre
- Hvis det ikke blir bedre, prøv å se på om det blir bedre
- Hvis det ikke blir bedre, prøv å se på om det blir bedre
- Hvis det ikke blir bedre, prøv å se på om det blir bedre
- Hvis det ikke blir bedre, prøv å se på om det blir bedre

AVKLAR

Hvordan arter volden seg?

- Hva er det som er viktig for deg?
- Hva er det som er viktig for deg?
- Hva er det som er viktig for deg?
- Hva er det som er viktig for deg?
- Hva er det som er viktig for deg?
- Hva er det som er viktig for deg?
- Hva er det som er viktig for deg?
- Hva er det som er viktig for deg?
- Hva er det som er viktig for deg?
- Hva er det som er viktig for deg?

Hvor alvorlig er volden?

- Hvor alvorlig er volden?
- Hvor alvorlig er volden?
- Hvor alvorlig er volden?
- Hvor alvorlig er volden?
- Hvor alvorlig er volden?
- Hvor alvorlig er volden?
- Hvor alvorlig er volden?
- Hvor alvorlig er volden?
- Hvor alvorlig er volden?
- Hvor alvorlig er volden?

Risikofaktorer

- Risikofaktorer
- Risikofaktorer
- Risikofaktorer
- Risikofaktorer
- Risikofaktorer
- Risikofaktorer
- Risikofaktorer
- Risikofaktorer
- Risikofaktorer
- Risikofaktorer

Er du i tvil om du
blir innsett, du
må være å
spørse tale å
lytt

Husk at det
finnes mange
forskjellige typer vold!

HANDLE

- Måten de snakker på og på uttrykkene de bruker
- Økt utrykksrikdom og mer direkte uttrykk som "du er dum"

Avvergeplikt

Avvergeplikt på person, eiendom eller annen sak. Dette gjelder også for personer som er utsatt for vold eller trusler.

HVA KAN DU GJØRE?

Anonyme drøftinger

- Du kan alltid ringe og drøfte med anonyme medarbeidere
- Du kan alltid ringe og drøfte med anonyme medarbeidere
- Du kan alltid ringe og drøfte med anonyme medarbeidere

Gi informasjon om hjelpetilbudet til den utsatte

- Gi informasjon om hjelpetilbudet til den utsatte
- Gi informasjon om hjelpetilbudet til den utsatte
- Gi informasjon om hjelpetilbudet til den utsatte
- Gi informasjon om hjelpetilbudet til den utsatte
- Gi informasjon om hjelpetilbudet til den utsatte
- Gi informasjon om hjelpetilbudet til den utsatte
- Gi informasjon om hjelpetilbudet til den utsatte
- Gi informasjon om hjelpetilbudet til den utsatte
- Gi informasjon om hjelpetilbudet til den utsatte
- Gi informasjon om hjelpetilbudet til den utsatte

Veiledningssamtale på krisesenteret

- Veiledningssamtale på krisesenteret
- Veiledningssamtale på krisesenteret
- Veiledningssamtale på krisesenteret
- Veiledningssamtale på krisesenteret
- Veiledningssamtale på krisesenteret
- Veiledningssamtale på krisesenteret
- Veiledningssamtale på krisesenteret
- Veiledningssamtale på krisesenteret
- Veiledningssamtale på krisesenteret
- Veiledningssamtale på krisesenteret

Når den voldsutsatte ikke vil ha hjelp

- Når den voldsutsatte ikke vil ha hjelp
- Når den voldsutsatte ikke vil ha hjelp
- Når den voldsutsatte ikke vil ha hjelp
- Når den voldsutsatte ikke vil ha hjelp
- Når den voldsutsatte ikke vil ha hjelp
- Når den voldsutsatte ikke vil ha hjelp
- Når den voldsutsatte ikke vil ha hjelp
- Når den voldsutsatte ikke vil ha hjelp
- Når den voldsutsatte ikke vil ha hjelp
- Når den voldsutsatte ikke vil ha hjelp

AKUTTE SITUASJONER

Ved alvorlige trusler eller fysiske skader eller vold og overgrep

> Ring politiet for å forhindre nye akutte overgrep! Fortell hva du har sett og hvorfor du er bekymret (avvergeplikten). Den voldsutsatte kan anmelde eller politiet kan velge å ta ut offentlig påtale

> Ved mistanke om voldtekt kontakt **overgrepsmottaket ved legevakta i Tromsø** eller **overgrepsmottaket i Harstad**

> Ved mistanke om voldtekt kontakt **krisesenteret i Midt-Troms** eller **krisesenteret i Nord-Troms**. Disse senterene kan tilby veiledning og støtte til den utsatte og påtaleforberedelse

VIKTIGE TELEFONNUMMER

POLITI 02800

LEGEVAKT 116 117

KRISESENTERET I MIDT-TROMS
krisesenteretmidt-troms.no

778 45 260

Overgrepsmottaket i Harstad

77 06 30 00

Overgrepsmottaket ved legevakten i Tromsø

77 62 80 00

Kompetansetorget mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse

468 09 050

Referanseliste

- Aanerød, V. (2015) *Kan dem takke seg selv?*
- Barne-, likestilling- og inkluderingsdepartementet (2013). *Barndommen kommer ikke i reprise*, strategiplan for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom 2014–2017.
- Barnekonvensjonen (1989).
- Helsedirektoratet (2017) Når skal du tie, og når skal du tale? Om taushetsplikten og viktige unntak. Hentet fra: <https://helsedirektoratet.no/Documents/TaushetsPlakaten.pdf>
- Isdal, P. (2000) *Meningen med volden*
- Jegvilvite.no – e-lærings verktøy om vold og overgrep for barn og unge
- Justis og beredskapsdepartementet (2014). *Et liv uten vold – nasjonal handlingsplan*
- Justis og beredskapsdepartementet (2012) *Regjeringens handlingsplan mot voldtekt, 2012-2014*
- Justis og beredskapsdepartementet (2017) «Retten til å bestemme over eget liv» handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, 2017-2020
- Lov om barneverntjenester (1992).
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (1967).
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (2011).
- Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (2009).
- Lov om straff (2005).
- Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid – www.napha.no
- Nasjonalt kunnskapssenter for vold og traumatisk stress (2013). *Mellom frihet og beskyttelse?: Vold og seksuelle overgrep mot mennesker med psykisk utviklingshemming, en kunnskapsoversikt.*
- Nasjonalt kunnskapssenter for vold og traumatisk stress (2017). *Om du tør å spørre, tør folk å svare. Hjelpesystemets og politiets erfaringer med vold i nære relasjoner i samiske samfunn.*
- Nasjonalt senter for vold og traumatisk stress (2014). *Vold og voldtekt i Norge – en nasjonal forekomststudie*
- Nasjonalt kunnskapssenter for vold og traumatisk stress (2017). *Vold og overgrep mot eldre personer i Norge – en nasjonal forekomststudie*
- Nasjonal veiviser ved vold og overgrep – www.dinutvei.no
- NOU 2017:12. *Svikt og svik*. Gjennomgang av saker hvor barn har vært utsatt for vold, seksuelle overgrep og omsorgssvikt
- Ofstad, K. & Skar, R. (2015) *Barnevernloven med kommentarer*

HANDLE

- Vellet er et trykknapp med en lyduttaster til å kontakte hjelpeapparatet for å hjelpe med volden

Awergeplikkt

Alle har en rettslig plikt til å overgi en straffbar handling ved å bære anmeldelse eller annende til politet

HVA KAN DU GJØRE?

Anonyme drøftinger

- Du kan alltid ringe og drøfte saker anonymt med krisesenteret
- Ring politet for å utelukke på hva du skal gjøre vilde handlinger og voldtekt

Gi informasjon om hjelpe tilbudet til den utsatte

- Hjelp den voldteutsatte med å finne ut hvem som er en hjelpeapparatet (i tillegg til «sacnlog» jobb med adressen til politet)
- Informer om nødnummeret og viktige telefonnummer
- Informer om hjelpeapparatet

Velledningssamtale på krisesenteret

- Inviter den voldteutsatte med deg til en velledningssamtale hos krisesenteret eller til på krisesenteret i tillegg til krisesenteret kan hjelpe du med å vurdere sikkerhet, og gi råd og veiledning for veien videre.

Når den voldteutsatte ikke vil ha hjelp

- Du vil kunne oppvære at den voldteutsatte ikke ønsker hjelp, du bør da: Lag en plan! Avtal nytt møte, telefonkontakt i løpet av få dager, hva kan du få lov å gjøre dersom du ikke hører fra vedkommende? Hvem kan kontaktes? Krisesjefen for nye voldshendelser.
- Be den voldteutsatte lagde viktige nummer på telefoner sin
- Drøft med din leder, politi eller krisesenter om melding og kvalifiseringer
- Awergeplikten du vil utløse

AKUTTE SITUASJONER

Ved alvorlige tusler eller fysiske skader etter vold og overgrep

> **Ring politet** for å forberede nye akutte overgrep! Forneil hva du har sett og hvorfor du er bekymret (awergeplikten). Den voldteutsatte kan anmelde eller politet kan velge å ta ut offentlig påtale

> Ved mistanke om voldtekt kontakt **overgrepsmottaket ved legjevakt i Tromsø eller overgrepsmottaket i Harstad**

> Tilby den voldteutsatte transport til **Krisesenteret i Midt-Troms** hvis vedkommende kan ha behov for hjelp. Krisesenteret kan tilbymer for vurdering av risiko og utbedring av gjerningssteder

VIKTIGE TELEFONNUMMER

POLITI 02800

LEGEVAKT 116 117

KRISESENTERET I MIDT-TROMS
krisesentermidt-troms.no

778 45 260

Overgrepsmottaket i Harstad

77 06 30 00

Overgrepsmottaket ved legjevakt i
Tromsø

77 62 80 00

Kompetanseteamet mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse

468 09 050

Hva gjør jeg som offentlig ansatt, kollega eller venn ved

MISTANKE OM VOLD I NÆRE RELASJONER?

SE

- Blåmerker, brudd, sår og andre skader
- Stadige unnskyldninger (møter ikke til avtaler osv.) eller motsetter seg hjelp som krever innsyn i familien, partner er med i alle møter
- Sosialt tilbaketrukket, lite nettverk, isolering
- Bortforklaringer (falt i trappa, gått på døra osv)
- Rusmiddelbruk
- Endring av adferd og/eller sinnsstemning
- Uro, irritabilitet, aggressiv eller utagerende oppførsel,
- Søvn- og spiseforstyrrelser
- Reaksjoner ved berøring

SPØR

Forsøk å få til en dialog der volden anerkjennes

Start med - "Jeg er bekymret", "det bekymrer meg at..."

Beskriv det du ser

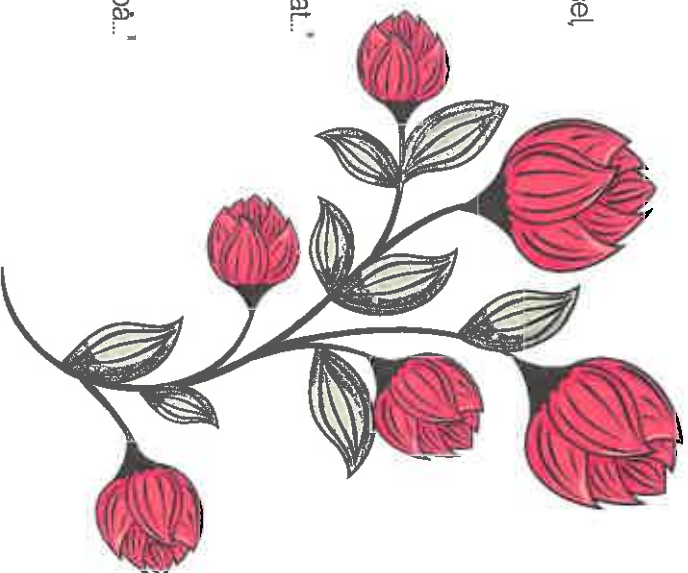
"Det virker som du er ofte borte fra jobb"

"Du virker sliten/nedstemt"

"Jeg har lagt merke til at du har blåmerker/skader på..."

TIPS

- Forsøk å unngå bruk av ordet vold
- Still åpne spørsmål, gjerne om hverdagen - "hvordan er arbeidsfordelingen i hjemmet?", "fortell om hva du gjør på fritiden, hvem er du sammen med?", "hvordan løser dere konflikter hjemme?"
- Ikke vær redd for å være direkte, "hvordan har du det hjemme?", "er det noen som skader deg?"
- Lytt aktivt! følg opp med "hmm", "fortell mer om...", "beskriv", "hva gjorde du..", "hvordan opplevdes det når..."; og gjenta nøkkelord.
- Unngå vurderinger av det som har skjedd - "oj, huff, stakkars deg!"

Tiltakskort tilhørende interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner fo kommunene Berg, Dyrøy, Lavangen, Salangen, Sørreisa, Torsken og Tranøy.

AVKLAR

Hvordan artet volden seg?

- Slag, trusler, lugget, brent, seksuell tvang?
- Ydmyket, latterliggjort, krenket?
- Hindres fra kontroll over egen økonomi og bruk av penger
- Nektet kontakt med familie og venner?
- Blir klær og ting med personlig verdi ødelagt?
- Blir klæledyr mishandlet?
- Tvangsekteskap?

Hvor alvorlig er volden?

- Når skjedde det sist? Beskriv hva som skjedde
- Har det skjedd før? Hvor ofte?
- Er du redd for at det skal skje igjen?
- Er det fare for liv og helse for deg selv eller barna?
- Har du tidligere vært i kontakt med politi og/eller krisesenter?

Risikofaktorer

Samlivsbrudd, tidligere voldsepisoder, tilgang til våpen, arbeidsledighet, økonomiske vansker, sykdom og rusmiddelbruk kan bety økt risiko for grov vold og partnerdrap. Politi og krisesenter bør kontaktes.

Ta i mot det du blir fortalt - du

må tørre å spørre, tale å lytte

Husk at det finnes mange forskjellige typer vold!

HANDLE

Målet er å motivere den voldsutsatte til å kontakte hjelpeapparatet for å bryte med volden.

Avvergeplikt

Alle har en personlig plikt til å avverge en straffbar handling ved å blant annet varsle eller anmelde til politi.

HVA KAN DU GJØRE?

Anonyme drøftinger

Du kan alltid ringe og drøfte saker anonymt med krisesenter og politi. Er du usikker på hva du skal gjøre vil de kunne gi råd og veiledning

Gi informasjon om hjelpetilbudet til den utsatte

Hjelp den voldsutsatte med å finne informasjon om hjelpeapparatet! Gi brosjyre til krisesenteret, lapp med adressen til nettsiden www.dinutevei.no og viktige telefonnummer. Fremnsakk hjelpeapparatet!

Veiledningssamtale på krisesenteret

Inviter den voldsutsatte med deg til en veiledningssamtale hos krisesenteret, eller ring krisesenteret sammen. Krisesenteret kan hjelpe til med å vurdere sikkerhet, og gi råd og veiledning for veien videre.

Når den voldsutsatte ikke vil ha hjelp

Du vil kunne oppleve at den voldsutsatte ikke ønsker hjelp, du bør da:

- Lag en plan! Avtal nytt møte/telefonkontakt i løpet av få dager, hva kan du få lov å gjøre dersom du ikke hører fra vedkommende?
- Hvem kan kontaktes? Kriseplan for nye voldshendelser.
- Be den voldsutsatte lagre viktige nummer på telefonen sin
- Drøft med din leder, politi eller krisesenter om melde- og/eller avvergeplikten din er utløst

AKUTTE SITUASJONER

Ved alvorlige trusler eller fysiske skader etter vold og overgrep

> **Ring politiet** for å forhindre nye akutte overgrep! Fortell hva du har sett og hvorfor du er bekymret (avvergeplikten). Den voldsutsatte kan anmelde eller politiet kan velge å ta ut offentlig påtale

> Ved mistanke om voldtekt kontakt **overgrepsmottaket ved legevakta i Tromsø** eller **overgrepsmottaket i Harstad**

> Tilby den voldsutsatte transport til **Krisesenteret i Midt-Troms** hvor vedkommende kan bo trygt. Krisesenteret har rutiner for vurdering av risiko og uthenting av eiendeler

VIKTIGE TELEFONNUMMER

POLITI 02800

LEGEVAKT 116 117

KRISESENTERET I MIDT-TROMS 778 45 260
krisesenteremidt-troms.no

Overgrepsmottaket i Harstad 77 06 30 00

Overgrepsmottaket ved legevakten i Tromsø 77 62 80 00

Kompetanseteamet mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse 468 09 050

Hva gjør jeg ved

MISTANKE OM VOLD OG SEKSUELLE OVERGREP MOT BARN?

- for deg som jobber med barn, er offentlig ansatt, nabo og venn

Vold og overgrep kan forekomme i alle familier og hjem, uavhengig av sosial bakgrunn!

SE

- Sår, blåmerker og andre skader, gjerne flere steder på kroppen
- Ofte vondt i magen, hodet eller svimmel
- Endring av adferd og/eller sinnsstemning
- Urolig, irritable, på vakt
- Nedstemthet
- Utagerende eller «pleasende» adferd
- Svært kontaktsøkende eller avvissende
- Reaksjoner ved berøring eller endringer i stemmeleie
- Hyppige legebesøk og innleggelses på sykehus (med diffuse symptomer)
- Familien motsetter seg innsyn
- Bruk av rusmidler
- Søvn- og spiseforstyrrelser
- Selvskading

SPØR

Prøv å spørre om hva som har skjedd, mens du samtidig ivaretar barnet.

Start gjerne med

- «Jeg har tenkt på deg i det siste...», vis at du bryr deg og har tid til å lytte
- Beskriv det du ser, «Det virker som du ofte har vondt i magen», «Jeg ser at du har blåmerker på armen».

Forsett stillt

- «Det er kanskje ikke slik for deg, men mange barn som jeg snakker med, som ikke har det så greit hjemme, kan få sånne plager. Hva tenker du om det?»
- «Hvordan er det å være deg hjemme?»

TIPS!

- Gjenta det barnet sier.
- Still åpne spørsmål (ikke ledende)
- Bruk støtteord som «hmm », «ja, fortell», «fortell mer», nøkkelord
- Spør gjerne flere ganger, si «Jeg er her og kom innom hvis du vil snakke med meg».
- Avtal et nytt møte med barnet.

AVKLAR

Et barn kan fortelle om hendelser hjemme litt plutselig, for eksempel i en samlingstund, i en pause osv. Inviter da barnet til en enesamtale:

- «Tidligere i dag da du sa ..., hva mente du da?»
- «Jeg har ikke vært der, fortell så godt du kan...»
- «Hva skjer videre da?»

Det er politiet og Barnehuset som foretar avhør av barnet og ønsker å være de første som spør barnet om detaljene. Få barnet til å fortelle åpent, unngå ledende spørsmål!

- Når barnet er ferdig med sin fortelling, bekreft det barnet har sagt og trygg barnet på at det hur/han har fortalt er viktig.
- Lov aldri barnet at du ikke skal si det til noen. Forklar at du må snakke med noen andre voksne.

Hva gjør du?

- > Noter det barnet har fortalt, så ordrett som mulig. Unngå egne tolkninger av barnets uttrykk. Bruk "mor sier...", "barnet forteller...."
- > Du kan drøfte saken anonymt med barnevern, krisesenter eller politi (telefonnummer på neste side).
- > Der det er mulig, drøft den konkrete saken med leder, avtal hvem som gjør hva, når (akutte tiltak, bekymringsmelding, henvisse til hjelpeapparat).

Obs!
Å være vitne til vold regnes også som vold!

Hva gjør du?

- > Om mulig, informer leder om din bekymring/mistanke
- > Drøft din bekymring
- > Observer, skriv ned observasjoner med tid og sted.

HANDLE

AKUTT

Når du har grunn til å tro at et barn er og vil komme til å

bli utsatt for vold, har du **avvergeplikt**, en plikt til å handle. Dette vil være:

- ved fysiske skader
- ved symptomer etter psykisk vold
- ved alvorlige trusler
- ved mistanke om seksuelle overgrep
- når barnet viser redsel for å gå hjem
- når barnet blir hentet av ruset foreldre
- ved mistanke om nært forestående eller gjennomført kjønnslemlestelse eller tvangsekteskap

> **Varsle politi umiddelbart, tlf 02800**

> **Barnevernet, evt. barnevernvakta varsles samtidig.**

> **NB! Ved mistanke om vold mot barn, skal IKKE foreldre kontaktes.**

Din plikt er selve varslingen. Politiet vil etterforske, sikre bevis og sørge for avhør ved barnehusene.

Vær oppmerksom på risikofaktorer som samlivsbrudd, arbeidsledighet, sykdom, dårlig økonomi og rusmisbruk i familien, de kan bety økt risiko for alvorlig vold.

Avvergeplikt

Alle har en personlig plikt til å avverge en straffbar handling ved å blant annet varsle eller anmelde til politi

HVA GJØR DU VED MISTANKE OM AT ET BARN UTSETTES FOR VOLD?

Send bekymringsmelding til barnevernet

Den skal inneholde: Personalta til barnet og foresatte, årsaken til bekymring (hva har du sett, hørt, observert), kontaktperson og en beskrivelse av hva som er gjort.

Meldingen sendes i samarbeid med leder. Om leder motsetter seg å signere, har du et selvstendig ansvar for å sende meldingen med din underskrift. Barnevernet gir melderens tilbakemelding når melding er mottatt og undersøkelsen er avsluttet. Som venn eller nabo får du kun vite om meldingen er mottatt.

Anonym drøfting

Er du usikker? Du kan alltid ringe barnevernet for å drøfte saker anonymt

HVIS SAKEN ER HENLAGT, MEN DU HAR FORTSATT GRUNN TIL BEKYMNING

Ny melding til barnevernet

Meld din bekymring på nytt til barnevernet. Saken kan være henlagt på bakgrunn av mangel på informasjon, eller at familien har takket nei til hjelpetiltak.

Gi informasjon om hjelpetilbud til hjemmet

Gi barnet og foresatte informasjon om vold i nære relasjoner og hjelpetilbudene som finnes. Tilby nye avtaler og hjelp til å opprette kontakt med aktuelle hjelpetilbud. Skap trygghet og tillit på at du er tilgjengelig om barnet/foresatte ønsker å snakke. Gi telefonnummer og tips om aktuelle nettsider.

HANDLE

AKUTT

Når du har grunn til å tro at et barn er og vil komme til å

bli utsatt for vold, har du **avvergeplikt**, en plikt til å handle. Dette vil være:

- ved fysiske skader
- ved symptomer etter psykisk vold
- ved alvorlige trusler
- ved mistanke om seksuelle overgrep
- når barnet viser redsel for å gå hjem
- når barnet blir hentet av ruset foreldre
- ved mistanke om nært forestående eller gjennomført kjønnslemlestelse eller tvangsekteskap

> **Varsle politi umiddelbart, tlf 02800**

> **Barnevernet, evt. barnevernvakta varsles samtidig.**

> **NB! Ved mistanke om vold mot barn, skal IKKE foreldre kontaktes.**

Din plikt er selve varslingen. Politiet vil etterforske, sikre bevis og sørge for avhør ved barnehusene.

Vær oppmerksom på risikofaktorer som samlivsbrudd, arbeidsledighet, sykdom, dårlig økonomi og rusmisbruk i familien, de kan bety økt risiko for alvorlig vold.

Avvergeplikt

Alle har en personlig plikt til å avverge en straffbar handling ved å blant annet varsle eller anmelde til politi

VIKTIGE TELEFONNUMMER

POLITI	02800
Legevakt	116117
Barnehuset	777 97 440
Krisesenteret i Midt-Troms	778 45 260
Overgrepsmottak (ved voldtekt over 14år)	
Harstad	770 63 000
Tromsø	776 28 000

Barnevern

Astafjord barneverntjeneste	930 72 065
Dyrøy og Sørreisa barneverntjeneste	778 75 000 / 771 89 227
Lenvik interkommunale barneverntjeneste	778 71 840

Utenfor kontortid:

Lenvik interkommunale barneverntjeneste	907 37 716 (helg)
Alarmtelefonen for barn og unge	111 116

Politiet kontaktes når det kommunale barnevernet ikke er tilgjengelig

Meldeplikt

Alle har en selvstendig plikt til å melde bekymring til barnevernet ved mistanke om vold mot barn.

SAMISK HELSEPLAN

Saksbehandler: Elisabeth Tobiassen
Arkivsaksnr.: 17/44

Arkiv: 144 G

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
6/17	Samepolitisk utvalg	31.01.2017
20/17	Samepolitisk utvalg	17.11.2017
7/18	Kommunestyre	26.04.2018
28/18	Levekårsutvalg	14.05.2018
17/18	Kommuncstyr	14.06.2018

Sakens dokumenter:

Forslag til samisk helseplan for Lavangen kommune - 2017-2021

Sakens fakta:

Samepolitisk utvalg vedtok i møte 31.01.2017, sak 6/17 flg.:

- 1. Arbeidet med Samisk helseplan for Lavangen kommune igangsettes. Det opprettes en referansegruppe for faglig oppfølging.*
- 2. Ferdig utarbeidet plan behandles politisk i Levekårsutvalget og deretter kommunestyret.*
- 3. Midler for gjennomføring av arbeidet med planen dekkes av fond.*

Arbeidet med plan har vært utført av ressurs fra PRO-avdelingen i Lavangen kommune i tett samarbeid med Ástávuona giellagoahhtie.

Planen er ment å være et styringsverktøy for Lavangen kommune og planen har et langsiktig og overordnet perspektiv. Den skal sikre at kommunen oppfyller sin plikt etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Formålet med planen er at PRO-avdelingen skal være aktivt med å bidra for å utvikle og styrke samisk språk, kultur og levesett. Dette for å gi innbyggerne tilrettelagte tjenester som inneholder respekt, kvalitet og trygghet.

Tidshorisont for planen er fram til 2021 og det vil være naturlig at den rulleres i hver kommunestyreperiode. Planen vil etterhvert suppleres med årsplaner.

Formålet med med samisk helseplan er å sikre samiske brukere uavhengighet i forhold til vekslende personellsituasjon i f.eks. en avdeling.

Planen er utarbeidet gjennom arbeidsmøter, i fellesskap med Ástávuona giellagoahhtie og med ledere i PRO-avdelingen.

For øvrig innhold i planen vises det til vedlagte utarbeidede forslag til samisk helseplan.

Planen er nå ferdig utarbeidet og legges fram for politisk behandling - først i Samepolitisk utvalg og deretter til Levekårsutvalget som faglig utvalg før endelig godkjenning i kommunestyret.

Rådmannens vurderinger:

09.11.2017

Erling Hanssen
rådmann

Elisabeth Tobiassen
konsulent

Levekårsutvalgets innstilling:

Kommunestyret godkjenner samisk helseplan for perioden 2017 - 2020

Samisk helseplan

Lavangen kommune

Pleie- rehabilitering og omsorgsavdelingen (pro -avdelingen)
2017-2021

FORORD

Samisk helseplan er ment å være et styringsverktøy for Lavangen kommune. Planen har et langsiktig og overordnet perspektiv, og skal sikre at kommunen oppfyller sin plikt etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Målet med planen er at Pleie- rehabilitering og omsorgsavdelingen (Pro - avdelingen) skal være aktivt med å bidra for å utvikle og styrke samisk språk, kultur og levesett. Dette for å gi innbyggerne tilrettelagte tjenester, som inneholder verdiene respekt, kvalitet og trygghet.

Planen skal synliggjøre en langsiktig strategi for hvordan Pro - avdelingen hensiktsmessig kan benytte sine ressurser, og med det perspektiv, og ivareta den samiske befolkningen i kommunen.

Planen har en tidshorisont fram til 2021, og det vil være naturlig å rullere planen i hver kommunestyreperiode. Planen må suppleres med årsplaner, slik at tiltakene iverksettes under tiden planen gjelder.

Det er utarbeidet mål og strategier for planperioden. Oppfølging av planen skal inngå i en årlig tilstandsrapport felles for helse og omsorg.

Planen er utarbeidet gjennom arbeidsmøter, i fellesskap med Ástávuona Giellagoahtie (AG) og med ledere i Pro - avdelingen.

FORORD

Innhold

2.0 BAKGRUNN	4
2.1 LOVGRUNNLAG	4
2.2 UTFORDRINGSBILDET	4
2.3 TOLKETJENESTE.....	5
3.0 OVERORDNET MÅL	5
3.1 HOVEDMÅL	5
4.0 MÅLGRUPPER	6
4.1 Kommunens innbyggere:.....	6
4.2 Kommunens ansatte i Pro - avdelingen:.....	6
5.0 MÅL OG TILTAK FOR PLANPERIODEN 2017-2021	7
6.0 EVALUERING AV PLANEN	8
7.0 Sammendrag.....	8

2.0 BAKGRUNN

Lavangen kommune har ca 1100 innbyggere. I overkant av 20% av befolkningen i Lavangen kommune har samisk etnisk bakgrunn. Den største andelen av den samiske befolkningen er bosatt i bygdene Spansdalen og Fossbakken.

Det er fortsatt en del av befolkningen som snakker samisk i dagligtale. Dette gjelder både på Fossbakken og i Spansdalen.

De av befolkningen født før 1948- 1950, tilhørende bygda Spansdalen, har det til felles at de fleste har samisk som morsmål.

2.1 LOVGRUNNLAG

- Pasient- og brukerrettighetsloven.
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester.
- I 1988 ble de samiske rettigheter tatt inn i Grunnloven. Rettighetene følger i dag av Grunnlovens § 108, hvor det heter at "Det pålegger Statens Myndigheter at lægge Forholdene til Rette for at den samiske Folkegruppe kan sikre og utvikle sit Sprog, sin Kultur og sit Samfunsliv". Det første samerettsutvalget ble nedsatt i 1980.
- LOV 1987-06-12 nr 56: Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven). Sameloven trådte i kraft i 1989.

2.2 UTFORDRINGSBILDET

Kultur er bevegelig og dynamisk og i stadig endring og utvikling.

Samenes felles historie kan ha betydning for den enkeltes helse, og hvordan den enkelte opplever møter med helse- og omsorgstjenestene. Det er vanskelig på forhånd å si noe om hvilken betydning dette har i livet til den enkelte. Ved utformingen av tjenestetilbudet må samisk kultur og historie være faktorer som må tas særskilt hensyn til. Hvordan dette skal gjøres må vurderes individuelt.

I Lavangen har den samiske befolkningen vært en minoritet, og den offentlige fornuftspolitikk og stigmatisering har satt spor.

I dag kan det være vanskelig å synliggjøre det særegne ved den samiske kulturen, tross at både kulturen og språket er levende.

Helsepersonell møter ikke en kultur som sådan, men en person som er preget av ulike kulturelle påvirkninger som uttrykkes individuelt. Selv om det er individuelle og lokale forskjeller, kan det likevel være mulig å si noe om de historiske, sosiale og kulturelle rammene som mange samer har levd sine liv innenfor. Det er av stor betydning at helse- og

omsorgspersonell har kunnskap om dette, for å kunne tilby samiske brukere likeverdige tjenester.

2.3 TOLKETJENESTE

Lik tilgang til helse- og omsorgstjenester av god kvalitet forutsetter i mange tilfeller tilrettelagt informasjon og kommunikasjon ved hjelp av tolking. God kommunikasjon og gjensidig forståelse er grunnleggende i møtet mellom pasient og helsepersonell.

Samisk språklov gir alle samisktalende rett til å bruke morsmålet i møte med offentlige helsetjenester. Dersom ikke etatene har samisktalende ansatte, må det anskaffes tolk.

Dette kan innebære at offentlig ansatte som ikke behersker samisk må bruke tolk. Tolketjenesten er en rettighet pasienten har, og som helsepersonell ikke kan velge å se bort fra selv om de opplever at kommunikasjonen går bra på norsk.

Helse- og omsorgspersonell har ansvar for eventuelt å bestille tolk med nødvendige kvalifikasjoner.

3.0 OVERORDNET MÅL

Generelle målsettinger er at Pro - avdelingen skal levere gode helse- og omsorgstjenester. Likeverdige tjenester til hele befolkningen er et uttalt mål for helse- og omsorgstjenesten. Dette innebærer at ansatte skal styrke den enkeltes verdighet, trygghet og selvstendighet.

Lavangen kommune er med i Forvaltningsområdet for samisk språk. Dette innebærer at det er tatt et aktivt valg i forhold til ivaretagelse av den samiske kulturen og det samiske språket.

Forvaltningsområdet består av kommuner der samisk og norsk er fullstendig likestilte språk i offentlig forvaltning. Innbyggerne i disse kommunene har rett til å bruke samisk i møte med offentlige etater.

3.1 HOVEDMÅL

- Hovedmålet er å øke kunnskapen om, og se behovet for å tilrettelegge tjenestetilbudene til den samiske befolkningen. Kunnskapsoverføringen bør foregå over tid og være en vedvarende prosess. Fagkunnskap må kombineres med språk- og kulturkunnskap.
- Samisk språk og kultur skal vektlegges innen helse- og omsorgssektoren og være implementert i Pro - avdelingen, og hos den enkelte tjenesteutøver.

- For å kunne ivareta et likeverdig tjenestetilbud til den samiske befolkning er det ikke nødvendigvis tilstrekkelig at enkeltpersoner behersker samisk språk eller kjenner til samisk kultur og historie. Det er nødvendig at hele institusjonen bærer preg av kunnskap og respekt for samiske forhold. Pro - avdelingen skal arbeide for å være en kulturbærer, og ta ansvar for å ta vare på lokale tradisjoner, språk og skikker.
- Helsepersonell som ikke behersker samisk må tilbys opplæring i samisk språk og kulturforståelse.
- Ansatte ved Pro - avdelingen skal ha kjennskap til dagligdagse ord som brukes for å dekke primærbehov.

4.0 MÅLGRUPPER

4.1 Kommunens innbyggere:

- beboere på Lavangsheimen
- brukere av hjemmetjenesten
- brukere av psykisk helsetjeneste
- pårørende

4.2 Kommunens ansatte i Pro - avdelingen:

- ledere
- fagarbeidere
- assistenter
- miljøterapeuter
- sykepleiere

5.0 MÅL OG TILTAK FOR PLANPERIODEN 2017-2021

MÅL	Tiltak	Fremdriftsplan	Målgruppe	Ansvar
SPRÅK: Samisk språklige brukere av tjenesten skal kunne gjøre seg forstått på samisk Motivere ansatte til å bruke samisk språk.	Høyne språk - kompetansen, og gi permisjon med lønn, til ansatte som tar formelle kurs i samisk språk	2017- 2021 Årlig	Ansatte i Pro -avdelingen	Pro -avdelingen Språksenteret
	Helsepersonell som ikke behersker samisk tilbys opplæring i muntlig samisk språk med vekt på nøkkelsetninger knyttet til pleie og stell.	To ganger i plan-perioden	Ansatte i Pro -avdelingen	Pro -avdelingen Språksenteret
	Bruk av Tolketjeneste	Kontinuerlig	Helsepersonell Brukere	Pro -avdelingen
KULTUR: Ansatte i Pro-avdelingen skal ha grunnleggende kompetanse om samisk språk, kultur og identitet, samt bevisstgjøres på hva språk, kultur og identitet betyr for folks helse og sosiale forhold.	Kompetanseheving for ansatte i Pro -avdelingen om samisk kultur og historie. Innebærer refleksjon over egen praksis, kunnskap, egne holdninger og verdier, og hvordan disse kommer til uttrykk og får betydning i møtet med den samiske befolkningen.	2017-2021	Ansatte i Pro -avdelingen	Pro -avdelingen
SYNLIGGJØRING: Synliggjøre samisk språk, kultur og samfunnsliv i Pro -avdelingen.	Samisk skilting og utsmykning på Lavangsheimen. Giehkangoahie (Samisk kjøkken) Samisk sanschage	2017-2021	Beboere Kommunalt ansatte. Pårørende Besøkende	Pro -avdelingen Språksenteret

<p>REKRUTTERING:</p> <p>Rekruttering av fagutdannet personell med samisk språk- og kultur bakgrunn.</p>	<p>Vurdere stipendordning og lønnstilskudd.</p> <p>I utlysningstekst skal samisk kompetanse etterspørres og gis fortrinn ved ellers like kvalifikasjoner.</p>		<p>Sykepleiere</p> <p>Fagarbeidere</p> <p>Assistenten</p> <p>Miljøterapeuter</p>	<p>Rådmann</p>
--	---	--	--	----------------

6.0 EVALUERING AV PLANEN

Planen skal være til evaluering hvert 4. år. Pro - avdelingen har ansvaret for dette.

7.0 Sammendrag

Det kreves en stor satsing om Lavangen kommune skal lykkes i å gi samiske brukere og pasienter et tilbud i forhold til muligheten for å bruke samisk språk jfr. reglene i språkloven.

For å yte en helhetlig omsorgstjeneste er det nødvendig at helse- og omsorgspersonell har kunnskap om sosiale, historiske og lokale kulturelle faktorer som kan ha betydning i møtet med samiske pasienter/ brukere.

REVIDERING AV NORMALVEDTEKTENE FOR BARNEHAGENE

Saksbehandler: Tove Hansen

Arkivsaksnr.: 08/1077

Arkiv: A10

Saksnr.: Utvalg

26/18 Levekårsutvalg

18/18 Kommunestyre

Møtedato

14.05.2018

14.06.2018

Sakens dokumenter:

Vedtatte vedtekter gjeldende fra 01.01.14

Revideringsforslag vår 2018

Notat fra styret i Lauvmakken datert 04.05.18

Sakens fakta:

Vedtektene har vært endret de siste år gjennom mindre vedtektersendringer på enkelte punkt. Nå er det foretatt en total gjennomgang av alle punkt og ordlyden er rettet opp, slik at departementstilknytning og ny lov og forskrifter for barnehager er oppdatert. Saken har vært forelagt foreldreråd og medlemmene av samarbeidsutvalget for barnehagene, som ikke hadde noen merknader til endringene.

Rådmannens vurderinger:

Følgende endringer er foreslått i revidering av normalvedtektene:

Punkt 2. Forvaltning er flyttet innunder punkt 3. Styringsverket i barnehagene. Her inngår tidligere punkt 4. Foreldremedvirkning med orientering om samarbeidsutvalg og foreldreråd.

Punkt 4. Opptak av barn. Her presiseres det elektronisk søknad. Det kan søkes om opptak utenom hovedopptak forutsatt ledig kapasitet.

Punkt 5 . Foreldrebetaling, fravær og oppsigelse. Forskrift om foreldrebetaling i barnehager gir familier med lav inntekt mulighet til å søke redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid. Dette skjer elektronisk til Lavangen kommune. Det er spesifisert om fravær og oppsigelse.

Punkt 7. Åpningstid er endret og lagt til i nytt punkt 6. Åpningstider/ferieavvikling/permisjon.

For sommeren 2018 har levekårsutvalget bestemt at Lauvmakken har feriestengt i tre uker (29,30 og 31). Den samiske barnehagen er feriestengt i 4 uker, 29-32.

Punkt 7. Helsebestemmelser

Her er det presisering av helseopplysninger. Jfr barnehagelovens § 23 skal det legges fram helseerklæring om barnets helse ved oppstart.

Punkt 9. Opplysningsplikt.

Her presiseres det om opplysningsplikt. Jfr. Lov om barnehager § 22.

Forslag til endring av normalvedtektene legges fram for politisk behandling med følgende forslag til vedtak.

04.05.2018

Erling Hanssen
rådmann

Tove Hansen
oppvekstsjef

Levekårsutvalgets innstilling:

Kommunestyret godkjenner revidert forslag til normalvedtekter for barnehagene i Lavangen med virkning fra 01.08.18, med flg. endring:

Siste setning i 1. avsnitt "Behovet må være relatert til arbeid eller andre særskilte grunner strykes.

VEDTEKTER FOR KOMMUNALE BARNEHAGENE I LAVANGEN KOMMUNE

1. Eierforhold

Barnehagene eies og drives av Lavangen kommune.
Barnehagene drives i samsvar med Lov om barnehager og de av Kunnskapsdep. til enhver tid fastsatte forskrifter, retningslinjer og rammeplaner, samt kommunale vedtak og plan for den enkelte barnehage.

2. Forvaltning

I henhold til Kommunelovens § 6 har kommunestyret delegert til rådmannen/formannskapet til å ha ansvaret for forvaltningen av barnehager i kommunen, herunder også tilsyn av barnehagene.

Det er Oppvekstetaten som har det administrative ansvaret for barnehagene.

3. Formål og innhold

Barnehagene skal drives i samsvar med Lov om barnehager og de til enhver tid fastsatte forskrifter og retningslinjer, kommunale vedtak og plan for den enkelte barnehage.

Barnehagen skal være en pedagogisk tilrettelagt virksomhet, og drives i samsvar med Rammeplanen. Barnehagen skal bygge sin virksomhet på lokal kultur og tradisjon. Barna bør opparbeide positive holdninger og kunnskaper om andre kulturer. Fossbakken barnehage er en samisk språkbadbarnehage og bygger driften på samisk språk og kultur. Barnehagen skal styrke barns identitet som samer ved å fremme bruken av samisk språk og ved å formidle samisk kultur. Barnehagen ledes av samisk språklig pedagogisk personale.

4. Foreldremedvirkning

Foreldreråd: Består av samtlige foreldre/foresatte i barnehagen.

Samarbeids- utvalget:

Er barnehagens øverste organ og består av foreldre og ansatte i barnehagen og representanter for eier, slik at hver gruppe er likt representert. En fra hver gruppe i en-avdelings barnehage og to representanter fra hver gruppe i fleravdelingsbarnehager. Eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn i de andre gruppene.

Styrer har møte-, tale- og forslagsrett, ikke stemmerett.

Representantene for foreldre og de ansatte velges for ett barnehageår om gangen. Eiers representant velges for fire år.

Foreldremøte: Det avholdes møte 1-2 ganger i løpet av barnehageåret.

Foreldre-
samtaler:

Det avholdes 1-2 foreldresamtaler i løpet av barnehageåret.

5. Opptak av barn

Ved hovedopptaket gjelder lovfestet rett til barnehageplass. Barnet må være fylt ett år innen 31.08. i opptaksåret og at det er søkt plass innen fristen for hovedopptaket.

Oppvekstsjefen foretar opptak av barn etter innstilling fra styrerne. Formannskapet er ankeinstans. Søknad om opptak skjer på fastsatt skjema. Hovedopptaket skjer ved kunngjøring i lokalpressen og ved oppslag i barnehagen – søknadsfrist er 1.mars. Suppleringsopptak og overflyttinger mellom avdelinger gjennomføres fortløpende.

Når barnet har fått plass i barnehagen, er dette fast plass for alle årene barnet går i barnehagen. Endring av plass (utvidelse/reduksjon, overflytting) må søkes om ved hovedopptak. Barn fra andre kommuner må søke plass hvert år.

Barn bosatt i Lavangen gis fortrinnsrett ved opptak. Følgende kriterier legges til grunn for opptak i prioritert rekkefølge:

1. Funksjonshemmede barn.
2. Barn med særskilte behov.
3. Barn fra familiegrupper som har særskilte behov.
4. Barn av enslige forsørgere.
5. Søsken gis fortrinnsvis plass i samme barnehage.

Der det er særlig grunn for det kan oppvekstsjefen dispensere fra disse kriteriene.

Oppsigelse av fast plass skal skje skriftlig en mnd. i forveien.

Det tillates ikke oppsigelse av plass etter uke 7 uten skjellig grunn.

Kommunen tilbyr kun 3, 4 og 5 dagersplasser. Under forutsetning av at det er ledig kapasitet i barnehagen kan det tilbys fleksible ordninger. Ved ledig kapasitet tilbys det også kjøp av enkeltdager.

6. Foreldrebetaling

Kommunestyret fastsetter til enhver tid betalingssetser for barnas opphold i barnehagen. I denne prisen er det hver dag inkludert melk, frukt og ett måltid.

Det innrømmes søskenmoderasjon med 30 % av full pris for hvert barn mer enn ett. Søskenmoderasjon gis ikke i kombinasjon SFO og barnehage. Ved kjøp av enkeltdager er prisen 30 % mer enn pris for dager tilbydd ved ordinært opptak.

Betalingen skjer den 15. i hver måned til kommunekassereren i Lavangen.

- a) Dersom det månedlige beløpet ikke er betalt ved månedens utløp, sendes nytt varsel med 14 dagers frist. Manglende betaling medfører tap av barnehageplass.

Oppvekstsjefen og barnehagen informeres om dette.

- b) Punkt a iverksettes dersom de berørte foreldre ikke har innhentet avtale om betalingsutsettelse hos kommunekassereren.
- c) Ved fravær av barn i barnehagen som skyldes sykdom hos barnet, eller at fraværet har sin årsak i spesielle forhold for de foresatte, kan det søkes om tilbakebetaling for den del av fraværet som går ut over en måned, men ikke for lengre tid enn de to påfølgende måneder av det sammenhengende fraværet.
- d) Det gis ikke fratrukk i foreldrebetaling for kurs- og planleggingsdagene. Foreldrebetalingen regnes fra oppstart på nytt barnehageår og 11 mnd. framover. Det er en betalingsfri mnd. i året.
- e) Ved oppstart av nytt barnehageår forutsettes det at tidligere fakturaer (krav fordringer) fra Kommunen er betalt. Dersom forfalte krav ikke er betalt innen angitt frist, ansees barnehageplassen som oppsagt og ny søknad om barnehageplass vil ikke bli behandlet før kravene er betalt.

Det ilegges et gebyr pr påbegynte halvtime ved henting av barn etter kl. 16.15. Unntatt for illeggelse av gebyr er uforutsette hendelser som foreldrene ikke rår over.

7. Åpningstid

Et barnehageår varer fra og med uke 34 til og med uke 33.

Åpningstiden er fra kl. 07.15 til 16.15 alle virkedager, unntatt jul- og nyttårsaften, da er barnehagene stengt.

Barnehagene stenger kl 12.00 onsdag før Skjærtorsdag.

Barnehagen stenger 16.15 og da skal alle barna ha forlatt barnehagen. Oppholdstiden for barnet må likevel ikke overstige 9 timer pr dag.

Det foretas behovsundersøkelse blant foreldre/foresatte angående behov for åpent i forbindelse med jule- og påskehøytiden. Behovet må være relatert til arbeid eller andre særskilte grunner.

Foreldre/foresatte skal gi melding til barnehagen dersom andre enn de faste skal hente barnet fra barnehagen.

8. Ferien

I løpet av barnehageåret skal barna ha fire uker ferie, tre av disse skal avvikles i skolens sommerferie, den fjerde uka skal i utgangspunktet avvikles sammenhengende, men kan etter søknad avvikles oppdelt. All uttak av barnas ferie skal på forhånd meldes barnehagen.

Barnehagen er stengt 5 dager i løpet av barnehageåret i forbindelse med kurs og planlegging.

9. Sykdom og fravær

Ifølge barnehagelovens §23 skal det før et barn begynner i barnehage, legges fram erklæring om barnets helse. Denne leveres i barnehagen ved oppstart.

Syke barn kan ikke komme i barnehagen, både for sin egen del og smittespredning til andre.

Barnehagene følger Folkehelseinstituttets faglige råd for barnehager og smittevern. Alt fravær skal meldes til barnehagen.

10. Taushetsplikt

Personalet har taushetsplikt om alt som angår det enkelte barn og dets familieforhold. Det henstilles til foreldre og foresatte om å vise respekt for opplysninger de måtte få kjennskap til gjennom egne og andre barns uttalelser.

11. Opplysningsplikt

Barnehagepersonalet har opplysningsplikt overfor sosial- og barneverntjenesten. Jfr. Lov om barnehager §§ 22 og 23.

12. Arealnorm

Leke- og oppholdsarealet pr. barn innedørs er fastsatt til 5 m² for barn over/under 3 år

Uteområdet skal være ca. 6 ganger leke- og oppholdsarealet inne.

13. Internkontroll

Barnehagen plikter å gjennomføre aktuelt regelverk og etablere skriftlige internkontrollsystemer som dokumenterer at regelverket til enhver tid blir fulgt på en planmessig og forsvarlig måte.

Vedtektene gjelder fra 01.01.2014.

Klipp.....klipp.....klipp.....

Jeg bekrefter med min underskrift å ha mottatt normalvedtektene for de kommunale barnehagene i Lavangen kommune.

Dato _____

Underskrift: _____
(foreldre/foresatte)

Tennevoll, 12.12.2013

Tove Hansen
Tove Hansen
oppvekstsjef

VEDTEKTER FOR DE KOMMUNALE BARNEHAGENE I LAVANGEN KOMMUNE

1. Eierforhold

Barnehagene, Lauvmakken og Ástávuona mánáidgárði eies og drives av Lavangen kommune.

2. Formål og innhold

Barnehagene drives i samsvar med Lov om barnehager og Kunnskapsdepartementets til enhver tid fastsatte forskrifter, retningslinjer og rammeplaner, samt kommunale vedtak og plan for den enkelte barnehage.

Formålsparagraf 1 i barnehageloven:

Barnehagene skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg, lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehagen skal være en pedagogisk tilrettelagt virksomhet, og drives i samsvar med Rammeplanen. Barnehagen skal bygge sin virksomhet på lokal kultur og tradisjon. Barna skal opparbeide positive holdninger og kunnskaper om andre kulturer. Ástávuona mánáidgárði er en samisk språkbadbarnehage og bygger driften på samisk språk og kultur. Barnehagen skal styrke barns identitet som samer ved å fremme bruken av samisk språk og ved å formidle samisk kultur. Barnehagen ledes av samisk språklig pedagogisk personale.

3. Styringsverket i barnehagene

I henhold til Kommunelovens § 6 har kommunestyret delegert til rådmannen/formannskapet til å ha ansvaret for forvaltningen av barnehager i kommunen, herunder også tilsyn av barnehagene.

Det er oppvekstetaten som har det administrative ansvaret for barnehagene.

3.1 Samarbeidsutvalg/foreldreråd

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg, jfr barnehagelovens §4.

Foreldrerådet og de ansatte velger likt antall representanter til barnehagens samarbeidsutvalg. Eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

Styrer har møte-, tale- og forslagsrett i samarbeidsutvalget, men ikke stemmerett.

Representanter for foreldre og de ansatte velges for ett barnehageår om gangen. Kommunens representant, valgt av kommunestyret, sitter i valgperioden på 4 år.

Samarbeidsutvalget konstituerer seg selv.

3.2 Samarbeidsutvalgets oppgaver

Samarbeidsutvalget skal bl.a.:

- Se til at barnehagen blir drevet innenfor rammen av barnehageloven, barnehagens vedtekter og budsjett
- fastsette årsplan for barnehagens virksomhet
- Uttale seg om driftsendringer og endring av vedtekter

Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldre og samarbeidsutvalget. Samarbeidsutvalget har rett til å uttale seg i slike saker før avgjørelser tas.

Samarbeidsutvalgets medlemmer har taushetsplikt, jfr §21.

3.3 Foreldreråd

Består av samtlige foreldre/foresatte i barnehagen.

Foreldrerådet skal bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

4. Opptak av barn

Med hjemmel i Kommunelovens §23, nr. 4 delegeres kommunestyrets myndighet til rådmannen. Denne myndighet er videre delegert til oppvekstsjefen, jfr kommunes reglement.

Fristen til hovedopptak er 1. mars. Søknadsfristen kunngjøres på kommunens hjemmesider. Det kan kun søkes elektronisk www.lavangen.kommune.no

Søknader utenom hovedopptak behandles fortløpende. Innvilgning av plass utenom hovedopptak forutsetter ledig kapasitet i barnehagen. Det kan søkes på 3, 4 og 5 dagers plasser. Plassen beholdes til skolestart.

Ved hovedopptaket gjelder lovfestet rett til barnehageplass. Barnet tas opp i løpet av den måneden de fyller 1 år.

Overflytting fra annen barnehage søkes ved hovedopptak og gjelder fra nytt barnehageår. Melding om opptak av barn skjer etter administrativt vedtak, jfr bestemmelsene om enkeltvedtak.

Vedtak om opptak av barn kan påklages, jfr reglene i forvaltningsloven. Klager sendes Lavangen kommune, Nesveien 7, 9357 Tennevoll.

Der det er særlig grunn for det kan oppvekstsjefen dispensere fra disse kriteriene.

5. Foreldrebetaling, fravær og oppsigelse

5.1. Foreldrebetaling

Betalingssatsene fastsettes av kommunestyret.

Foreldrebetalingen følger forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3. Nye satser trer som regel i kraft fra januar hvert år.

Forskrift om foreldrebetaling i barnehager gir familier med lav inntekt mulighet til å søke redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid. Det søkes elektronisk på www.lavangen.kommune.no og moderasjon gis fra 1. i påfølgende måned.

Fastsatt betalingssats skal betales for 11 hele måneder. Juli er betalingsfri. Tildelingen gjelder hele barnehageåret uavhengig av feriestart, oppstartsdato om høsten, høytidsstenging og 5 planleggingsdager. For barn som tildeles plass i løpet av barnehageåret, betales det fra den dato barnet starter i barnehagen.

Kommunen kan kreve foreldrebetaling for inntil 3 dager hvis de må stenge barnehagen i løpet av året. Stengingen må skyldes årsaker som ligger utenfor kommunens kontroll. Eksempel kan være strømbrudd, frosset vann, tett kloakk osv.

For barn som hentes etter stengetid påløper et gebyr. Unntatt for ileggelse av gebyr er uforutsette hendelser som foresatte ikke rår over. Barnet anses som hentet når det forlater barnehagen.

Det gis anledning til kjøp av enkeltdager for de som har redusert plass dersom barnehagen har ledig kapasitet.

Søskenmoderasjon regnes ut på følgende måte:

- Det regnes full pris for det ene barnet
- Barn nr. 2 utløser 30 % søskenmoderasjon
- Barn nr. 3 og videre oppover utløser 50 % søskenmoderasjon
- Det beregnes ikke søskenmoderasjon mellom barnehage og skolefritidsordning.
- Ved kjøp av enkeltdager er prisen 30 % mer enn fastsatt pris.

5.1 Fravær

Ved barns sykefravær over 1 måned gis det fritak for foreldrebetaling for resten av sykeperioden. Det må legges fram legeerklæring.

Dersom kommunen ikke har mottatt betaling etter purring, eller betalingsavtale er inngått med økonomi eller rådmannen, sendes melding om at barnehageplassen er oppsagt med 14 dager oppsigelsesfrist.

5.2 Oppsigelse

Ved oppstart av nytt barnehageår forutsettes det at tidligere fakturabeløp er betalt (dvs. at krav/fordringer fra kommunen er betalt). Dersom forfalt krav ikke er betalt innen angitt frist, anses barnehageplassen som oppsagt og ny søknad om plass vil ikke bli behandlet før disse kravene er betalt.

Oppsigelse av fast plass skal skje elektronisk 1 mnd. i forveien www.lavangen.kommune.no

6. Åpningstider/ferieavvikling/permisjon

6.1. Åpningstider

Barnehageåret varer fra uke 33 og tom. uke 32 neste år. Barnehagen er åpen fra kl. 07.15 – 16.15 alle virkedager, unntatt lørdager, julaften, onsdag før skjærtorsdag og nyttårsaften. Det foretas behovsundersøkelse blant foreldre/foresatte angående behov for åpent i forbindelse med jule- og påskehøytiden. Dersom færre enn tre barn melder om behov for plass holdes barnehagene stengt. Behovet må være relatert til arbeid eller andre særskilte grunner.

Etter skriftlig begrunnet søknad fra foresatte kan åpningstiden utvides 15 minutter på morgenen. Oppholdstiden for barnet må ikke overstige 9 timer pr dag.

Personalet i barnehagene skal i løpet av året avvikle 5 kurs- og planleggingsdager. Barnehagen er stengt for barna disse dagene.

6.2 Ferieavvikling

Barna skal i løpet av barnehageåret ha 4 uker ferie. Den 4. ferieuken tas ut i barnehagens ordinære åpningstid og må avvikles sammenhengende. All uttak av barnas ferie skal på forhånd meldes barnehagen.

Lauvmakken barnehage er feriestengt i 3 uker sammenhengende uke 29, 30 og 31. Ástásvuona mánáidgárdni har feriestengt 4 uker - 29, 30, 31 og 32.

6.3. Permisjon

Det gis anledning til å søke permisjon for deler av barnehageåret.

7. Helsebestemmelser

Ved oppstart i barnehagen skal det legges fram erklæring om barnets helse jfr. Barnehagelovens §23.

Syke barn skal ikke være i barnehagen. Barnehagen følger Folkehelseinstituttets faglige råd for barnehager og smittevern.

Kollektiv ulykkesforsikring er tegnet for alle barn i barnehage.

8. Taushetsplikt

Personalet har taushetsplikt om alt som angår det enkelte barn og dets familieforhold. Det henstilles til foreldre og foresatte om å vise respekt for opplysninger de måtte få kjennskap til gjennom egne og andre barns uttalelser.

9. Opplysningsplikt

Barnehagepersonalet har opplysningsplikt overfor sosialtjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten samt barneverntjenesten. Jfr. Lov om barnehager §§ 21 og 22.

10. Arealutnytting

Leke- og oppholdsarealet pr. barn innendørs er fastsatt til 5 m² for barn over/under 3 år. Uteområdet skal være ca. 6 ganger leke- og oppholdsarealet inne.

Vedtektene gjelder fra 01.08.2018

Tennevoll,

Tove Hansen
Oppvekstsjef

LAVANGEN KOMMUNE
LOABÁGA SUOHKAN
Lauvmakken barnehage

Dato: 04.05.2018
Vår ref.: 08/1077-1373/18
Deres ref.:
Arkivkode: A10
Saksbeh.: Tove Andberg, tlf: 40769436

Notat

OPPV//TMH Tove Hansen

Fra : Tove Andberg

ENDRINGER AV VEDTEKTER FOR BARNEHAGER

Det er gjort endringer i gjeldene vedtekter fra 01.01.2014. Nye vedtekter med endringer ble sendt ut på høring 9.4.18 til foreldre/foresatte samt personal i Lauvmakken barnehage med svarfrist 20.4.18. Det var berammet møte i Samarbeidsutvalget i barnehagen den 3.5.18 der endringer av vedtektene var satt opp som sak; da flere av møtedeltakerne var forhindret, måtte møtet utgå. Styrer har vært i muntlig dialog med foreldrerepresentant Jørn Løberg som gav uttrykk for at det ikke var kommet noen innspill/merknader fra foreldrene på endrede vedtekter. Det er heller ikke kommet noen merknader fra personalet.

Forslag til endringer i vedtekter for barnehagene som skal gjelde fra 01.08.18 er godkjent i foreldre/personalgruppa i Lauvmakken barnehage.

Med vennlig hilsen

Tove Andberg

STI - OG LØYPEPLAN FOR LAVANGEN KOMMUNE

Saksbehandler: Anne Strømmesen
Arkivsaksnr.: 18/50

Arkiv: L20

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
19/18	Levekårsutvalg	12.02.2018
17/18	Planutvalg	17.04.2018
19/18	Kommunestyre	14.06.2018

Sakens dokumenter:

Turruteplan/ Sti- og løypeplan – Hva, hvorfor og hvordan. Udatert dokument fra Midtre Hålogaland Friluftsråd.

Protokoll fra planutvalget 17.04.18

Sakens fakta:

Midtre Hålogaland Friluftsråd oppfordrer alle medlemskommunene om å lage sti- og løypeplan som temaplan. Planen skal gi en systematisert og prioritert oversikt over alle aktuelle turruter i kommunen, uten juridisk, juridisk eller arealmessig binding. Planen skal ha en (planmessig) kobling til kommunens *Delplan for idrettsanlegg og fysisk aktivitet...* Sti- og løypeplan gir et godt grunnlag for å være med på turkartpakke-prosjektet i regi av vårt friluftsråd (egen sak). Alle yper veier og stier tas med i en plan:

Definisjoner på ulike typer stier /løyper hentet fra MHF's hjemmeside:

<http://halogaland-friluftsrad.no/1630.Stisatsinga-Kommunale-sti-og-loypeplaner.html>

Ferdselsårer er traseer for ferdsel som er synlige i terrenget eller følger naturlige ledelinjer i den sesongen som er aktuell for bruk, eller leder for ferdsel på sjø, vatn og vassdrag.

Turrute - skilta, merka (ved behov) og kartfesta traseer for ferdsel i sesongen som er aktuell for bruk. Turruter kan følge ulike typer ferdselsårer, både synlige traseer i terrenget og leder på sjø mv., eller terrengformasjoner som strandlinje, høydedrag og daler. Over snødekt mark, på sjø, vatn og vassdrag, kan turruter være fysisk markert i kanten av disse, og for øvrig framgå av kart. Turrute kan føre fra et sted til et sted eller være en rundtur.

Lei/led - umerka ferdselsårer på snø, vatn og vassdrag

Over snødekte områder, på sjø, vatn og vassdrag, kan turruter være fysisk markert i kanten av disse, og for øvrig framgå av kart.

Turforslag - en anbefalt, beskrevet og kartfestet rute.

Sti - en smal, godt synlig og sammenhengende ferdselsåre for ikke-motorisert ferdsel oppstått gjennom bruk eller aktiv tilrettelegging, uten omfattende inngrep i terrenget.

Tursti - tilrettelagt/opparbeidet sti

Turveg (gangveg) - opparbeida og sammenhengende ferdselsåre med jevnt og fast toppdekke min. 1,2 m bredde.

Løype - trasé for ferdsel på snødekt mark med minimum ryddebredde 1 meter, uten terrengbearbeiding og uten maskinell preparering. Også ferdselsårer tilrettelagt med markbearbeiding og større ryddebredder for maskin.”

MHF skriver i sin årsmelding for 2016 at de har søkt midler fra Troms fylkeskommune for å kunne bistå kommunene i Sør-Troms.

Rådmannens vurderinger:

Vi viser til velagte informasjon fra Midtre Hålogaland Friluftsråd.

Administrasjonen ønsker å følge oppfordringen fra friluftsrådet om å lage vår egen sti- og løypeplan. Kommunen Narvik, Tjeldsund og Gratangen har utarbeidet/er i ferd med å ferdigstille sine planer. I disse kommunen har arealplanleggere – i samarbeid med friluftsrådet – ansvar for planarbeidet.

I turkartprosjektet i regi av friluftsrådet vil kommunenes sti- og løypeplaner være viktige informasjonskilder.

Vi må sette mål for hva som er hensikten med planen og hva den skal inneholde. I tillegg til en overordnet målsetting er det viktig å avklare konkrete resultatmål og hvilke strategier kommunen ønsker å benytte for å oppnå målsettingen. Lavangen har mange turveier, turstier, skogsveier, skiløyper, stier osv. Alle er etablert og vedlikeholdt av frivillige lag og foreninger, og alle tiltak berører mange grunneiere i ulik grad. Palnlegging av nye tiltak må være i nær dialog med grunneire/grunneierlag. Temaløyper – eks. krigsminneløypene – er etablert av kommunen i samarbeid med frivillige/lag. Lavangen fjellvandrerslag laget for noen år tilbake et turkart med oversikt over turveier i kommunen, men flere turstier/turveier er kommet til etter det, og det er viktig at alle gamle/nye ferdselsveier og skogsveier kommer med fordi alle er de med på å gjøre naturen tilgjengelig for alle.

Saken legges fram med forslag til innstilling. Levekårsutvalget innstilling til planutvalget.

05.03.2018

Erling Hanssen
rådmann

Anne Strømmesen
biblioteksjef/rådgiver

Levekårsutvalgets innstilling:

1. Lavangen kommune utarbeider en sti- og løypeplan.
2. Politikere og rep. fra aktuelle lag settes sammen til en arbeidsgruppe, og teknisk etat har ansvaret for planarbeidet.
3. Mål med planen er å lage en komplett oversikt over eksisterende sti- og løyper, gi retningslinjer for etablering av nye stier/løyper og en plan for vedlikehold av gamle og nye løyper (inkl. skilting og merking)
4. Alle turruter skal registreres og registreres i nasjonal database.
 1. Planen skal være ferdig innen februar 2019.

Turruteplan/Sti – og løypeplan

Hva er det?

En turruteplan, eller sti- og løypeplan, er en systematisert og prioritert oversikt over alle aktuelle turruter i kommunen, uten juridisk, økonomisk eller arealmessig binding. Den har planmessig kobling til Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse (idrett og friluftsliv), som en handlingsplan. Den kan samtidig sees som en handlingsplan under Kommunedelplan for grønnstruktur for kommuner som har utarbeidet en slik plan.

Definisjon = En kommunal turruteplan/sti- og løypeplan er en prioritert oversikt over aktuelle turruter, inkl. stier og løyper, i en kommune der det enten er gjort tiltak eller er tenkt gjort tiltak.

Med tiltak menes alt fra infotiltak til fysiske tiltak. Fra omtale i turbok eller nettportal til enkle fysiske tiltak som skilting, klopping, eller større fysiske og spillemiddelberettigede tiltak som grøfting, grusing, belysning etc.

En turrute omfatter ulike friluftslivsaktiviteter – vandring, ski, truger, sykling, padling. En rute kan registreres som egnet for flere aktiviteter, med utgangspunkt i en hovedaktivitet. Mange av aktivitetene vil foregå på stier og løyper.

Hvorfor?

I oppstarten av arbeidet er det svært viktig å sette klare mål for hva som er hensikten med planen og hva den skal inneholde. F.eks. vil målet om at alle bydeler eller bygdesentre skal ha maksimalt 500 m til nærmeste turløype/-rute være aktuelt å vurdere. Dette er et konkret og målbart mål som samtidig sier noe overordnet om hva kommunen ønsker å vektlegge. En slik målformulering kan underbygges med bakgrunnen for hva en ønsker å oppnå med dette og hvilke effekter en ser for seg over tid. Økt aktivitet, turlyst og attraktivitet som bosted og reisemål er naturlige eksempler på effekter.

I tillegg til at det er viktig å formulere en overordna, konkret målsetting er det viktig å avklare konkrete resultatmål og hvilke strategier en ønsker å benytte for å nå målsettingene. Videre bør det beskrives hvilke hovedtiltak som er aktuelle. Konkrete enkelttiltak for hver løype/rute kommer i selve oversikten med kart.

Hvordan?

Ramme for arbeidet:

- Prosjektorganisering avklares før en går i gang. Hvem skal ha hovedansvaret? Hvem skal bidra i en prosjektgruppe? Er det aktuelt med en styringsgruppe? Hvordan skal medvirkning og innspill gjennomføres? Oppstart og opplegg for gjennomføring bør forankres politisk. Dette gjøres enten ved at det allerede er fastslått i overordnet plan at en slik handlingsplan skal lages, eller ved å legge fram et enkelt oppstartsvedtak til aktuell komité, formannskap eller bystyre/kommunestyre.

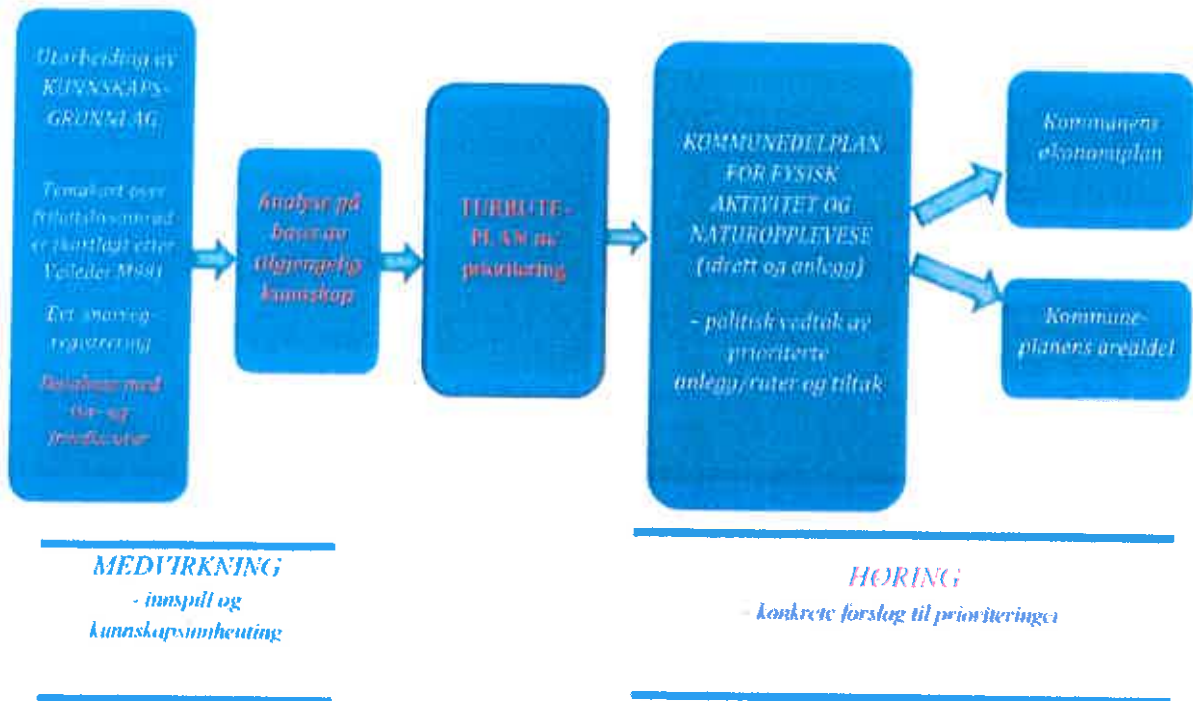
- Målsetting for sti- og løypeplanen bør fastsettes i oppstartsvedtaket.

Selve gjennomføringen i korte trekk:

- Aktuelle stier, løyper og ruter registreres i kart (evt. GPS-logges). I tillegg kobles ID-nr i kartet med samme ID-nr i en egenskapstabell.
- I tabelloversikten registreres navn på løype/sti/rute, lengde, grunneier, ruteeier og vedlikeholdsansvarlig - i tillegg til en rekke andre opplysninger. Ruteeier kan f.eks. være kommunen mens vedlikeholdsansvarlig kan være en lokal frivillig forening.
- Gjennomførte tiltak, utfordringer og mangler, behov for nye tiltak osv. registreres.
- Stier, løyper og ruter prioriteres etter en skala fra 1-4. Som underlag for prioriteringen brukes mål og delmål som er satt og kunnskapsgrunnlaget som ligger i det kommunale temakartet over kartlagte og verdsatte friluftslivsområder (metodikk Veileder M98 fra Miljødirektoratet).
- Endelig avklaring med grunneier ang. søknadsberettigede tiltak gjøres først når en prioritert rute tas inn i kommunedelplanen for fysisk aktivitet og naturopplevelse ved rullering/revisjon.

Ved rullering/revisjon av kommunedelplanen for fysisk aktivitet og naturopplevelse tas de høyest prioriterte turrutene fra turruteplanen inn i kommunedelplanen. Kommunedelplanen vedtas politisk. Tiltak som krever penger forankres i kommunens økonomiplan.

Turruter i det kommunale planhierarkiet:

Kunnskapsgrunnlag: aktuelle turruter i kommunen med div. data registreres og lagres i Statens kartverk sin database over tur- og friluftsruter. Arbeidsgruppe bestående av representanter fra administrasjonen i kommunen, evt. med repr. fra frivillige lag og foreninger, står for arbeidet. Referansegruppe eller –personer kontaktes for innspill og kvalitetssikring. I denne fasen bør det avklares hvem som er ruteeier. Eks. kan kommunen stå som ruteeier, og det kan være flere registrerte grunneiere på samme rute, mens en frivillig forening tar på seg et vedlikeholdsansvar etter avtale.

Analyse: når registreringen anses som ferdig gjennomfører administrasjonen en kartmessig analyse mot kartlagte og verdsatte friluftslivsområder for prioritering av de aktuelle turrutene i kategori 1-4.

Ferdig turruteplan: når oversikten over aktuelle turruter i kommunen er systematisert og prioritert anses turruteplanen som ferdig. Produktet er en exceltebell med registrerte egenskaper for hver rute og et kart som viser hvor rutene ligger i terrenget.

Kommunedelplan: Administrasjonen utarbeider utkast til revidert kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse med forslag til prioritering og tiltak. De høyest prioriterte turrutene fra turruteplanen, inkl. tiltak, tas med i utkastet. Avklaring med grunneiere gjøres i denne arbeidsfasen. Planutkast sendes på høring før politisk behandling og vedtak.

Tiltak for hver turrute som legges inn i kommunedelplanen kan være alt fra infotiltak til arealsikring, fysiske tilretteleggingstiltak og aktivitetstiltak.

- **Infotiltak** kan være turkort, turbeskrivelse på nettportal, i turbok etc.

- **Areal sikring** kan omfatte avtale med grunneier, avsetting av areal i kommuneplanens arealdel eller i reguleringsplan, evt. søknad om statlig sikring.
- **Fysiske tilretteleggingstiltak** kan omfatte alt fra skilting og merking via kvisting, rydding og klipping til større tiltak som krever søknad om spillemidler.
- **Aktivitetsfremmende tiltak** kan være tilbud i regi av f.eks. folkehelsekoordinator, frisklivssentral eller avtale med lag og foreninger om organiserte og uorganiserte tilbud for å øke bruken av en turrute.

Øvrig planforankring: Tiltak som krever økonomi forankres i kommunens økonomiplan, og tiltak som krever arealmessige avklaringer forankres i kommuneplanens arealdel.

Etter vedtatt kommunedelplan - iverksetting av tiltak i løpet av en 4-års periode: Etter at revidert utgave av kommunedelplanen er vedtatt iverksettes ulike tiltak i tråd med planen. Dette vil være alt fra større, fysiske tiltak som krever utarbeiding av spillemiddelsøknad, til enkle informasjonstiltak som enten gjennomføres av kommunens administrasjon eller lag og foreninger der dette er avtalt.

Dersom en større bykommune ønsker en egen sti- og løypeplan med politisk vedtak på prioriteringer sidestilles denne med kommunedelplanen for idrett og anlegg og vil i praksis være en kommunedelplan for stier – og løyper. Ved å innlemme prioriterte turruter i en felles kommunedelplan vil det derimot være enklere å sidestille og prioritere ulike anlegg. Dette legger et bedre grunnlag for å kunne nå målsettingen om å legge til rette både for spesialidrettene, for barn og unge, og for egenorganisert aktivitet i befolkningen. I et folkehelseperspektiv kan dette være å foretrekke.

18/50-783/18

Saksprotokoll

Utvalg: Levekårsutvalg
Møtedato: 12.02.2018
Sak: 19/18

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 18/50
Tittel: SAKSPROTOKOLL: STI - OG LØYPEPLAN FOR LAVANGEN
KOMMUNE

Behandling:

Rep. Hege M. Rollmoen foreslo følgende endring:

Pkt. 4: Alle turruter skal registreres i nasjonal database.

Pkt. 5: Planen skal være ferdig innen februar 2019.

Ved alternativ votering ble rådmannens innstilling pkt. 1, 2 og 3, og Rollmoens forslag pkt. 4 og 5 enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Lavangen kommune utarbeider en sti- og løypeplan.
2. Politikere og rep. fra aktuelle lag settes sammen til en arbeidsgruppe, og teknisk etat har ansvaret for planarbeidet.
3. Mål med planen er å lage en komplett oversikt over eksisterende sti- og løyper, gi retningslinjer for etablering av nye stier/løyper og en plan for vedlikehold av gamle og nye løyper (inkl. skilting og merking)
5. Alle turruter skal registreres i nasjonal database.
1. Planen skal være ferdig innen februar 2019.

18/50-1176/18

Saksprotokoll

Utvalg: Planutvalg
Møtedato: 17.04.2018
Sak: 17/18

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 18/50
Tittel: SAKSPROTOKOLL: STI - OG LØYPEPLAN FOR LAVANGEN
KOMMUNE

Behandling:

Repr. Arla Vilhelmsson foreslo:

1. Viser til levekårsutvalgets innstilling i sak 19/18.
2. Planutvalgt er positiv til å utarbeide en sti-og løypeplan og ber kommunestyret velge plangruppe og saksansvarlig.
3. Kommunestyret bevilger nødvendige midler til arbeidet.

Repr. Arla Vilhelmsson forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Viser til levekårsutvalgets innstilling i sak 19/18.
2. Planutvalgt er positiv til å utarbeide en sti-og løypeplan og ber kommunestyret velge plangruppe og saksansvarlig.
3. Kommunestyret bevilger nødvendige midler til arbeidet.

**KOMMUNESTYREVALG OG FYLKESTINGSVALG 2019
FASTSETTING AV VALGDAG**

Saksbehandler: Evy Hansen

Arkivsaksnr.: 18/86

Arkiv: 014

Saksnr.: Utvalg

35/18 Formannskap

20/18 Kommunestyre

Møtedato

16.04.2018

14.06.2018

Sakens dokumenter:

Brev dat. 16.03.18 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Sakens fakta:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet melder at statsråd har vedtatt at valgdagen for kommunestyre- og fylkestingsvalget for 2019, er fastsatt til mandag den 9. september 2018.

Etter valglovens § 9-2 kan kommunestyret fastsette at det i vedkommende kommune, også kan holdes valg søndag den 8. september.

Kommunestyret vedtok følgende i forbindelse kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2015, som sak 94/14:

1. I h.h.t. valglovens § 9-2 vedtar Lavangen kommunestyre at Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2015 i Lavangen kommune avholdes også søndag 13. september 2015.
2. I h.h.t. valglovens §4-1 velges Lavangen formannskap som valgstyre for kommunestyre- og fylkestingsvalget 2015.

21.03.2018

Erling Hanssen
rådmann

Evy Hansen
førstesekretær

Formannskapets innstilling:

1. I h.h.t. valglovens § 9-2 vedtar Lavangen kommunestyre at Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019 i Lavangen kommune avholdes også søndag 8. september 2019.
2. I h.h.t. valglovens §4-1 velges Lavangen formannskap som valgstyre for kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019.

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Departementene
Fylkesmennene
Fylkeskommunene
Kommunene
Registrerte politiske partier
Stortinget

LAVANGEN KOMMUNE LOABAGA SUOHKAN / Rådmannen	
Arkivsaknr. 18/86-1	Løpnr. 885
20 MARS 2018	
Ark.kode P 014	Ark.kode S
Saksbehandler HJA	Kass. år
Kopi til	

Deres ref

Vår ref

Dato

18/584-8

16. mars 2018

Fastsetting av valgdag for kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019

Valgloven § 9-2 (1) lyder:

"Kongen fastsetter før hvert valg valgdagen til en mandag."

I statsråd 16. mars 2018 er valgdagen for kommunestyre- og fylkestingsvalget fastsatt til mandag 9. september 2019.

Hvert enkelt kommunestyre kan – i medhold av valgloven § 9-2 (2) – bestemme at det i vedkommende kommune skal holdes valg også søndag 8. september 2019.

Departementet vil i løpet av våren fastsette forskrifter for gjennomføring av kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019 for kommuner og fylkeskommuner som er berørt av grenseendringer. Disse kommunene og fylkeskommunene skal gjennomføre valg som om sammenslåinger, deling og grensejusteringer er gjennomført. Departementet vil forskriftsfeste at fellesnemnda får myndighet til å bestemme om det skal avholdes valg også på søndagen.

Med hilsen

Siri Dolven (e.f.)
avdelingsdirektør

Sissel Lian
seniorrådgiver

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Sissel Lian
22 24 68 89

REKRUTTERING OPPVEKSTETATEN - 2018 - 2023

Saksbehandler: Erling Hanssen
Arkivsaksnr.: 18/139

Arkiv: 410 A

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
13/18	Administrasjonsutvalg	04.06.2018
54/18	Formannskap	04.06.2018
58/18	Formannskap	14.06.2018
21/18	Kommunestyre	14.06.2018

Sakens dokumenter:

Forslag til tiltaksplan for rekruttering av barnehagelærere til kommunens barnehager 2018 - 2023

Sakens fakta:

Gjennom barnehageloven og ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er det lagt nasjonale føringer for å sikre kvaliteten i barnehagetilbudet og for sikre at barnehagens samfunnsmandat oppfylles. Jfr. formålsbestemmelsen §1, innholdsbestemmelsen §2, bestemmelsen om barns rett til medvirkning §3, og forskrift til rammeplan. Kravene til pedagogisk bemanning skal sikre at det i hver enkelt barnehage er tilstrekkelig personale med pedagogisk kompetanse til å ivareta et systematisk arbeid med barnas behov for omsorg, lek og læring slik det kreves i barnehageloven og i rammeplanen. Styrer og pedagogisk leder har et særlig ansvar for planlegging, vurdering og utvikling av barnehagens oppgaver og innhold.

Forskrift om endring i pedagogisk bemanning i barnehager trer i kraft 01.08.18:

Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk bemanning.

Bemanningsnormen er endret til 7 barn under 3 år pr. pedagogisk leder og 14 barn over 3 år pr. pedagogisk leder. Pedagognormen krever 43 % pedagoger i bemanningen. Dette resulterer i en lavere persontetthet som følge av endringen som må dekkes opp. Pedagogisk personale har etter særavtale SFS 2201 pkt. 3.2 krav på minst 4 timer i uken til faglig planlegging, forberedelser, tilrettelegging av aktiviteter og liknende. I bemanningen i Lauvmakken barnehage i dag er det 32 % pedagoger, og i den samiske barnehagen 25 %. Kostnadene ved å omgjøre en fagarbeiderstilling til barnehagelærerstilling beløper seg til kr 52 700,- pr år.

Det vises egen tiltaksplan for rekruttering av barnehagelærere.

Rekruttering samisk område (virkemiddeltillegg) kommer opp som egen sak.

Rådmannens vurderinger:

Vi har over lang tid hatt problemer med å rekruttere fagfolk innen barnehage. Disse utfordringene er også til stede i grunnskolen. Det er få søkere til ledige stillinger i grunnskolen. De senere årene har vi tilsatt midlertidig ufaglærte i mangel på kvalifiserte lærere. Til barnehagene er det ingen kvalifiserte søkere ved utlysning av barnehagelærerstillinger. Disse

utfordringene innen barnehage har vart over lang tid. Her har vi også gitt midlertidige dispensasjoner til fagarbeidere som jobber som ped.ledere i mangel på barnehagelærere.

I løpet av de fem neste år, vil vi på grunn av alderssammensetningen i skole og barnehage få en avgang på 16 personer (lærere, barnehagelærere og fagarbeidere/assistenter) til pensjon.

For neste barnehage – og skoleår mangler vi 2 norske lærerstillinger og 1 samisk lærerstilling. Her jobber vi med å dekke opp ut fra utlyste stillinger. Vi mangler 1 barnehagelærer til den samiske barnehagen og 2 barnehagelærere til Lauvmakken barnehage for å dekke opp pedagognormen. Her har vi lagt alderssammensetningen også til grunn. I tillegg trenger vi rekruttering av fagarbeidere både på grunn av alderssammensetningen og økt behov for fagarbeidere/assistenter i barnehagen grunnet barn med særskilte behov.

Stimuleringstiltak for ansatte i oppvekst som ønsker å ta høyere utdanning.

Lavangen kommune vedtok stimuleringstiltak for assistenter/fagarbeidere som jobber i barnehage. Ordningen fungerer slik at ansatte som søker på høyere utdanning, får permisjon med lønn under studiesamlinger. Jfr. ADU-sak 26/10. Ingen har så langt benyttet seg av dette tiltaket.

Et positivt vedtak i denne saken betyr at man i tillegg til de betingelsene som fremgår av vedtaket i ADU-sak 26/10 gir et stipend på kr. 30 000,- pr år. Ordningen utvides også til å gjelde ansatte som ønsker å ta lærerutdanning.

I kommunestyresak 13/57 ble det vedtatt rekrutteringstiltak for barnehagelærere på kr 20 000,- over grunnlønn og ped.ledertillegget økte den gang fra kr 3 000,- til 10 000,- Dette tiltaket skaffet oss ingen nye barnehagelærere. Vi konkurrer med våre nabokommuner og ser at både Salangen og Bardu har vedtatt rekrutteringsfremmende tiltak som ligger betydelig over det over det vi tilbyr.

Nytt rekrutteringstiltak barnehagelærere.

I dette forslaget som legges frem, er det foreslått rekrutteringstiltak på totalt kr. 40 000,- over grunnlønn, som forøvrig er identisk med den vedtatte rekrutteringspakken for sykepleiere. Det vil si et tillegg i forhold til det som allerede er vedtatt og budsjettert på kr. 20 000,- per barnehagelærer i tillegg til en ekstra friuke. Den ekstra friuken gis fra 2019. Lønnsøkningen på kr. 20.000,- pr barnehagelærer skal gjelde fra 01.09.2018. og får som en følge av dette en firemånederseffekt. Et positivt vedtak i denne saken vil føre til at vi lønnsmessig er mer på linje med våre nabokommuner som vi konkurrerer med.

Et vedtak i denne saken vil føre til følgende utgifter i 2018 og 2019:

Kolonne1	År	Lønn	Pensjon	Arb. Avg	Sum
Lønnsøkning	2018	46666,67	8400	2808,3333	57875
	2019	140000	25200	8425	173625
Sum					231500
Ekstra ferieuke	2019	58508	10532	3521	72561

Ekstra utgift for 2018 blir kr. 57 875,-. Total utgift for 2019 blir kr. 246 186,-.

Inntak av lærlinger i oppvekstsektoren.

Det foreslås at inntak av lærlinger innen oppvekst for 2018 revurderes. Vi trenger å rekruttere flere fagarbeidere både i barnehage og skole/sfo de nærmeste årene. Både på grunn av alderssammensetningen og økt særskilt behov i barnehage. Inntak av 2 lærlinger høst 2018 vil utgjøre en utgift ut over det som er budsjettet på kr 52 000,-.

Det må tas i en senere budsjettregulering. Dette er også viktig i forhold til lavere persontetthet på grunn av flere pedagoger i barnehagen. Videre må kostnader for 2019 innarbeides i budsjettet kr . 244 000,- og for 2020 kr 284 000,-

Det foreslås også at tiltaket som ble vedtatt i ADU sak. 26/10 videreføres. En tiltakspakke i tråd med nevnte vedtak må i tillegg følges opp med en skriftlig avtale om bindingstid på minimum 2 år.

Det foreslås i tillegg en aktiv markedsføring av ordningen mot de som starter på sin karrierestige, om å velge utdanninger innen oppvekst.

Oppsummert har vi store utfordringer de nærmeste årene med å rekruttere fagfolk til stillinger innen oppvekst. Økt behov for lærlinger pga alderssammensetningen og økt behov grunnet pedagognormen. For dette budsjettåret må det foretas reguleringer som dekker opp behov fra nytt barnehageår.

Det er ikke estimert antall studenter som vil utløse stipend på kr 30 000,- i 2019 da vi ikke har oversikt. Dette må vi komme tilbake til i budsjettbehandlingen for 2019.

Saken legges frem med følgende forslag til vedtak.

18.05.2018

Erling Hanssen
rådmann

Tove Hansen
oppvekstsjef

Formannskapets innstilling:

Legges fram på møtet

Tiltaksplan for rekruttering av barnehagelærere i barnehagene i Lavangen kommune 2018- 2023

Lavangen kommune har i mange år slitt med å få barnehagelærere med godkjent utdanning til kommunens barnehager. Vi har lyst ut stillinger i lang tid uten å få søkere.

Dette har ført til at vi har måttet gi midlertidige dispensasjoner fra utdanningskravet for å få bemanning på plass.

Lavangen kommune ønsker nå å snu denne utviklingen gjennom ulike tiltak som forankres politisk.

Vi får en pedagognorm fra 1.august der kravet er 43 % andel barnehagelærere av bemanningen.

Utvalgte nøkkeltall i Kostra 2017

Andel barnehagelærere i grunnbemanning	Lavangen	Salangen	Gratangen	Gruppe 6	Nasjonalt (uten Oslo)
	11,8 %	42,3 %	50 %	30 %	37,3

Vi mangler barnehagelærere både i den samiske barnehagen og den norske. For den samiske barnehagen jobbes det med egne samiske rekrutteringstiltak i tillegg.

Vi mangler fire årsverk neste barnehageår, og flere årsverk i perioden 2019-2023 på grunn av overgang til pensjon.

Hovedmål:

1. Full dekning av pedagogisk personell i pedagogiske stillinger.
2. Rekruttere og beholde flere barnehagelærere og ansatte med godkjent utdanning.
3. Heve kompetansen på alle ansatte som jobber i barnehagene.

Målgruppe:

Barnehagelærer som jobber i barnehagene.

Ansatte med annen relevant utdanning .

Fagarbeidere/Assistentenr.

Tiltak:

Ved utlysninger/rekrutteringer:

- Tidlig utlysning
- Veiledning av nyutdannede barnehagelærere
- Markedsføre karriereveiene for avgangselever

Lønn/ferie/stipendordninger:

Utvidet tillegg i forhold til tidligere. Jfr. Rekrutteringspakken til sykepleiere.

Totalt lokalt tillegg til barnehagelærere over tariff:

- 40 000 ,- for barnehagelærere i barnehagestillinger
- 1 ukes ekstra ferie
- Støtte til utdanning kr 30 000,- pr år. Maks kr 120 000,- for hele utdanningsløpet. Bindingstid etter endt utdanning på 2 år når det gis støtte.

NY KONTORSTRUKTUR FOR NAV I INDRE SØR-TROMS

Saksbehandler: Erling Hanssen
Arkivsaksnr.: 18/40

Arkiv: 614

Saksnr.: Utvalg
53/18 Formannskap
22/18 Kommunestyre

Møtedato
04.06.2018
14.06.2018

Sakens dokumenter:

Rapport datert 15 april med vedlegg

Mail fra Fylkesdirektøren i NAV Troms datert 23. Mai 2018

Sakens fakta:

Arbeids- og sosialdepartementet oppnevnte i mars 2014 et ekspertutvalg for å analysere nåsituasjonen i NAV, vurdere utfordringer og endringsbehov og komme med forslag til forbedringstiltak. Utvalget la sin sluttrapport fram i april 2015 og fastslo at resultatene av reformen ikke svarte til forventningene. Utvalget foreslo en rekke endringer av arbeids- og velferdsforvaltningen. En hovedkonklusjon var at NAV ved omstilling til en mer robust og spesialisert organisering, ville skape bedre rammebetingelser for forbedring av tjenestene.

Ekspertutvalgets forslag lå til grunn for Stortingsmelding 33 «NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet» som ble lagt fram våren 2016. Stortingsmeldinga konkluderte med at NAV ikke har klart å oppnå hovedmålet med reformen – å få flere i arbeid. Virkemidler og organisering har ikke vært rigget for å møte en samfunnsutvikling med nye utfordringer for NAV:

- * Flere har behov for trygdeytelser – økning i yngre aldersgrupper
- * Flere innvandrere med svake grunnleggende ferdigheter og språkutfordringer
- * Stadig færre arbeidsplasser for ufaglærte
- * Høyt og økende frafall fra videregående skole
- * Mangel på arbeidskraft innen visse yrker, samtidig med økende strukturledighet

Stortingsmeldinga angir en tydelig retning på utviklingsarbeidet:

- * Større myndighet og handlingsfrihet til NAV-kontorene
- * Tydeligere arbeidsretting av NAV-kontorene
- * Vekt på ledelse og kompetanse i NAV-kontorene
- * Større NAV-kontor med bredere kompetansemiljø.
- * Offensiv kanalstrategi

Det ble som en følge av dette iverksatt et arbeid med å se på eventuelle endringer i kontorstrukturen i Troms som ville kunne fungere bedre i en fremtidig situasjon enn dagens struktur med et kontor i alle kommuner.

Et viktig mål for arbeidet har vært å få en kontorstruktur som vil være mer solid både personell - og kompetansemessig og som vil være i stand til å takle fremtidens utfordringer bedre.

Det ble oppnevnt en prosjektorganisasjon med følgende sammensetning:

Styringsgruppe: Fylkesdirektør NAV Troms, rådmennene i Indre Sør-Troms og to representanter for de ansatte (en for de statlige ansatte og en for de kommunale). Arbeidsgruppas leder er sekretær for styringsgruppa.

Referansegruppe 1: Fylkesdirektør NAV Troms, ordførerne og rådmennene i Indre Sør-Troms

Referansegruppe 2: Fylkesdirektør NAV Troms, Fylkesmannen og representant fra KS.

Arbeidsgruppe: NAV-lederne, 4 representanter for de ansatte (to for de statlige og to for de kommunale) og en brukerrepresentant.

Det ble lokalt oppnevnt en arbeidsgruppe bestående av lederne fra NAV-kontorene i Gratangen, Lavangen, Salangen, Dyrøy og Bardu. Arbeidsgruppen har i tillegg hatt ansatterepresentanter. Det geografiske området ble som en arbeidstittel kalt for Indre Sør-Troms.

Arbeidsgruppen avsluttet sitt arbeid og har presentert en sluttrapport som følger som vedlegg til saken.

Vurdering av tre alternative modeller.

Som tidligere nevnt er hensikten med en endring av kontorstrukturen å kunne forsterke innsatsen mot prioriterte grupper som ungdom, innvandrere og langtidsledige, samt bygging av relasjoner med, og kunnskap om, bedrifter og næringsliv i et større geografisk område enn i dag.

Hensikten er også å skape en organisasjon som er mer robust og mindre sårbar for fravær og turnover enn ved dagens struktur.

Samtlige medarbeidere har i to arbeidsverksted vurdert fordeler, ulemper og risikoer av tre ulike modeller:

1. Et kontor for hele Indre Sør-Troms
2. Et kontor med et avdelingskontor
3. Beholde dagens struktur.

Analysen hadde utgangspunkt i ulike perspektiv: brukerperspektiv, produksjonsperspektiv, medarbeiderperspektiv, kompetanseperspektiv, tjenester til arbeidsgivere, målgruppe ungdom, innvandrere, samarbeidspartnere samt økonomiperspektivet.

Foretrukket organisering etter arbeidsverkstedene.

Arbeidsgruppa ser modell 1 – Et kontor for hele Indre Sør-Troms som den ideelle fremtidige modellen for å kunne organisere NAV sine tjenester på en optimal måte.

Modell 2 – Et kontor med et avdelingskontor vil redusere disse ulempene.

Arbeidsgruppas forslag til modell.

Arbeidsgruppa er delt i sitt syn på hvilken modell som bør velges, men hele gruppa er enig i at begge modellene er akseptable og på en god måte vil imøtekomme målsettingene med å etablere ny kontorstruktur.

Det er også enighet om at begge modellene må suppleres med kontordager ute i de kommunene som ikke har NAV-kontor.

Arbeidsgruppa peker videre på at de kommunale tjenester som skal ivaretas i en ny kontorstruktur må være lik for alle kommunene og det anbefales minimumsløsning, dvs. de oppgaver som følger av lov om sosiale tjenester i NAV.

Lokalisering.

Med bakgrunn i geografi og bosettingsstruktur mener en samlet arbeidsgruppe at det kun er Setermoen og Sjøvegan som er aktuelle kontorsted i begge modellene.

Forhold som taler for Setermoen ved modell 1 er at Bardu utgjør tyngdepunktet når det gjelder folketall og at avstanden til Salangen som er den nest største kommunen ikke er så stor. Forhold som taler for Sjøvegan er en mer sentral geografisk plassering. For Lavangen og Dyrøy er avstanden kortere enn til Setermoen, men det for Gratangen er nokså lik avstand, noe avhengig av hvor i Gratangen man bor. For Model 2 har det sannsynligvis liten betydning for brukere om hovedkontoret ligger på Setermoen eller Sjøvegan, men for ansatte i Dyrøy og Lavangen er det kortere til Sjøvegan og det således vil være en fordel at hovedkontoret ligger på Sjøvegan.

Arbeidsgruppas medlemmer har ikke klart å enes om lokalisering da de legger ulik vekt på fordeler og ulemper med lokalisering på Setermoen eller Sjøvegan.

Saken ble som en følge av at arbeidsgruppen ikke har vært i stand til å enes om en beslutning om geografisk plassering vært til behandling hos NAV Troms.

I en mail datert 23. Mai 2018 fra Nav Direktør i Troms Grete Kristoffersen anbefales det at man for regionen Indre Sør - Troms velger en organisering med ett hovedkontor og ett avdelingskontor. Det fremgår videre av mailen at hovedkontoret bør legges til Salangen med et avdelingskontor i Bardu.

Direktøren ber videre om at kommunene fatter en rask beslutning i denne saken slik at man kommer i gang med hovedprosjektet så raskt som mulig i høst.

Rådmannens vurderinger:

Lavangen kommune har siden etableringen i 2007 hatt et velfungerende NAV kontor. Antall ansatte har av ulike årsaker blitt redusert i forhold til det antallet som var på kontoret i 2007.

Reduksjonen i antall ansatte har over tid ført til at kontoret i perioder på året har problemer med å opprettholde åpningstiden. Dette gjelder spesielt i forbindelse med ferieavvikling, rundt høytider og i forbindelse med helligdager. Kontoret i Lavangen har som en følge av dette hatt et samarbeid med NAV Salangen om felles bemanning i perioder hvor NAV Lavangen har vært stengt.

Det ble på et tidlig tidspunkt i prosessen med "revitalisering" av NAV kontorene klart at det ikke ville være aktuelt å opprettholde en struktur med kontor i hver kommune.

En plassering av et NAV kontor i Salangen er et godt alternativ for innbyggerne i Lavangen kommune. Avstanden fra Lavangen til Salangen er overkommenlig for de fleste. Plasseringen er i tillegg positiv for ansatte som i dag jobber ved NAV Lavangen og som etter omorganiseringen vil få nytt arbeidssted.

Det anbefales at den politiske ledelsen i Lavangen kommune gir sin støtte til anbefalingen om å velge en omorganisering i tråd med alternativ 2.

29.05.2018

Erling Hanssen
rådmann

Formannskapetets innstilling:

1. Det vises til rapporten fra arbeidsgruppen vedrørende endring av nav strukturen i Indre Sør-Troms regionen datert 15. April 2018 samt mail fra Fylkesdirektoren i NAV Troms datert 23. Mai 2018.
2. Kommunestyret i Lavangen anbefales å støtte beslutningen om å etablere ny NAV – struktur i tråd med arbeidsgruppens alternativ 2.

Erling Hanssen

Fra: Johansen, Oddrun K <Oddrun.K.Johansen@nav.no>
Sendt: 23. mai 2018 10:35
Til: Ole K. Severinsen; Erling Hanssen; Frode Skuggedal;
havard.gangsas@bardu.kommune.no; tore.uthaug@dyroy.kommune.no
Kopi: Haug, Håkon Einar; Arild Bratsberg
Emne: Utredning av ny organisering av NAV-tjenestene i indre Sør-Troms

Videresendes for fylkesdirektør Grete Kristoffersen.

Fra: Kristoffersen, Grete
Sendt: 23. mai 2018 07:20
Til: Johansen, Oddrun K
Emne: Utredning av ny organisering av NAV-tjenestene i Indre Sør-Troms

Til rådmennene i Gratangen, Lavangen, Salangen, Dyrøy og Bardu

Det vises til styringsgruppemøte den 24.4.2018, og etterfølgende referansegruppemøte der assisterende direktør Bente Ødegaard og avdelingsdirektør Oddrun Johansen deltok for meg. I tillegg til mitt møte med ordførerne Toralf Heimdal (Bardu) og Nils Foshaug (Målselv) den 7.5.

Arbeidsgruppen for indre Sør-Troms la den 15.4.2018 frem forslag til fremtidig organisering av NAV-tjenestene i kommunene Gratangen, Lavangen, Salangen, Dyrøy og Bardu. Arbeidsgruppen mener den faglig beste løsningen er sammenslåing av alle 5 dagens NAV-kontor i ett kontor i interkommunalt samarbeid etter kommunelovens § 28.1 – verts kommunemodellen. Alternativt sammenslåing i interkommunalt samarbeid med ett hovedkontor og et avdelingskontor. Arbeidsgruppen mener hovedkontoret enten bør ligge til Sjøvegan eller Setermoen, men tar ikke stilling til eksakt stedsvalg.

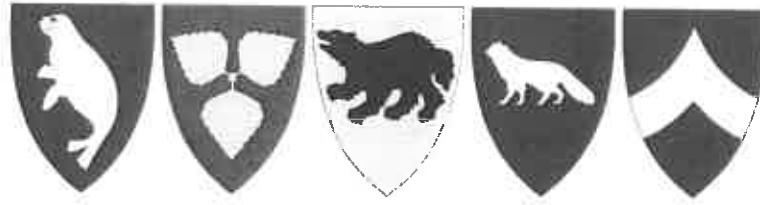
Arbeidsgruppen har gjort en grundig jobb med utredningen. Styringsgruppen er enstemmig om at den beste løsningen vil være at alle 5 kontorene slås sammen til en organisatorisk enhet, men er også åpen for at alternativet med avdelingskontor kan være en god løsning. Styringsgruppen tar heller ikke stilling til lokalisering. Det er kjent at Gratangen kommune utreder mulighet for interkommunalt samarbeid om NAV-tjenestene med Narvik.

I møte med ordførerne i Målselv og Bardu ble det avklart at det ikke vil være aktuelt for Målselv å inngå interkommunalt samarbeid med kommunene i indre Sør-Troms. Arbeidsgruppen for Midt-Troms har lagt frem utredning om eventuelt interkommunalt samarbeid mellom Bardu og Målselv. Det foreligger ikke tilstrekkelig faglig grunnlag for dette. Ordføreren i Bardu ønsket en klar anbefaling fra fylkesdirektøren både når det gjelder organisering og lokalisering av tjenestesteder. Jeg vil derfor anbefale sammenslåing av NAV-kontorene i indre Sør-Troms i henhold til arbeidsgruppens modell 2 – med et hovedkontor på Sjøvegan og et avdelingskontor/tjenestested på Setermoen. Begrunnelse for to lokasjoner er geografiske avstander – både for brukere og ansatte. Fordeling av arbeidsoppgaver mellom de to lokasjonene avgjøres i et eventuelt hovedprosjekt. Begrunnelse for anbefaling av Sjøvegan som hovedkontor fremgår av arbeidsgruppens utredning.

Saken må behandles i kommunestyrene i alle 5 kommunene – før oppstart av hovedprosjekt som en prinsippsak – senere også den interkommunale avtalen.

Det er viktig å få en rask beslutning i kommunestyrene for å kunne starte hovedprosjektet i høst. Der er flere grunner til det. Et hovedprosjekt vil ta 8-12 måneder. Ledersituasjonen i området er midlertidig for flere kontor. I tillegg er driftssituasjonen ved de minste kontorene vanskelig.

Med dette som bakgrunn ber jeg om en rask behandling av saken.

**UTVIKLING AV NAV-KONTOR
NY KONTORSTRUKTUR**

I

INDRE SØR-TROMS

Innhold

1 Innledning.....	3
2 Bakgrunn.....	3
3 Mål	Feil! Bokmerke er ikke definert.
4 Organisering av forprosjektet	4
5 Analyse av nåsituasjonen.....	5
5.1 Om Indre Sør-Troms kommunene	5
5.2 Pendlerstrømmer	6
5.3 Kommunale og statlige tjenester i kontorene ..	Feil! Bokmerke er ikke definert.
5.4 Kommunale og statlige ansatte.....	Feil! Bokmerke er ikke definert. 8
5.5 Resultatoppnåelse i kontorene.....	9
6 Vurdering av tre alternative modeller	10
7 Beskrivelse av foretrukket modell.....	10
7.1 Et kontor for hele Indre Sør-Troms	11
7.2 Et kontor med avdelingskontor.....	12
7.3 Arbeidsgruppas forslag til modell	12
7.4 Lokalisering.....	13
8 Viktige aktiviteter i gjennomføringsprosjektet	13
9 Avslutning.....	14

1 Innledning

Oppnevnt arbeidsgruppe legger med dette fram forslag til ny organisering av NAV-kontorene i Gratangen, Lavangen, Salangen, Dyrøy og Bardu. Det geografiske området forslaget omfatter er i det følgende kalt Indre Sør-Troms.

NAV-kontorene i Indre Sør-Troms ble etablert høsten 2007. NAV-kontorene består av Arbeids- og velferdsetaten og de kommunale tjenester som inngår i kontorene, noe som til sammen danner nasjonens arbeids- og velferdsforvaltning. Det fremgår av Arbeids- og velferdsforvaltningsloven (NAV-loven) § 2, jf. §§ 13 og 14 at NAV-kontorene skal organiseres som et forpliktende partnerskap mellom stat og kommune.

2 Bakgrunn

Arbeids- og sosialdepartementet oppnevnte i mars 2014 et ekspertutvalg for å analysere nåsituasjonen i NAV, vurdere utfordringer og endringsbehov og komme med forslag til forbedringstiltak. Utvalget la sin sluttrapport fram i april 2015 og fastslo at resultatene av reformen ikke svarte til forventningene. Utvalget foreslo en rekke endringer av arbeids- og velferdsforvaltningen. En hovedkonklusjon var at NAV ved omstilling til en mer robust og spesialisert organisering, ville skape bedre rammebetingelser for forbedring av tjenestene.

Ekspertutvalgets forslag lå til grunn for Stortingsmelding 33 «NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet» som ble lagt fram våren 2016. Stortingsmeldinga konkluderte med at NAV ikke har klart å oppnå hovedmålet med reformen – *å få flere i arbeid*. Virkemidler og organisering har ikke vært rigget for å møte en samfunnsutvikling med nye utfordringer for NAV:

- Flere har behov for trygdeytelser – økning i yngre aldersgrupper
- Flere innvandrere med svake grunnleggende ferdigheter og språkutfordringer
- Stadig færre arbeidsplasser for ufaglærte
- Høyt og økende frafall fra videregående skole
- Mangel på arbeidskraft innen visse yrker, samtidig med økende strukturledighet

Stortingsmeldinga angir en tydelig retning på utviklingsarbeidet:

- Større myndighet og handlingsfrihet til NAV-kontorene
- Tydeligere arbeidsretting av NAV-kontorene
- Vekt på ledelse og kompetanse i NAV-kontorene
- Større NAV-kontor med bredere kompetansemiljø.
- Offensiv kanalstrategi (nye digitale løsninger for kommunikasjon)

Nye digitale løsninger forenkler kommunikasjon og arbeidsmetoder i NAV og skaper muligheter for organisatoriske løsninger over større geografiske områder, uten at det går ut over servicen overfor innbyggerne. Digitale løsninger effektiviserer arbeidet og reduserer ventetider.

Større og færre NAV-kontor med mulighet for spesialisering og profesjonalisering er et av virkemidlene for at NAV skal bli bedre til å få flere i arbeid og aktivitet, og skape gode brukermøter. Større NAV-kontor reduserer sårbarhet ved fravær og turn-over.

Stortinget har sluttet seg til stortingsmeldingen, men ba regjeringen sørge for at sammenslåing til færre og større NAV-kontor må være gjenstand for lokale vurderinger og beslutninger.

Partnerskapet mellom stat og kommune skal fortsatt bestå, og kommunene og NAV-Troms har en felles forpliktelse til å bli enige om nye organisasjons- og kontorløsninger. Sammenslåing av kontor skal skje, enten som følge av sammenslåing av kommuner eller ved interkommunale avtaler etter vertskommunemodellen.

3 Organisering av forprosjektet

NAV Troms har i samarbeid med rådmennene i Troms utarbeidet organisering og mandat for forprosjektet «utvikling av NAV-kontor – Ny organisering av tjenesten i Troms». Dokumentet er udatert, men har benevnelsen «versjon 2.0». Forprosjektet er organisert med styringsgrupper, referansegrupper 1 og 2 og arbeidsgrupper. For Indre Sør-Troms vil det si følgende sammensetning:

Styringsgruppe: Fylkesdirektør NAV Troms, rådmennene i Indre Sør-Troms og to representanter for de ansatte (en for de statlige ansatte og en for de kommunale). Arbeidsgruppas leder er sekretær for styringsgruppa.

Referansegruppe 1: Fylkesdirektør NAV Troms, ordførerne og rådmennene i Indre Sør-Troms

Referansegruppe 2: Fylkesdirektør NAV Troms, Fylkesmannen og representant fra KS

Arbeidsgruppe: NAV-lederne, 4 representanter for de ansatte (to for de statlige og to for de kommunale) og en brukerrepresentant.

Gruppenes oppgaver fremgår av «organisering og mandat for forprosjektet» og det vises for øvrig til dette dokumentet.

Merk! Av «organisering og mandat for forprosjektet» fremgår at det skal gjøres en egen utredning av grunnlaget for interkommunalt samarbeid mellom Bardu og Målselv.

4 Mål

Flere i arbeid og færre på kommunale eller statlige stønader er et av kjernepunktene i NAV sitt samfunnsoppdrag. Videre skal NAV-kontoret gjennom sine tjenester bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet og at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig. Gjennom bedre brukermøter og medarbeidere med riktig kompetanse og arbeidsmetodikk, skal NAV-kontorene sin evne til å nå de overordnede målene bedres.

Hensikten med en endring av kontorstrukturen er å kunne forsterke innsatsen mot prioriterte grupper som ungdom, innvandrere og langtidsledige, samt bygging av relasjoner med, og kunnskap om, bedrifter og næringsliv i et større geografisk område enn i dag.

Hensikten er også å skape en organisasjon som er mer robust og mindre sårbar for fravær og turnover enn ved dagens struktur.

5 Analyse av nåsituasjonen

5.1 Om Indre Sør-Troms kommunene

Arbeidsgruppa har valgt å se de fem kontorene samlet og heller trekke fram likheter og ulikheter der dette er viktig.

Kommunene i Indre Sør – Troms hadde 9548 innbyggere pr 4. kvartal 2017, en nedgang på en person i 2017. Bardu med sine 3979 innbyggere og Salangen med 2226 er til sammen dobbelt så stor som de andre tre kommunene samlet. SSB regner med at folketallet i våre fem kommuner vil øke til 9815 personer i 2030, der Gratangen har den største befolkningsnedgangen, Lavangen og Dyrøy en svak nedgang, Salangen en liten økning mens folketallet i Bardu vokser med 448 personer.

Utdanningsnivået i kommunene er forskjellig. I Bardu har 29 % av personer over 16 år, universitet og høyskole som høyest fullførte utdanningsnivå, mens i de tre minste kommunene er prosenttallet ca. 20.

Alle kommunene har de siste årene bosatt flyktninger noe som har vært positivt for folketallsutviklingen.

Kommunen er den dominerende arbeidsgiver i alle kommunene, i Bardu med forsvaret i tillegg. De aller fleste arbeidsgivere ønsker faglært arbeidskraft og arbeidsmarkedet for ufaglærte er svært begrenset.

De næringer som synes å vokse mest, er innenfor turisme og den blå sektor, en sektor som domineres av utenlandsk arbeidskraft. I tillegg tappes distriktene for statlige arbeidsplasser og arbeidsplasser relatert til offentlig tjenesteyting som skatteetaten, NAV, post, bank etc.

Det offentlige kommunikasjonstilbudet innad i og mellom våre kommuner er dårlig utbygd. Dette gir utfordringer for de som ikke disponerer egen bil til å komme seg til arbeid og til å benytte de offentlige og private tjenestetilbudene. Sjøvegan videregående skole gjør at Salangen er «en vinner» når det gjelder offentlig kommunikasjon ved at det fra alle kommunene i Indre Sør-Troms går buss inn til Sjøvegan om morgenen og ut til kommunene om ettermiddagen.

5.2 Pendlerstrømmer

Det er en betydelig pendling innenfor Indre Sør-Troms men også ut av dette området til nabokommunene og byene Tromsø, Harstad og Narvik. Det er vanskelig å definere disse fem kommunene som en arbeidsmarkedsregion med klare grenser mot andre arbeidsmarkedsregioner.

Tallene gir nødvendigvis ikke et helt riktig bilde av pendlerstrømmene da det er arbeidsgivers kontoradresse som definerer i hvilken kommune folk jobber. Eksempelvis pendler 50 personer til Oslo og Trondheim i de 5 kommunene.

Utpendling		Jobber i:														
Bor i:	1902 Tromsø	1903 Harstad	1913 Skjerve	1917 Ibestad	1919 Gratangen	1920 Loabæk - Lavangen	1922 Bardu	1923 Salangen	1924 Målselv	1925 Sørreisa	1926 Dyrøy	1929 Berg	1931 Lenvik	1933 Balsfjord	SUM	
1919 Gratangen	15	12	7		334	12	6		5						397	
1920 Loabæk - Lavangen	15				12	271	11	59	9				10		387	
1922 Bardu	72					7	1661	33	197	7			54	14	2045	
1923 Salangen	31	9		7		30	48	776	29	4			26	6	966	
1926 Dyrøy	28	9						30	12	25	287	8	46	6	451	

Innpendling													
	Bor i:												
	1902 Tromsø	1903 Harstad	1913 Skånland	1917 Ibestad	1919 Gratangen	1920 Loabák - Lavangen	1922 Bardu	1923 Salangen	1924 Målselv	1925 Sarreisa	1926 Dyrøy	1931 Lenvik	SUM
Jobber i:													
1919 Gratangen		29	19	19	334	12							413
1920 Loabák - Lavangen	7				12	271	7	30					320
1922 Bardu	21				6	11	1661	48	89	7		11	1833
1923 Salangen	7	9		8		59	33	776		8	30	15	938
1926 Dyrøy								9		14	287	7	317

Det tydeligste trekket ved tabellene er at de fleste arbeider i den kommunen de bor i. Deretter går pendlerstrømmen i hovedsak til en av nabokommunene, eksempelvis pendler 39 personer fra Gratangen til Narvik kommune.

5.3 Kommunale og statlige tjenester i kontorene.

Statlige tjenester: De fem kontorene har alle tjenestene felles for NAV-kontor.

NAV Salangen har i tillegg habilitets- og diskresjonssaker for NAV Tromsø f.nr. 20 – 31 og NAV Bardu for NAV Harstad f.nr 1-15.

Rådgivende overlege har kontor plass i NAV Dyrøy og omfattes ikke av denne utredningen.

Kommunale tjenester:

Alle fem kontorene har alle tjenester felles for NAV-kontor, dvs. det ansvarsområdet som fremgår av Lov om sosiale tjenester i NAV (Minimumsløsningen).

I tillegg har alle kontorene unntatt Lavangen, vedtaksmyndighet etter helse- og omsorgstjenestelovens kap. 10 – Tvangstiltak overfor rusmiddelavhengige. NAV Bardu har også særskilt oppfølging av rusmisbrukere (ruskonsulent) i kontoret samt avlastningstiltak etter helse- og omsorgstjenesteloven.

NAV Dyrøy har Husbankens startlån og tilskuddsordninger samt bostøtteordningen i kontoret, og saksbehandler også kommunalt byggetilskudd.

Flyktningetjenesten i Bardu er ikke en integrert del av NAV-kontoret, men har NAV-leder som nærmeste leder. Integreringstjenesten i Lavangen er organisert i NAV-kontoret.

5.4 Kommunale og statlige ansatte.

Alle fem kontorene er små, det største er NAV Bardu med 7,1 årsverk fordelt på 8 ansatte og de minste er NAV Gratangen og NAV Dyrøy med hver 3 årsverk. Totalt arbeider 24 personer i NAV kontorene i Indre Sør-Troms fordelt på 12,7 statlige årsverk og 9,7 kommunale årsverk for å løse de oppgavene som er nevnt under punkt 5.1.

NAV-lederstillingen i Bardu og Salangen er midlertidig delt, og pr d.d. har NAV leder i Gratangen permisjon og NAV-leder i Dyrøy leder NAV Gratangen midlertidig.

Kompetansen i kontorene må karakteriseres som god. De fleste medarbeiderne har minimum 3-års høyskoleutdanning og nært samtlige veiledere har gjennom lang erfaring fra yrket og gjennomførte kompetansetiltak, opparbeidet seg en god veilederkompetanse.

Utfordringene for kontorene er også sammenfallende:

- Alle kontorene synes å ha begrenset kjennskap til og kunnskap om virksomheter og bedrifter ut over kommunegrensen.
- Kontorene har behov for økt juridisk kompetanse
- Stadige endringer i arbeidsmåter, rutiner og dataverktøy stiller utfordrende krav til den enkelte veileders kompetanse.
- Få veiledere å fordele oppgavene på, gjør spesialisering/teamarbeid vanskelig.
- Kontorene er sårbare ved ferieavvikling og annet fravær.
- Økende etterspørsel etter økonomisk rådgiving/ gjeldsrådgiving.
- Økende behov for langvarig bistand til forvaltning av personlig økonomi.
- Et etablert og kanskje økende rusmiljø i alle kommunene skaper utfordringer for NAV kontorene.

Avtaleverk

For de statlige ansatte er det utarbeidet omstillingsavtaler som gir rettigheter til de som får lengst pendlingsvei. Det er ingen allmenngyldig omstillingsavtale for kommunalt ansatte, men det finnes eksempler på slike avtaler i vårt område i f.m.

etablering av interkommunalt samarbeid. En mulig måte å løse dette på er at kommunene og organisasjonene sammen bestemmer seg for å følge den statlige omstillingsavtalen for de kommunalt ansatte i NAV.

5.5 Resultatoppnåelse i kontorene

Det viktigste målet for NAV har siden etableringen vært flere i arbeid og færre på stønad. I så måte skårer kontorene i vår region naturligvis noe forskjellig.

Det enkelte kontor opplever å ha god oversikt over sine brukere og situasjonen for øvrig i området. Vi mener det bidrar til at vi gir rett hjelp til rett tid i de fleste tilfeller.

Bardu og Dyrøy er de kontorene som har lavest utbetaling av økonomisk sosialhjelp i forhold til antall innbyggere, Bardu lavest i Troms. Salangen ligger på gjennomsnittet i Troms mens Lavangen og Gratangen har høyere sosialhjelpsutgiftene pr innbygger.

Bosetting av flyktninger i den enkelte kommune har stor innvirkning på utgiftene til økonomisk sosialhjelp. I 2014 bosatte Lavangen kommune 60 personer mens Dyrøy bosatte de første flyktingene i 2016. Når disse er ferdige med introduksjonsprogrammet høsten 2018, vil utgiftene til økonomisk sosialhjelp øke i Dyrøy dersom de ikke klarer å skaffe seg arbeid. Salangen og Bardu har mottak for flyktninger og har over lang tid bosatt et stort antall flyktinger, noe som har påvirket sosialhjelpsutgiftene.

Fra 2018 bosettes det langt færre i våre 5 kommuner, men en må alltid være forberedt på en ny flyktingestrøm i tillegg til de utfordringer som familiegjenforening for flyktingene skaper.

Bardu er den kommunen i Troms som har lavest andel av yrkesaktiv befolkning på statlige ytelser, det vil si sykepenger, arbeidsavklaringspenger, uføretrygd, dagpenger og stønad til enslige forsørgere, mens Salangen er 4. lavest i Troms. Her er de tre minste kommunene på den andre siden av skalaen der antallet personer i yrkesaktiv alder på statlige ytelser er svært høyt.

Endringer i Lov om supplerende stønad og innen dagpenge- og arbeidsavklaringspengeområdet vil føre til at kostnadene i større grad overføres fra stat til kommune.

Lavangen er samisk forvaltningsområde som et nytt NAV kontor må forvalte på en god måte.

6 Vurdering av tre alternative modeller

Som tidligere nevnt er hensikten med en endring av kontorstrukturen å kunne forsterke innsatsen mot prioriterte grupper som ungdom, innvandrere og langtidsledige, samt bygging av relasjoner med, og kunnskap om, bedrifter og næringsliv i et større geografisk område enn i dag.

Hensikten er også å skape en organisasjon som er mer robust og mindre sårbar for fravær og turnover enn ved dagens struktur.

Samtlige medarbeidere har i to arbeidsverksted vurdert fordeler, ulemper og risikoer av tre ulike modeller:

1. Et kontor for hele Indre Sør-Troms
2. Et kontor med et avdelingskontor
3. Beholde dagens struktur.

Analysen hadde utgangspunkt i ulike perspektiv: brukerperspektiv, produksjonsperspektiv, medarbeiderperspektiv, kompetanseperspektiv, tjenester til arbeidsgivere, målgruppe ungdom, innvandrere, samarbeidspartnere samt økonomiperspektivet.

Resultatet fra arbeidsverkstedene finnes i vedlagte tabell. Det er her redegjort for fordeler, ulemper og risiko ved de 3 modellene, og vurdert dem opp mot hverandre.

7 Beskrivelse av foretrukket modell

Arbeidsgruppa ser modell 1 – Et kontor for hele Indre Sør-Troms som den ideelle fremtidige modellen for å kunne organisere NAV sine tjenester på en optimal måte. Modellens svakhet er imidlertid at den omfatter et relativt stort geografisk område, slik at tilgjengeligheten til kontoret for brukere som har lengst vei blir redusert. For noen ansatte vil også arbeidsveien bli relativt lang. Modell 2 – Et kontor med et avdelingskontor vil redusere disse ulempene. Vi vil derfor nærmere beskrive fordeler og ulemper for begge disse modellene, og hvordan ulempene kan reduseres. Ut over denne beskrivelsen vises til vedlagte matrise over fordeler, ulemper og risiko med vurderte modeller, jf. pkt. 7 ovenfor.

7.1 Et kontor for hele Indre Sør-Troms

Ved å slå sammen dagens fem kontor til ett kontor vil man få et kontor med vel 20 medarbeidere. Dette er fortsatt et relativt lite kontor, man anses å være stort nok til at det gir gode muligheter til å kunne realisere målene for endring av kontorstrukturen. Det gir muligheter til å etablere team bestående av ansatte med ulik kompetanse både innenfor det kommunale og statlige ansvarsområdet. Formålet med slike team er å gi bedre og mer helhetlige tjenester til de prioriterte gruppene. Som nevnt er dette først og fremst ungdom og innvandrere som står utenfor skole og arbeidsliv, samt langtidsledige. En høy andel av de som faller inn under disse gruppene sliter også med sosial problematikk og har behov for samordnede og helhetlige tjenester fra NAV, i tillegg til koordinerte tjenester fra det øvrige kommunale tjenesteapparat.

Selv om NAV-kontorenes arbeidsoppgaver er lovregulert og på statlig side svært detaljstyrt, er erfaringen til de NAV-ledere som har fått anledning til å lede flere kontor, at kontorene er forskjellige. Dette gjelder både kultur, arbeidsmåter og praksis. Et større kontor vil sikre større grad av likebehandling og mer ensartet praksis, både ovenfor personbrukere og arbeidsgivere. En stor andel av arbeidsgiverne i området vårt sysselsetter personer fra mer enn en kommune. Å måtte forholde seg til flere NAV-kontor med ulike arbeidsmåter og noe ulikt syn på hvordan ting skal løses, er en betydelig ulempe for disse arbeidsgiverne.

Et større fagmiljø og flere å drøfte saker og problemstillinger med, vil forventes å gi økt samlet kompetanse og trygghet i arbeidet. Et samlet kontor vil gjøre det lettere å sikre gode tjenester i ferier og ved annet fravær.

Ulempene med et sammenslått kontor er som nevnt geografi. Selv om digitalisering av NAV sine tjenester gjør at langt færre har behov for fysisk å oppsøke sitt NAV-kontor, er det fortsatt mange som har behov for det. Blant de som trenger tettest oppfølging fra NAV finner vi de minst mobile og digitale brukerne. I en modell med et kontor må disse brukerne møtes der de er, det vil si der de har muligheter til å møte NAV. Det kan først og fremst skje ved at ansatte reiser ut og har kontordager i de øvrige kommunene. Med dagens dataverktøy stilles ikke andre krav til kontorlokaler enn at det er plass og tilgang til sikkert internett, samt at kravene til sikkerhet for de ansatte ivaretas.

For mange av medarbeiderne medfører denne modellen at de vil få nytt kontorsted, noe som innebærer lengre vei til jobb for de fleste. For noen vil økningen være betydelig. Dette kan dempes noe ved at det i større grad enn i dag gis anledning til hjemmekontor, samt at det tas hensyn til de som har lengst vei ved organisering av kontordager ute i kommunene.

7.2 Et kontor med et avdelingskontor

Ved etablering av et hovedkontor med et avdelingskontor vil flere brukere ha et kontor i sin egen kommune og mulighetene for fysisk å besøke kontoret er lettere for disse brukerne. Det vil også være færre ansatte som får lengre reisevei enn i dag. Også i en slik kontorstruktur må ansatte reise ut og ha kontordager i de øvrige kommunene.

Ut over dette har en slik løsning klare fordeler sett opp mot dagens struktur, i liket med full integrasjon i ett kontor. Fordelene er imidlertid ikke så fremtredende som ved etablering av ett kontor. Med avdelingskontor vil det være mer utfordrende å få til en hensiktsmessig organisering av arbeidet. Som nevnt dreier det som om ca. 20 ansatte totalt. Dvs. at en relativ liten enhet blir delt på to plasser. Det må gis fullverdige tjenester i begge kontorene dersom hensikten skal være å redusere avstanden for alle brukere med behov for tjenester fra et NAV-kontor.

Spesielt må nevnes at mulighetene til å etablere tverrfaglige team fortsatt er til stede, men arbeidet i teamet vanskeliggjøres når medlemmene har forskjellige arbeidssted.

For i størst mulig grad å oppnå de samme fordeler som ved full integrasjon må hovedkontoret ha plass til ukentlig å kunne samle alle ansatte. I dag har alle kontor stengt for drop-in samtaler en eller to dager i uka. Ved å samordne dette vil man kunne samle de ansatte på disse dagene.

7.3 Arbeidsgruppas forslag til modell

Arbeidsgruppa er delt i sitt syn på hvilken modell som bør velges, men hele gruppa er enig i at begge modellene er akseptable og på en god måte vil imøtekomme målsettingene med å etablere ny kontorstruktur.

Det er også enighet om at begge modellene må suppleres med kontordager ute i de kommunene som ikke har NAV-kontor.

Arbeidsgruppa peker videre på at de kommunale tjenester som skal ivaretas i en ny kontorstruktur må være lik for alle kommunene og det anbefales minimumsløsning, dvs. de oppgaver som følger av lov om sosiale tjenester i NAV.

7.4 Lokalisering

Med bakgrunn i geografi og bosettingsstruktur mener en samlet arbeidsgruppe at det kun er Setermoen og Sjøvegan som er aktuelle kontorsted i begge modellene.

Forhold som taler for Setermoen ved modell 1 er at Bardu utgjør tyngdepunktet når det gjelder folketall og at avstanden til Salangen som er den nest største kommunen ikke er så stor. Forhold som taler for Sjøvegan er en mer sentral geografisk plassering. For Lavangen og Dyrøy er avstanden kortere enn til Setermoen, men det for Gratangen er nokså lik avstand, noe avhengig av hvor i Gratangen man bor. For Model 2 har det sannsynligvis liten betydning for brukere om hovedkontoret ligger på Setermoen eller Sjøvegan, men for ansatte i Dyrøy og Lavangen er det kortere til Sjøvegan og det således vil være en fordel at hovedkontoret ligger på Sjøvegan.

Arbeidsgruppas medlemmer har ikke klart å enes om lokalisering da de legger ulikt vekt på fordeler og ulemper med lokalisering på Setermoen henholdsvis Sjøvegan. Det skal ikke stikkes under en stol at lokalpatriotisme også spiller en rolle her.

8 Viktige aktiviteter i gjennomføringsprosjektet

I mandatet for forprosjektet legges det opp til at forslaget til ny kontorstruktur skal behandles i partnerskapene og kommunestyrene før 1.7.2018. Planlegging av gjennomføringsfasen og ansettelse av NAV-leder for de nye kontorene skjer fra 1.9.2018.

Punkter som vil måtte gjennomføres i den fasen er listet opp nedenfor:

- Detaljering av tjenesteinnhold; arbeidsprosesser/metoder, logistikk, kontorrutiner, samhandling med interne/eksterne mv.
- Fysisk utforming og klargjøring av lokaler
- Data og telefoni
- Organisering og personalløp; tildeling av roller og arbeidsoppgaver
- Kultur og kompetansebygging
- Helse, miljø og sikkerhet
- Detaljbudsjett for prosjektet og rutiner for økonomirapportering
- Flytteplan
- Kommunikasjonsplan
- Med mer

Tidspunkt for etablering av/innflytting i nytt kontor er svært vanskelig å antyde og avhengig av de beslutninger som tas, klargjøring av lokaler og hvor i køen en havner for klargjøring av datasystemene etc.

9 Avslutning

Arbeidsgruppens rapport om ny organisering av NAV-tjenestene i Indre Sør- Troms legges fram til behandling i NAV Troms og administrativ og politisk behandling i kommunene.

Indre Sør-Troms, den 15. april 2018

Håkon Einar Haug
Leder NAV-Dyrøy/NAV Gratangen
Leder arbeidsgruppa for Indre Sør-Troms *)
Sign.

Ståle Gabrielsen
Leder NAV Lavangen
Sign.

Randi Østvik
NAV Salangen
Kommunal ansatterrepr.
Sign.

Roger Åmo
NAV Lavangen
Statlig ansatterrepr.
Sign.

Arild K. Bratsberg
Leder NAV Bardu/NAV Salangen
Sign.

Bente Nilsen Gaare
NAV Bardu
Kommunal ansatterrepr.
Sign.

Vibeke Walle
NAV Bardu
Statlig ansatterrepr.
Sign.

Bodil Bones
NAV Bardu
Tidligere leder NAV Bardu
Sign.

*) Tidligere leder NAV Gratangen, Jorunn P. Bertelsen ledet arbeidsgruppa til hun gikk ut i permisjon 11. mars 2018.

Brukerperspektiv

Fordele

Full integrasjon

Større mulighet for og ivareta «diskresjon/habilitet». Mindre sårbart ved fravær. Ens praksis ved saksbehandling. Større fagmiljø gir bedre tjeneste. Bedre kunnskap om et større geografisk område.

Ulempe

Lengre avstand til NAV kontoret og økt reisetid. Begrenset offentlig kommunikasjon. Kan være ulempe at saksbehandler ikke er lokalkjent/ikke har lokalkunnskaper. Mindre kjennskap til brukeren, han/hennes nettverk, sosiale og helsemessige utfordringer. Mindre nærhet til tjenester i NAV. Mindre tilgjengelig for personer som er lite mobil, lite digital og har språkvansker.

Risiko

NAV kontoret blir utligengeligg. Blir høyere terskel for å ta kontakt – blir fremmed for brukerne våre. Dårlig utbygd kollektiv transport, vanskelig å komme seg til og fra.

Produksjonsperspektiv

Full integrasjon

Bedre utnyttelse av fagkompetanse og ressurser. Flere kollegaer å utveksle erfaringer med. Effektivisering. Gir muligheter for å rydde i de

Delvis sammenslåing

Større grad av nærhet til brukere. Kortere avstand for noen/tidsbesparende.

Lengre avstand til NAV kontoret og økt reisetid. Begrenset offentlig kommunikasjon. Kan være ulempe at saksbehandler ikke er lokalkjent/ikke har lokalkunnskaper. Mindre kjennskap til brukeren, han/hennes nettverk, sosiale og helsemessige utfordringer. Mindre nærhet til tjenester i NAV. Mindre tilgjengelig for personer som er lite mobil, lite digital og har språkvansker.

Mindre øye til øye kontakt. -Ikke digitale brukere blir sårbare.

Delvis sammenslåing

Flere kollegaer å utveksle erfaringer med. Økt fokus på prioriterte oppgaver. Bedre utnyttelse av fagkompetanse og ressurser.

Ingen integrasjon

Geografisk nærhet til NAV kontoret. God lokalkunnskap. Man kjennes brukere, arbeidsgivere og andre samarbeidspartnere.

Sårbarhet for/di kontorene er små. Ulik kontekstisering av regelverket pga. lokal praksis. Like arbeidsmarked i små kommuner – få å spille på.

Mindre mulighet for å ivareta diskresjon/habilitet. Mer sårbart ved fravær. Ulik praksis ved saksbehandling. Mindre fagmiljø. Begrenset kunnskap for kommunens omland.

Sårbarhet for/di kontorene er små. Ulik praksis ved saksbehandling, pga. lokal praksis og skjønnstolkelse.

Ingen integrasjon. Ingen er arbeidstidstaktet. God oversikt over porteføljen. God oversikt over samarbeidspartnere.

kommunale oppgaver i kontoret – gi like tjenester.

Ulempe

Ulike rutiner i iht. kommunale tjenester, f.eks. utbetalinger.
Ulike saksbehandlingssystem.
Større behov for å innhente informasjon pga. manglende lokalkunnskaper.

Mindre lokale kunnskaper om arbeidsmarked og bedrifter.
Samme ulemper som ved full integrasjon, bare i mindre grad.

Noen medarbeidere kan få nye fagområder de må jobbe med, og som de ikke har tilstrekkelig kompetanse på i dag.
Omstillingsprosessen medfører økt saksbehandlingstid.

Risiko

Forsinkelser av utbetalinger.

Mindre lokalkunnskap generelt, kan føre til dårligere tjenester.

Medarbeiderperspektiv

Full integrasjon

Større fagmiljø
Vi kan spesialisere oss innen faget.
Teamarbeid.
Flere kollegaer, jobbnettverk, sosialt nettverk.
Mindre sårbar ved fravær.
Pendling – lang pendlervei og økt reisetid til og fra jobb.

Delvis sammenslåing

Samme fordeler som ved full integrasjon men i mindre skala
Samme ulemper som ved full integrasjon men i mindre skala.

Ingen integrasjon

Delegertansatte har kort reisetid til arbeid.
Alle kooperativer.
Kort kommunalt skattstykke.
Høy arbeidstansningsfølelse.
Bor godt utrustet.
Kort pendlervei og reisetid.

Produksjonsdrapp ved fravær.
Kvalitetsmulighet til spisskompetanse.
Løpelig lønnsstruktur pga. ikke-mengdebetaling.

Sammenheng mellom produksjonsdrapp ved fravær og lønnsstruktur.
Arbeidsdrivende og kvalitetsmuligheter fra NAV – også tidligere dårlige erfaringer eller skilsmissering.

Utfordringer i fnt ulike kulturer og rutiner på de forskjellige kontorene. Flere som må jobbe i team kontor.

Risiko

Større sykefravær – pga store avstander til jobb.
Miste erfarne medarbeidere.
Ustabil arbeidskraft.
Arbeid i teamkontor kan oppleves belastende

Jobbe mer alene ute på avdelingskontor – mer tidsbruk til reiser for alle parter

Sabbarhet ved fravær.
Få kollegaer å spille på faglig og sosialt.
Høygjennomsnittsalder i dag – tap av erfaring i enkelte kontor.
Folpaknere (pakningskapet) – alle ansatte må være generelt og forholde seg til forskjellige systemer

Kompetanseperspektiv

Fordele

Økt fagkompetanse totalt sett.
Økt mengdetrening gir større kompetanse hos den enkelte medarbeider.
-mer skulder til skulder opplæring
-bruke digitalt verktøy effektivt

Delvis sammenslåing

Samme fordeler som ved full integrasjon men i mindre skala

Ingen integrasjon

Kjennetegn: kollegers kompetanse.
God oversikt over kontorets kompetanse – enklere å fordele oppgaver internt.
Lærestrekket for å diskutere problemstillinger og fæke av hverandre. (Skulder til skulder)

Ulemper

Betydelig opplæringsbehov – Mangler kompetanse på nye fagfelt og fagsystemer.

Avhenger av hvordan organiseringen blir

Risiko

Betydelig opplæringsbehov ->

Sabbar ved fravær som følger av utdanning, karsting, drøker etc.
Flere ansatte med foreldre kompetanse som er vanskelig å legge av seg.

Tjenester til arbeidsgiver

Fordeel

produksjonsdropp

Full integrasjon

Møter rådgivere som har større kjennskap til arbeidsgivere i lokalområdet/regionen. Møter mer spesialiserte rådgivere i NAV.

Møter et NAV kontor som har større kunnskap om arbeidsledige, - har flere arbeidsledige å formidle.

Kan endre tilbudet til arbeidsgiver, ved at NAV kontoret kan etablere og tilby et fagteam som kan komme på informasjonsmøter ved behov, f.eks. ved permitteringer. Arbeidsgiver får direktenummer til teamet.

Ulempe

Større avstander når en skal følge opp brukere og ha bedrifts besøk. Kan miste lokalkunnskap til bedriftene

Risiko

Vi blir mindre synlig for arbeidsgivere

NAV mister arbeidsgivere som samarbeidspartnere

Målgruppe: Ungdom

Fordeel

Full integrasjon

Større fagmiljø
Vi kan spesialisere oss innen fagfelt. Teamarbeid.
Får bedre kunnskap om ungdommene i dag, hvilke kulturer/miljø som er, interesser, utfordringer. Hvilke

Delvis sammenslåing

Samme som ved full integrasjon men i mindre skala.
Nærhet til NAV kontoret
Ungdomsteam

Ingen integrasjon

Lokalkunnskap. Derav god veiledning. Kjenner til arb.markedet. Nærhet til samarbeidspartnere (skole, helsejeneste, lege, arbeidsgivere).
God tilgjengelighet.

Ingen integrasjon

Vi kjenner til de fleste lokale arbeidsgiverne i eget område.
Vi vet hvilken arbeidskraft arb.giverne har behov for.
Arbeidsgiverne kjenner oss godt. Liker å ha direktenummer til saksbehandler.

Vi kan kjenne arbeidsgiverne for godt, vi blir for lite profesjonelle/lite objektiv.

I små enheter er det fare for å «bruke opp» arbeidsgiverne.
Arbeidsgiverne ser på NAV som en lite attraktiv leverandør av arbeidskraft.

	<p>arenaer de møtes på, økonomi, forventninger og krav. Får til et nært samarbeid med ungdommen og oppfølgingstjeneste, skole, helse, BUP/VOP.</p>		<p>Ofte kjensler til bruker -- eller familie -- er forutinntatt, fare for stigmatisering.</p>
<p>Ulempe</p>	<p>Avstand. Hvor mobil er ungdom i dag? -- dårlig utbygd offentlig transport. Blir mange usynlige ungdom, da de sitter hjemme. Helhetsbildet forsvinner i større eller mindre grad.</p>	<p>Ulemper som ved full integrasjon bare i noe mindre grad.</p>	<p>Menneskegodt nok til kjente bransjer. Vælder på et smalt arbeidsmarked. Bruker blir innelåst.</p>
<p>Risiko</p>	<p>Full integrasjon Likebehandling i kommunene som NAV kontoret server. NAV får et større arbeidsmarked som vi får innsikt i og kan få til arbeids- og språkpraksis hos. Mulighet for teamarbeid. Større fagmiljø.</p>	<p>Jo svakere brukergruppen er jo mer behov for nærhet</p>	<p>Ingen integrasjon Lokal kunnskap i fnt. språk/arb. treningsplasser nærmer til den enkelte bruker og samarbeidene -- eks. flyktningtjenesten</p>
<p>Ulempe</p>	<p>Utfordringer i forhold til språk og digitale løsninger. Lite mobil gruppe. De som ikke bor i kommune der NAV kontoret ligger vil få større fravær fra skole/aktivitet, ved møte på NAV kontoret. Får større utgifter på offentlig transport.</p>	<p>Samme ulemper som ved full integrering men i mindre skala.</p>	<p>Språkbarrierer Ofte lav kompetanse. Få eller plasser til personer med lav kompetanse. Uforutligbar gruppe. (frammer, -vold.)</p>
<p>Risiko</p>	<p>Er tapere i forhold til økonomi -- større utgifter. Dårligere tjenestetilbud. De kan ikke benytte telefon og digitale</p>	<p>Jo svakere brukergruppen er jo mer behov for nærhet</p>	<p>Språkbarrierer -- Uforutligbar, eks. traumatisert, ev. voldelig. Språk- vs. snakkertid til hverandre.</p>

	Løsninger på samme måte som andre, hvis språk er en utfordring.		
Samarbeidspartnere			
Fordel	<p>Full integrasjon</p> <p>NAV og samarbeidspartnere må bli mer digitalisert.</p> <p>De kommunale samarbeidspartnere i vertskommunen har fortsatt nærhet. Felles samarbeidspartnere trenger kun å forholde seg til et NAV kontor i stedet for fem, slik det er i dag.</p>	<p>Delvis sammenslåing</p> <p>Samme som ved full integrering bare i mindre skala.</p> <p>Fysisk nærhet til NAV kontoret der hoved-/avdelingskontor er lokalisert.</p>	<p>Ingen integrasjon</p> <p>Lokalnettverk. Oversikt over hvem de er – og hvordan de er organisert f.eks. leger/behandlerer, ansatte, OT, eksterne konsulenter/NAV, velutdannet og/eller. Enklere å samarbeide med «kjente» parter.</p>
Ulempe	<p>Større utfordringer med å få til samarbeidsmøter med samarbeidspartnere som følger av store avstander. Manglende digitale løsninger hos flere parter i dag.</p> <p>Mindre tilgjengelig for samarbeidspartnere i kommunene utenfor NAV kontorets vertskommune.</p>	<p>Samme som ved full integrering bare i mindre skala.</p>	<p>Man må forholde seg til mange forskjellige NAV kontor. Varierende kompetanse.</p>
Risiko	Mindre tid til brukere og samarbeidspartnere, og mer tid på reise.	Mindre samarbeid med eksterne samarbeidspartnere	<p>Utfordringer oppstår ellers. NAV blir ikke attraktivt som leverandør av arbeidskraft. Får ikke direkte tilgang til oppdrag.</p>
Økonomiperspektivet	Full integrasjon	Delvis sammenslåing	Ingen integrasjon
Fordel	<p>Sparer husleieutgifter.</p> <p>Nye data og digitale løsninger reduserer reise- og portoutgifter.</p> <p>Effektivisering av ledelses- og administrative funksjoner.</p>	<p>Samme som ved full integrering bare i mindre skala</p>	<p>God oversikt over kontorets budsjetter</p>
Ulempe	<p>Økte utgifter ift. reiseutgifter på ansatte i arbeidstiden.</p>	<p>Samme som ved full integrering bare i mindre skala.</p>	<p>Administrasjonell kontroll Innvalgte ansatte er – tid- og ressurskrevende</p>

Økt kompetansebehov.
Utfordringer i ft bruk av bil
(Privat/egne NAV biler)
Behov for nye mobile dataløsninger,
mobiltelefoner m.m.
Utfordringer for kommunene i fht de
kommunale dataløsninger, ulike
systemer i dag, og en bør få samme
system i alle kommunene.
Kommunene er ikke så digitale som
de statlige i fht data og
saksbehandlingsløsninger.

Kan komme uforutsette utgifter med
omstillingen, som vi ikke ser i dag.
Økt turn-over.

Endring i brukermønstre

Økte kostnader til reiser og lokaler
-mister offentlige arbeidsplasser i
distriktene gir som ringvirkninger for lokalt
næringsliv
-kommuner mister skatteinntekter

Ved travle tider er det viktig å ha en stedfortreder god nok

ÅRSBERETNING 2017

Saksbehandler: Erling Hanssen
Arkivsaksnr.: 18/146

Arkiv: 212

Saksnr.: Utvalg
47/18 Formannskap
23/18 Kommunestyre

Møtedato
04.06.2018
14.06.2018

Sakens dokumenter:

Årsberetning 2017 (eget vedlegg)

Sakens fakta:

Administrasjonen legger fram årsberetningen for for 2017 til politisk behandling.

Rådmannens vurderinger:

Årsberetning for Lavangen kommune for driftsåret 2017 tas til orientering

29.05.2018

Erling Hanssen
rådmann

Formannskapets innstilling:

Årsberetning for Lavangen kommune for driftsåret 2017 tas til orientering

TERTIALMELDING - 1. TERTIALRAPPORT 2018

Saksbehandler: Erling Hanssen
Arkivsaksnr.: 18/142

Arkiv: 212

Saksnr.: Utvalg
48/18 Formannskap
24/18 Kommunestyre

Møtedato
04.06.2018
14.06.2018

Sakens dokumenter:

Tertialrapport for politisk ledelse, sentraladministrasjonen, rammetilskudd og skatt
Tertialrapport for oppvekstetaten
Tertialrapport for kultur
Tertialrapport for helse- og sosialetaten
Tertialrapport for teknisk etat

Sakens fakta:

Budsjettsituasjonen innenfor den enkelte sektor er kort oppsummert nedenfor:

Politiske styrings-og kontrollorgan 1.0

Det er et underforbruk på totalt kr. 55 645,- i forhold til periodisert budsjett.

Formannskapets tilleggsbevilgningspost er så langt belastet med følgende:

Saksnr.	Sak	Beløp
10/18	Økning av antall ansatte fra 16 – 18 Lavangen brann og redning	Kr. 107 000,-
11/18	Uskifting av lysarmaturer Tennevoll	Kr. 60 000,-
23/18	Tilskudd til markedsføring Spanstind Rundt	Kr. 11.000,-
24/18	Driftsstøtte Lavangen Fjellvandrerlag	Kr. 5 000,-
Sum forbruk		Kr. 187 000,-

Formannskapets tilleggsbevilgningspost er på totalt kr. 250 000,- for budsjettåret 2018. En periodisering av beløpet gir kr. 83 333,- per tertial.

Det er vedtatt bruk av totalt kr. 187 000,- i løpet av 1. tertial 2018. Forbruket er kr. 106 667,- over periodisert beløp.

Sentraladministrasjonen 1.1:

I f.h.t. til det oppsatte budsjett kan det se ut til at forbruket ved utgangen av 1. tertial er betydelig under det som er budsjettert. Av rapporten fra økonomisjefen fremgår det som om det er stort positivt avvik mellom forbruk og budsjett. En viktig årsak til dette er at utgifter til Lavangen kommune sin deltakelse i K4 samarbeidene ikke er tatt med.

Det er i tillegg viktig å være oppmerksom på at anken til lagmannsretten i brøytesaken skal behandles innen utgangen av 1 halvår 2018. Eventuelle utgifter som en følge av denne er ikke budsjettert.

Det er ikke ved utgangen av 1. tertial store avvik mellom inntekter og utgifter på dette kapittelområdet.

Astafjord Kart- og Oppmåling:

Forbruket er ved utgangen av 1. tertial i tråd med det som er budsjettert.

Astafjord Skatt- og Innfordring:

Forbruket er ved utgangen av 1. tertial i tråd med det som er budsjettert.

Astafjord IKT drift:

Forbruket er ved utgangen av 1. tertial i tråd med det som er budsjettert.

Astafjord Lønn og Regnskap :

Forbruket er ved utgangen av 1. tertial i tråd med det som er budsjettert.

Oppvekstetaten 1.2:

Forbruket er ved utgangen av 1. tertial over det som er planlagt. Overforbruket er på kr. 165 468,-. Forbruket innenfor kapittelområde 1.2 er ved utgangen på 102 % i forhold til periodisert budsjett.

Det ble i forbindelse med budsjetteringen for 2018 lagt inn en forventet besparelse på driften av Lauvmakken barnehage med totalt kr. 419 950,-. Det er av ulike årsaker ikke mulig å gjennomføre denne innsparingen som planlagt. En tertialeffekt av denne innsparingen utgjør kr. 139 983,-. Dette beløpet må ta med i beregningen av differansen mellom inntekter og utgifter på kap 1.2. Kapittel 1.2 har ved utgangen av 1. tertial et overforbruk på kr. 305 451,-.

Det vises for øvrig til vedlagte økonomimelding fra leder for oppvekstetaten.

Helse- og sosialetaten 1.3:**Hjemmetjenesten:**

Forbruket er for 1. tertial 390 813,- under det som er budsjettert. Beløpet avviker betydelig i forhold til det som fremgår av rapporten fra PRO leder. Årsaken til dette er at den beregnede inntekter på post 1 7 000 – refusjon i fra staten ikke er tatt med.

Lavangsheimen:

Forbruket er for 1. tertial under det som er budsjettert. Underforbruket er på kr. 194 950,-.

Rus og psykiatri:

Forbruket er for 1. tertial kr. 62 466,- under det som er budsjettert.

Astafjord Barneverntjeneste:

Administrasjon:

Forbruket synes ved utgangen av 1. tertial å være i tråd med det som er budsjettert.

Barnevernstiltak:

Utgiften er i tråd med det som er budsjettert. Det er imidlertid viktig å presisere at situasjonen fort kan endre seg. Vi har i lignende saker sett at mindre justeringer av tiltak rettet mot barn under omsorg kan føre til forholdsvis store utgiftsøkninger.

Nav/sosialtjenesten

Administrasjon

Forbruket er ved utgangen av 1. tertial over det som er budsjettert. Overforbruket er på kr.61 470,-.

Årsaken til overforbruket er i hovedsak investeringer i nytt datasystem i form av lisenser og utstyr. Fordelingen av utgifter til drift av bygningen er endret i disfavør av Lavangen kommune.

Sosialhjelp

Forbruket totalt er ved utgangen av 1. tertial betydelig over budsjett. Overforbruket er totalt på kr.59 563,-. Vi ser at antall brukere med behov for bistand i form av sosialhjelp er økende.

Flyktningetjenesten:

Forbruket er ved utgangen av 1. tertial

Lavangen kommune har fått en tilbakemelding fra IMDI datert 22. mai 2018 med melding om at det vil bli etterbetalt totalt kr. 1 781 500,- som integreringstilskudd for perioden fra 2016 – 2018. Denne utbetalingen har sammenheng med en barnevernssak. Periodisert merinntekt utgjør kr. 593 833,-.

Legetjenesten:

Forbruket er for 1. tertial i tråd med det som er budsjettert.

Helsestasjonstjenesten:

Forbruket er for 1. tertial er i tråd med det som er budsjettert.

Fysioterapi:

Forbruket er for 1 tertial i tråd med det som er budsjettert.

Kulturetaten 1.5:

Forbruket ved utgangen av 1. tertial i tråd med det som er budsjettert. Av rapporten fra Anne Strømmesen framgår det utgifter som er større enn det som er budsjettert. Årsaken til dette er refusjoner som ikke er tatt med.

Det vises for øvrig til vedlagte økonomimelding.

Teknisk etat 1.6 og 1.7:

Teknisk etat kap. 1.6

Forbruket er for 1. tertial under det som er budsjettert. Mindreforbruket er ved utgangen av 1. tertial på kr. 51 198,-.

Vinteren 2017/2018 vært spesiell med store utfordringer med frost som har bidratt til merutgifter og merarbeid på ledningsnett. Vi fikk i tillegg en større skade på ledningsnett i

forbindelse med stormen Ylva. Pumpestasjonen som lager trykk til Skavmodalen og øvre deler av Sneverbakkan boligfelt ble revet løs fra fundamentet og også betydelig skadet. Denne utgiften er dekket over drift og utgjør kr. 100.000,- Denne utgiften vil bli dekket via et fremtidig forsikringsoppgjør. Disse utgiftene er beregnet til ca. kr. 250.000,-.

Teknisk etat kap. 1.7

Forbruket er for 1. tertial over det som er budsjettert. Merforbruket er ved utgangen av 1. tertial på kr. 525 207,-.

Utgiftene til drift av bygninger er høyere enn det som er budsjettert. Den viktigste årsaken til dette er at utgiftene til oppvarming av våre bygg har øket betydelig og er langt over det som er budsjettert. Overforbruket på Lavangen skole alene er på kr. 326 172,-.

Inntektssiden 1.8 :

Inntekter i form av rammetilskudd og skatt ser ut til å bli ca. kr. 620 000,- under det som er budsjettert. Dette utgjør kr. 207 000,- i lavere inntekter for første tertial enn det som er budsjettert.

Reduksjonen i inntekter i forhold til det som er lagt i budsjettet har sammenheng med en reduksjon i folketallet.

Utgifter til renter og avdrag 1.9:

Forbruket er ved utgangen av 1. tertial i tråd med det som er budsjettert.

Følgende Kapitler/ansvarsområder viser ved utgangen av 1. tertial et avvik i forhold til budsjetterte inntekter og utgifter.

Kapittel/ansvarsområde	Besparelse/mer innt.	Merutgift/mindre innt.
1.0 Politiske styringsorganer	0	55 646
1.2 Oppvekst	0	305 451
1.3 Hjemmetjenesten	495 079	0
1.3 Lavangsheimen	194950	0
1.3 Rustjenesten	62 466	0
1.3 Barneverntjenesten	0	0
1.3 Integreringstjenesten	593 833	0
1.3 NAV sosialtjeneste/sosialhjelp	0	120 000
1..3 Legetjenesten	0	0
1.6 Teknisk etat	51 198	0
1.7 Teknisk etat	0	525 207
1.8 Statlig rammetilskudd	0	207 000
Sum	1 397 526	1 213 304
Totalt overforbruk/mindreforbruk	184 222	

Total besparelse/mer inntekt tilsvarer ved utgangen av 1 tertial kr. 184 222,-

Sykefravær:**Sykefravær tertial 2018:**

Sykefraværet i 1. kvartal 2018 er fortsatt høyt, selv om det viser en nedgang fra 10,6 % i 4. kvartal 2017 til 9,5 % i 1. kvartal 2018. Dette er en nedgang på 1,1 % -poeng. Nedgangen er relatert til langtidsfraværet, som er redusert med 2,1 % -poeng. Korttidsfraværet er økt med 1,0%-poeng. Tilsvarende var fraværstallet for første kvartal i 2017 på 11,2 %, dvs. 1,7 % -poeng høyere enn i 2018.

Sykefraværstallene for 1. kvartal viser at fraværet var på h.h.v. 9,1 % i januar måned, 8,4 % i februar måned og 10,8% i mars måned.

Som forventet er det en nedgang i sykefraværet i 1. kvartal 2018, men sykefraværstallene ligger fortsatt høyt. Sykefraværstallene for april måned viser imidlertid en positiv tendens med 7,7%. Dette er en nedgang på 3,1%-poeng fra mars måned. Nedgangen er relatert til både kort- og langtidsfraværet.

Det er også verdt å merke seg at den største avdelingen, PRO-avd. (med ca. 30 årsverk/45 ansatte som inngår i statistikkgrunnet) i det siste året har hatt en positiv utvikling. Fraværet for denne avd. har totalt sett vært på 8,35% i 1. kvartal som inkl. både hjemmebasert tjeneste og Lavangsheimen. I april måned er sykefraværet i PRO-avd. redusert til ca. 5,25%. Tallene inkl. også egenmeldt fravær. En stor del av nedgangen i sykefraværet over tid kan tilskrives aktiv jobbing innen sykefraværarbeidet, både av HMS-gruppen og ledelse, og etablerte rutiner for oppfølging av sykmeldte.

Fraværstallene for de øvrige etatene er nærmere omtalt i etatenes egne tertialrapporter.

Rådmannens vurderinger:

Lavangen kommune har ved utgangen av 1. tertial 2018 et forbruk som er lavere enn budsjett. Årsaken til dette er at flere etater og avdelinger har et lavere forbruk enn det som er budsjettet. Det er imidlertid viktig å påpeke at uten den etterbetalingen av integreringstilskudd for perioden fra 2016 – 2018 på kr. 1 781 500,- så ville utgiftene til drift vært kr. 409 000,- høyere enn det som er budsjettet for 1. kvartal.

Det er derfor viktig at alle etater og avdelinger forholder seg strengt til sine budsjetttrammer for resten av 2018. Administrasjonen ser at det vil være nødvendig å følge opp etatene på forbruk oftere enn ved utgangen av hvert tertial.

De etatene som har et overforbruk ved utgangen av 1. tertial vil få beskjed om å iverksette tiltak for å komme i balanse. Administrasjonen ser på det nåværende tidspunkt ikke behov for å regulere budsjettet for 2018. Det vil være naturlig å gjennomføre en slik regulering ved utgangen av 2 tertial etter at tiltak er iverksatt for å komme i balanse.

29.05.2018

Erling Hanssen
rådmann

Formannskapetets innstilling:

1.Økonomirapport for 1. tertial 2018 tas til orientering.

Rådm.

ØK. MELDING 1. TERTIAL 2018 KAP. 1.0 1.1 1.4 1.8 OG 1.9

U.Kap		Regnskap 2018 pr. 30.04.18	Budsjett 2018 pr. 30.04.18	Forbruk i %
1.0	POLITISKE STYRINGS-/KONT	1 061 665	1 006 019	106
1.001	ORDFØRER - VARAORDFØRER	380 060	438 742	87
1.002	VALGUTGIFTER	0	0	0
1.003	STØTTE TIL POLITISKE PARTIER	0	15 000	0
1.010	RÅD OG UTVALG	35 910	83 182	43
1.013	ELDRERÅD	0	5 836	0
1.014	SAMEPOLITISK UTVALG	4 467	7 068	63
1.015	BARN OG UNGES KOMMUNESTYRE	0	2 804	0
1.021	REVISJON	154 850	108 332	143
1.022	KONTROLLUTVALG	29 408	47 768	62
1.030	TILTAKSARBEID	0	63 492	0
1.031	KOMMUNALT UTVIKLINGSFOND	172 200	0	0
1.081	FORMANNSKAPETS TILLEGGSP.	0	83 332	0
1.082	KOMMUNESTYRETS TILLEGGSP.	-259	0	0
1.092	NÆRINGSARBEIDER - PLANLEGGER	282 260	150 463	188
1.095	REISEMÅLSUTVIKLING	2 769	0	0

Kommentarer til områder med avvik (over 100 % i forbruk) :

1.021 Revisjon.

Utgifter pr. 1. halvår er allerede belastet.

1.031 Kommunalt utviklingsfond.

Tilskudd 2018 er ikke kommet på bankkonto pr. 1. tertial. Ansvarer føres i balanse ved års slutt.

1.092 Næringsarbeider – planlegger.

Bruk av disposisjonsfond er ikke ført pr. 1. tertial. Ingen avvik på utgiftspostene.

U.Kap		Regnskap 2018 pr. 30.04.18	Budsjett 2018 pr. 30.04.18	Forbruk i %
1.1	SENTRALADMINISTRASJONEN	1 373 564	2 686 031	51
1.100	RÅDMANNSKONTORET	1 168 635	1 254 310	93
1.102	TOSPRÅKLIG ADMINISTRASJON	-788 854	28 297	-2 788
1.103	SAMISK UTVIKLING	-625 000	-4	15 625 000
1.110	KRISEHÅNDTERING - BEREDSKAP	7 404	0	0
1.111	FELLESUTGIFTER	1 079 526	447 204	241
1.112	SENTRALBORD	8 470	50 360	17
1.113	DATADRIFT	274 062	682 656	40
1.121	KOMMUNALT SYSSELSETTING	0	29 876	0
1.122	ARB.SAMVIRKE I OFFENTL.	200 847	193 332	104
1.190	POLARSKY - PROSJEKT	48 474	0	0

Kommentarer til områder med avvik (over 100 % i forbruk) :

1.102 Tospråklig administrasjon.

Her er allerede 1. halvår av tilskuddet fra sametinget utbetalt.

1.103 Samisk utvikling.

Her er allerede 1. halvår av tilskuddet fra sametinget utbetalt.

1.111 Fellesutgifter.

Avvik kommer av flg.; Årets premieavvik KLP (inntekter) er ikke ført pr. 1. tertial, og div. årskontingenter (bedriftshelsetj., personalforsikringer, lkat og lignende) er belastet i sin helhet pr. 1. tertial.

U.Kap		Regnskap 2018 pr. 30.04.18	Budsjett 2018 pr. 30.04.18	Forbruk i %
1.4	SÆRREGNSKAPER	1 473 476	188 852	780
1.400	K4 - LØNN OG REGNSKAP	1 612 771	137 069	1 177
1.410	ASTAVOUNA GIELLOGOATHIE	-225 649	51 783	-436
1.411	SÁMI ALLASKUVLAKURSA	56 354	0	0
1.417	SPRÅKARENA FOR BARN OG UNGD.	0	0	0
1.420	FIBERBREDBÅND	30 000	0	0
1.440	VELFERD FOR LAVANGSH. BEB.	0	0	0
1.470	LEGAT FOR KIRKEGÅRD	0	0	0
1.471	LEGAT FOR SKOLEUNGDOM	0	0	0
1.472	LEGAT ALFRED OTTESEN	0	0	0
1.480	KOMPETANSE NORD	0	0	0

Kommentarer til områder med avvik (over 100 % i forbruk) :

1.400 K4 – Lønn og regnskap.

I følge oversikten kan det se ut som om område har kraftige overskridelser. Dette skyldes at inntekter (refusjoner) fra deltakerkommunene ikke er inntektsført pr. 1. tertial. Hensyntar en dette viser området forbruk i.h.h.t. budsjett. Det er ingen overskridelser på utgiftspostene.

1.410 Astävouna Gielloathie.

Tilskudd fra Sametinget for halve 2018 er kommet på bankkonto pr. 1. tertial. Ingen avvik på utgiftspostene.

Ansvar 1.411 – 1.472.

Områdene balanseres ved års slutt ved bruk av bundne fond/avsetning til bundne fond.

U.Kap		Regnskap 2018 pr. 30.04.18	Budsjett 2018 pr. 30.04.18	Forbruk i %
1.8	SKATTER OG RAMMETILSKUDD	-31 986 000	-31 051 656	103
1.800	SKATT PÅ INNTEKT OG FOR	-6 278 272	-7 161 664	88
1.840	STATL.RAMMETILSK./GEN.S	-25 707 728	-23 696 664	108
1.845	GENERELLE STATSTILSKUDD	0	-193 328	0

Kommentarer til områder med avvik (over 100 % i forbruk) :

1.800 Skatt på inntekt og formue.

Måten regnskapssystemet fordeler budsjettet på pr. 1. tertial er misvisende, i og med at totalt budsjett for året fordeles med likt beløp pr. mnd. (1/12 pr. måned).

Den riktige måten å sammenligne regnskap med budsjett på er å se på skatteinntekten fra tidligere års måneder og sette opp budsjettet etter disse.

Pr. april er skatteinntekten ca. kr. 883.000,- lavere enn budsjettet. Dette kan imidlertid utjevnes senere i året ved sterkere skatteinntektsmåneder enn budsjettet. Skatteinntekten følges opp månedlig og en regulering av budsjettet er nødvendig senere utpå året hvis en ser at utviklingen fortsetter.

1.840 Statlig rammetilskudd.

Området viser en merinntekt på ca. kr. 2.011.000,- pr. 1. tertial. Dette er nok i høyeste laget når en tar i betraktning at kommunene ikke får rammetilskudd i august og desember (totalt rammetilskudd betales ut i 10 av årets 12 måneder).

Ved ny simulering av rammetilskudd og skatteinntekt 2018 viser KS' prognosemodell at Lavangen kommune vil komme ut med til sammen kr. 91.255.000,- i totale frie inntekter.

Dette er kr. 620.000,- lavere enn det som er lagt inn i budsjettet pr. d.d. (årseffekt).

Årsaken til den negative differansen kan se ut som fall i antall innbyggere pr. 1.1.2018 ifht. budsjettet (beregnet). Tertialeffekten er kr. 207.000,-.

Utviklingen i rammetilskuddsposten følges nøye med til enhver tid, og posten må budsjettreguleres.

RNB (fremlagt i mai 18) er hensyn tatt i denne beregningen (LK fikk ingen økning her).

Folketallet ser foreløpig ut til å falle i 2018. I budsjettet for 2018 ble det lagt til grunn et folketall på 1069. Folketallet pr. 31. mars/1. kvartal 2018 er 1062 jfr. SSB.

1.845 Generelle statstilskudd.

Tilskuddene utbetales først mot slutten av året.

U.Kap		Regnskap 2018 pr. 30.04.18	Budsjett 2018 pr. 30.04.18	Forbruk i %
1.9	RENTER / AVDRAG / ANV AV OVE	2 326 476	2 482 276	94
1.900	RENTER	336 106	678 112	50
1.910	AVDRAG PÅ LÅN	1 990 370	1 794 164	111
1.940	DISPOSISJONSFOND	0	0	0
1.950	BUNDNE DRIFTSFOND	0	10 000	0
1.980	OVERFØRING TIL KAPITALREGN.	0	0	0

Kommentarer til områder med avvik (over 100 % i forbruk) :

1.900 Renter og 1.910 Avdrag på lån.

Vanskelig å sammenligne regnskap og budsjett tertialvis. Lånene forfaller til ulike tider i løpet av året med hovedvekt i juni – august.

1.940 – 1.980.

Disse konti gjøres opp ved årsslutt.

Med hilsen

Bjørn-Helge Aune
økonomisjef

Rådmannen
her

ØKONOMIMELDING 1.TERTIAL 2018 - OPPVEKSTETATEN

Det er tatt utgangspunkt i regnskapstall pr. 30.04.18 . Periodisert forbruk ved utgangen av 1. tertial skal være 100 % av budsjettmidlene.

U.kap.	Regnskap pr. 30.04.18	Budsjett pr. 30.04.18	Forbruk i %
1.2 Hele kapitlet	9 806 186	9 640 718	102
1.200 Administrasjon	651 451	590 523	110
1.210 Grunnskolen	5 778 120	5 695 561	102
1.220 Lauvmakken barnehage	2 198 420	2 132 471	103
1.295 Åstáv. mánáidgárdni	444 842	378 456	117
1.230 SFO	156 237	213 640	73
1.240 Musikk- og kulturskolen	404 366	399 735	101
1.250 PPT	172 750	230 332	75

U.kap. 1.200 Administrasjon oppvekst

Forbruk av budsjettmidlene er på 110 %. Større utgifter enn budsjettet, skyldes ikke-posterte inntektsposter.

U.kap. 1.210 Grunnskolen

Forbruk 102 %. Lønnsutgiftene er på 101%. Vikarutgifter annet fravær i tråd med budsjett. Det er beregnet ikke-posterte inntekter og utgifter pr. 1. tertial i hovedsak.

U.kap. 1.220 Lauvmakken barnehage

Forbruket er på 103 %. Lønnsutgifter 108 %. Dette skyldes helårsvirkning nedtrekk hovedlønnsposten ved budsjettbehandlingen for 2018. Her må det reguleres inn 414 950,- .Se nærmere forklarer under. Noe høyere inntekter i forbindelse med foreldrebetaling for opphold enn forventet.

Organisering fra barnehageåret 2018:

Etter at hovedopptaket for barnehageåret 2018/19 er gjort, viser det seg at Lauvmakken barnehage får 37 barn/ 53 plasser. I forbindelse med budsjettbehandlingen høsten 2017 var det kalkulert med 30 barn. Økningen av barnetallet skyldes blant annet at vi har fått søknader om overflytting av barn fra den samiske barnehagen, samt andre nye søknader som det ikke var tatt høyde for.

Det er blitt avdekket uforutsette behov for spesialpedagogiske tiltak som fordrer økte personellressurser, tilrettelegging både i form av det fysiske miljøet i barnehagen samt at barnegruppen organiseres i mindre grupper

Med bakgrunn i dette må Lauvmakken i kommende barnehageår fortsatt må bestå med tre avdelinger slik at barnegruppen kan deles i mindre grupper, samt tilføres ressurser utover eksisterende bemanning.

Barnehagen har forøvrig etablert samarbeid med faginstanser som PPT, Barneabiliteten og StatpedNord i forbindelse med behov for spesialpedagogiske tiltak.

Her vil det føre til økte utgifter tilsvarende kr. 250 000,- ut 2018 som må reguleres inn i budsjettet.

Barnehagen er med i to nasjonale satsninger (realfag og inkluderende barnehagemiljø) som uløser en ressurs på 40 % til sammen som er statlig finansiert .

Følgende budsjettregulering er derfor nødvendig:

Redusert bemanning 1,6 stillinger Lauvmakken barnehage inkl driftsutgifter oppvarming og renhold kr 38 000,- Til sammen kr 414 950,- i innsparing i 2018 settes til kr 0
Økte utgifter på kr. 414 950,- reguleres inn i budsjettet for 2018.

U.kap. 1.295 Ástávuona mánaídgárdni

Forbruket er på 117 %. Det er beregnet ikke-posterte inntekter pr. 1. tertial. Høyere utgifter til vikar sykefravær enn refusjon fra NAV. Høyere utgifter til husleie og strøm enn budsjettet. Ellers ingen merknader.

U.kap. 1.230 Skolefritidsordningen

Forbruk ligger på 73 %. Høyere inntekter i forbindelse med foreldrebetaling for opphold enn forventet. Ellers ingen merknader.

U.kap. 1.240 Kulturskolen

Forbruk er på 101 %. Det er beregnet ikke-postert foreldrebetaling for 1.tertial 2018 som intern overføring tilsvarende 10 % stilling fra kultur. Ellers ingen merknader.

U.kap. 1.250 PPT

Forbruk 75 % . Det er postert utgifter for 3 måneder. Ingen merknader.

For alle avdelinger innen oppvekst vil innkjøp av forbruksmateriell til undervisningen/barnehagedrift være preget av større halvårlige innkjøp. En del gjøres i 1.tertial og resten gjøres etter skolestart på høsten. Dette har med årets syklus å gjøre.

Sykefravær

Sykefraværet er fortsatt høyt innen noen av avdelingene i oppvekst. Dette skyldes få ansatte og langtidsfravær og sykefravær i forbindelse med overgang til pensjon, som gjør store utslag på prosentsatsen for fravær. Lederne har fortsatt sterkt fokus på fravær og oppfølging av sykemeldte. Det er få tilfeller der det kan relateres til arbeidssituasjonen.

Det rapporteres til NAV i tråd med retningslinjene. Det avholdes dialogmøte 1 på arbeidsplassen, og vi deltar på dialogmøte 2 i regi av NAV i tilfeller der sykefraværet er

langvarig. Vi prøver å tilrettelegge på arbeidsplassene i den grad det er mulig. Vi samarbeider også med Bedriftshelse Nord for å få sykefraværet ned.

Fra 1. tertial 2017 til sammenligning med 1.tertial 2018 er situasjonen som følgende:

Sykefraværet for Lavangen skole er økt fra 11,3% til 12,1 %

Lauvmakken barnehage er redusert fra 14,5 % til 10,3 %

Skolefritidsordningen er redusert fra 29,1% til 2,5 %

Samisk barnehage har økt sykefraværet fra 30,2 % til 35,3 %

Med hilsen

Tove Hansen
oppvekstsjef

Økonomirapport 1. tertial 2018

U. Kap		Regnskap 2018 pr. 30.04.18	Budsjett 2018 pr. 30.04.18	Forbruk i %
332	LAVANGSHEIMEN	5 224 093	5 419 043	96

17100 Ref sykepenger.

Refusjon må ses i sammenheng med vikarutgifter sykefravær og fødselspenger. Det er en negativ differanse på refusjon og vikarinntak ved sykefravær med kr 72 808.-
Vikar ved sykefravær tas inn iht bemanningsbehovet i avdelingen.

10100 Lønn fast stilling

Forbruk 95 %.

10210. Ferie

31 % forbruk. Forbruket vil øke hovedsakelig i 3. og 4. kvartal.

10220. Vikar utgifter annet fravær

Forbruk på 125 % . Posten brukes for dekning av vikarer i forbindelse med permisjoner jmf permisjonsreglementet og vil derfor variere.

10520. Lønn Lærlinger har ikke vært i bruk. Det er et mål at avdelingen får lærling fra høsten.

10300 Ekstrahjelp

94% forbruk. Pga overbelegg på avdelingen hele perioden er det tatt inn opptil 3 ekstravakter pr. dag. Det har vært mulig å omdisponere noen av personalet for å redusere ekstravakter men i mindre utstrekning enn tidligere.

Forbruksposter har overforbruk på 104 000.- som det er usikkert om vil jevne seg ut over året. Matbudsjettet med kr 50 098.-

Dette er en konsekvens av overbelegg på Lavangsheimen og prisstigning på varer.

11315 Linjeleie

272% forbruk. Dette vil jevne seg ut over året.

11400 Annonsering har et forbruk på 761% som tilsvarer kr22 031.-. Dette skyldes behovet for annonsering etter sykepleiere.

12600 Kjøp av vaskeritjeneste.

Forbruk 158 % tilsvarer 56 000.-. Denne tjenesten har hatt mer kostnad de siste årene som det ikke ser ut som at vi klarer å få redusert på tross av at det er forsøkt med flere tiltak.

12700 Kjøp av konsulent tjenester har overforbruk med kr 326 807.- som skyldes bruk av vikarbyrå for å dekke opp ubesatte sykepleier stillinger.

16.0600 Vederlag opphold i institusjon.

82 %. Mer inntekt med kr 166 791.- pga flere pasienter på institusjon enn beregnet.

16230 salg av mat -åpen omsorg

Pga økt behov for matombringning i hjemmetjenesten har salg av middag ført til mer inntekt med kr 15 202.-. Dette må også ses i sammenheng med overforbruk på matbudsjettet på Lavangsheimen.

19900 Fordelte utgifter

15 000 i forbruk uten at det er budsjettert.

Sykefraværet på Lavangsheimen

Sykefraværet i avdelingen er 8,9 %i første kvartal 2018 mot 11,5 % i 1. kvartal 2017. Sykefraværet har høy prioritet både hos ledelse og ansatte. Det rapporteres til NAV i tråd med retningslinjene. Oversikten over tilretteleggingsmuligheter i avdelingen brukes i oppfølgingsarbeidet slik at det skal være enklere for arbeidstaker og arbeidsgiver å vurdere muligheter for tilrettelegging. Rutiner og arbeidsmiljø er i fokus for å ha et sunt arbeidsmiljø som forebygger fravær.

U. Kap		Regnskap 2017	Budsjett 2018	Forbruk i %
		pr. 30.04.18	pr. 30.04.18	
331	PLEIE ÅPEN OMSORG	4 022 356	2 646 505	152

17000 refusjon stat.

Budsjettert refusjon fra stat på 1 766 664.- kommer til utbetaling i 3 eller 4. kvartal.

17100 Ref sykepenger og 17005 ref fra NAV.

Refusjoner på kr 81127.- må ses i sammenheng med vikarutgifter sykefravær og fast lønn.

10100 Lønn fast lønn

99 % forbruk.

10210. Ferie

22 % forbruk. Det har vært avvirket lite ferie første tertial. Forbruket vil øke hovedsakelig i 3. og 4. kvartal.

10220. Vikar utgifter annet fravær

Forbruk på 220 % . Posten brukes for dekning av vikarer i forbindelse med permisjoner jmf permisjonsreglementet og vil derfor variere.

10300 Ekstrahjelp

61 % forbruk. Kan ses i sammenheng med overforbruk på annet fravær pga mulig feil posteringer.

10400 Overtid

228 % forbruk. Behov for ekstra ressurser i spesielle situasjoner, manglende vikartilgang og behov for sykepleier i tjenesten har medført økt behov for overtid.

10520. Lønn Lærlinger har ikke vært i bruk. Det er et mål at avdelingen får lærling fra høsten.

10560 Støttekontakt

Forbruk 24 %. Forbruk vil variere.

10590 Omsorgslønn

Forbruk 128 %. Forbruk vil variere.

Forbruksposter har varierende forbruk som vil trolig jevne seg ut gjennom året.

Sykefraværet i hjemmetjenesten

I hjemmetjenesten er sykefraværet 7,8 % i 1. kvartal mot 10.5 % i 1. kvartal 2017. Det er flere som har vært sykemeldt over lengre tid, men som nå er tilbake i full jobb.

Sykefraværet har høy prioritet både hos ledelse og ansatte. Det rapporteres til NAV i tråd med retningslinjene. Det er utarbeidet en oversikt over tilretteleggingsmuligheter i avdelingen slik at det skal være enklere for arbeidstaker og arbeidsgiver å vurdere muligheter. Rutiner og arbeidsmiljø er i fokus for å ha et sunt arbeidsmiljø som forebygger fravær. Dette arbeidet gjøres i samarbeid med HMS gruppen og arbeidslivssenteret.

U. Kap		Regnskap 2018	Budsjett 2018	Forbruk i %
		pr. 30.04.18	pr. 30.04.18	
322	PSYK/RUS	317 016	379 842	83

10100 Lønn fast lønn

101 % . forbruk.

17100 Ref sykepenger.

Det har ikke vært nødvendig å ta inn vikar i sykefraværet hittil i år.

Forbruksposter har varierende forbruk som vil jevne seg ut over året.

Sykefraværet i psyk/rus tjenesten

Sykefravær i 1. kvartal 2018 kommenteres ikke i detalj pga få ansatte.

Sykefraværet har høy prioritet både hos ledelse og ansatte. Det rapporteres til NAV i tråd med retningslinjene. Det er utarbeidet en oversikt over tilretteleggingsmuligheter i avdelingen slik at det skal være enklere for arbeidstaker og arbeidsgiver å vurdere muligheter. Dette arbeidet er gjort i samarbeid med HMS gruppen og arbeidslivssenteret.

Rådmann Erling Hanssen
her

1. TERTIALRAPPORT 2018 - KAP. 1.5

	Budsjett pr. 30.04.18	Regnskap pr. 30.04.18	Forbruk i %
1.5 Kultur - totalt	657 327,00	685 558,55	104
1.500 Kulturformål	96 699,00	94 995,66	98
1.511 Bibliotek	151 557,00	214 042,69	141
1.520 Kulturvern/museer	33 332,00	38 442,50	115
1.540 Idretts- og friluftaktiviteter	41 955,00	42 881,98	102
1.550 Allment kulturarbeid	17 560,00	4 337,01	25
1.551 Lavangsvekka	10 936,00	0,00	0
1.560 Ungdomsrådet	8 060,00	38 219,63	474
1.571 Kirke drift	295 896,00	252 639,08	85
1.572 Andre kirkelige formål, drift	1 332,00	0,00	0

Kommentarer til merforbruk:

1.511: Bibliotek

Lønnsrefusjon fra NAV er ikke godskrevet.

1.520: Kulturvern, museer

Halvårssum til Sør-Troms Museum er belastet 1. tertial og gir merforbruk:

1.540: Idrett – og friluftaktivitet

Mulig feilføring gir et lite overforbruk.

1.560: Ungdomsrådet

Ungdomsbasen har startet opp etter 2 års stillstand, og det har medført mye innkjøp. Vedtatt budsjettregulering - ved bruk av fond - til innkjøpene er ikke inntektsført.

1. tertial: Fravær bibliotek: 2,3%

Fravær kultur: 1,5%

Med hilsen

Anne Strømmesen
biblioteksjef/rådgiver

rådmannen

ØKONOMIMELDING 1 TERTIAL 2018 - TEKNISK ETAT, KAP 1.6 OG 1.7

Meldingen omfatter etatens ansvarsområde kap. 1.6 og 1.7.

U.kap.	Regnskap 2018 pr. 30.04.18	Budsjett 2018 pr. 30.04.18	Forbruk i %
1.6 Hele kapitlet	1 820 713	1 871 911	97
1.600 Administrasjon	804 000	750 000	107
1.610 Oppmåling/reg.bygn	131 900	154 592	85
1.621 Vannbehandlingsanlegg	88 000	143 936	61
1.622 Ledningsnett vann	- 193 000	- 143 032	135
1.631 Avløp og rensing	10 000	16 664	60
1.632 Slamtømming	6 500	- 13 340	49
1.633 Ledningsnett kloakk	- 15 000	- 3 244	462
1.641 Renovasjon innsamling	- 179 000	- 148 668	120
1.643 Innsamling grovavfall	60 000	148 724	40
1.651 Kom vei vintervedl.	329 118	268 392	123
1.652 Kom vei sommervedl.	0	64 128	0
1.653 Vei og gatelys	235 175	88 664	265
1.661 Brannvesen	497 000	519 267	96
1.662 Feietjeneste	0	0	0
1.663 Oljevennberedskap	3 000	3 332	90
1.670 Landbr.kontoret	0	- 12 000	0
1.671 Skogbruk	0	664	0
1.673 Fiske, jakt, vilt	10 020	500	2004
1.674 Distr.veterinær	33 000	33 332	99

Kommentarer til områder med avvik i kap 1.6:

1.622/632/633/641

Kommunale gebyrer 1. halvår er ikke innkrevd og følgelig ikke regnskapsført. Korrigert for i tabell.

Langvarig frost/tele, med bortfall av vann som resultat, har påført teknisk etat betydelige merutgifter for å opprettholde vannforsyningen til abonnenter tilknyttet vannverket.

Utgiftene fremkommer i form av innkjøpt materiell, overtid og kjøp av tjenester. Utgiftene ca. kr 250.000,- tatt ut, belastes fond. Utgifter til rep av pumpestasjon som følge av skader etter stormene Ylva/Aina ca kr 100.000,- tatt ut, refunderes av forsikringen.

1.651

Utbetalingen for brøytesesongen 2018 er avsluttet. Neste utbetaling blir i september.

1.653

Strømutgifter forskutteres, økte strømpriser. I tillegg foretatt utskifting av en del lysarmaturer rundt kommunale bygg, samt tatt etterslep fra 2017(innkjøpsstopp) på utskifting av lyspærer.

1.610/663/674

Samarbeidende kommuner har ikke krevd inn Lavangen kommunes andeler.

For øvrig ingen spesielle merknader til kap. 1.6.

U.kap.	Regnskap 2018 pr. 30.04.18	Budsjett 2018 pr. 30.04.18	Forbruk i %
1.7 Hele kapitlet	1 380 588	855 381	161
1.700 Fellesutgifter	32 736	40 809	80
1.711 Servicebygget	137 129	32 569	421
1.712 Helsesenteret	86 000	79 324	108
1.713 Drifts- og vedl. havd.	- 2 000	1 249	160
1.720 Lauvmakken barnehage	221 000	152 068	145
1.721 Lavangen skole	1 351 000	1 024 828	132
1.724 Spansdalen barnehage	0	54 401	0
1.731 Lavangsheimen	311 000	148 352	209
1.733 Soløy legesenter	29 251	7 480	391
1.741 Ornessenteret	- 114 000	- 135 004	84
1.742 Kommunale boliger	- 218 000	- 121 991	178
1.743 Kom. omsorgsboliger	- 358 000	- 368 416	97
1.746 PU-bolig II	- 96 000	- 88 072	109
1.752 Grøntanlegg	472	26 456	2
1.761 Brannstasjon	0	1 328	0

Kommentarer til områder med avvik i kap 1.7:

1.700/713

linternfordeling på posten 6901 og 7900 foretatt.

1.711

Husleie K4 og kirkeverge ikke bokført, kreves inn siste kvartal. Beregnet og korrigert for. Kostnader i forbindelse med innkjøp av nytt kjøkken er belastet vedlikeholdsposten, budsjettreguleres, korrigert for.

1.712

Husleie samisk avdeling ikke bokført, kreves inn siste kvartal. Beregnet og korrigert for.

1.720/1.721

Kostnader til lys/varme er betydelige.

1.724

Lønnsutgifter renhold må omposteres, da renholdet løses ved bruk av fast ansatt med lønnsmidler knyttet til andre bygg.

Generelt for alle bygg er at strømforbruket/kostnadene er betydelig høyere enn budsjettert. Kostnadsøkningen tilskrives i hovedsak økte strømpriser, samt overovergang til "smarte" målere.

For øvrig ingen spesiell merknader til kap. 1.7.

Med hilsen

Albert Pedersen
teknisk sjef

LAVANGEN KOMMUNES REGNSKAP 2017

Saksbehandler: Erling Hanssen

Arkivsaksnr.: 18/21

Arkiv: 212

Saksnr.: Utvalg

46/18 Formannskap

25/18 Kommunestyre

Møtedato

04.06.2018

14.06.2018

Sakens dokumenter:

Lavangen kommunes regnskap for 2017
Kontrollutvalgets uttalelse til regnskapet
Revisjonsberetning for regnskap 2017
Nummerert brev nr. 3 fra revisjonen

Sakens fakta:

Driftsregnskapet for 2017 legges frem med et mindreforbruk på kr. 5 560 779,-

Investeringsregnskapet for 2017 er gjort opp med balanse mellom inntekter og utgifter.

Det mindreforbruket som presenteres her er betydelig større enn det som kommer som et avvik mellom inntekter og utgifter i driften. Lavangen kommune har i de siste årene (2011 – 2016) gjort noen feilaktige bokføringer vedrørende avsetning til bundne driftsfond. Revisjonen har de siste årene påpekt dette forholdet og vi ser at formalkravene til avsetning til bundne driftsfond ikke er innfridd.

Feil bokføring i den nevnte perioden er korrigert i årets regnskap ved å inntektsføre de bundne driftsfondene i drift. Det er 12 fond på totalt kr. 3 265 889,- som er inntektsført. Årets mindreforbruk i drift er øket med tilsvarende beløp. Det faktiske mindreforbruket for driftsåret 2017 er med andre ord kr. 2 294 890,-.

Kommunestyret vil i forbindelse med behandlingen av årets regnskap bli invitert til å avsette dette beløpet til disposisjonsfond merket med samme formål som det som var registrert som bundne fond.

Rådmannens vurderinger:

Praksisen med disponering av midler til bundne fond må skjerpes. Arbeidet med å «rydde» i bundne driftsfond har blitt konsentrert om fond med beløp over kr. 100.000,-.

Administrasjonen vil i løpet av 2018 fullføre arbeidet med gjennomgangen av avsatte midler til bundne fond.

Undertegnede ønsker å takke de ansatte for innsatsen i 2017. Uten ansatte som er sitt ansvar bevisst og utfører sitt arbeid til beste for innbyggerne i kommunen ville det ikke ha vært mulig å levere et positivt regnskapsresultat. Ledere på alle nivåer har forholdt seg til sine budsjetttrammer og gjør det enkelt å lede driften.

1. Det vises til vedlagte uttalelse fra Lavangen kontrollutvalg

2. Overskuddet i driften avsettes på følgende måte:

Kr 2 294 890,- avsettes til disposisjonsfond

Kr. 3 265 889,- avsettes på fond til disposisjon

3 Følgende budsjettregulering vedtas:

Flg. budsjettregulering vedtas;

Budsjettpost	Tekst	Budsjett 2018	Merinnt./ mindre utgifter	Merutgifter/ mindreinntekt	Regulert budsjett
1.9300.930.880	Disp. av tidl. års overskudd	0	5 560 780		5 560 780
1.5400.940.880	Avsetning til disp. fond (merket)	0		3 265 889	3 265 889
1.5400.940.880	Avsetning til disp. fond	0		2 294 891	2 294 891
Sum			5 560 780	5 560 780	

4. Lavangen kommunestyre godkjenner det fremlagte regnskapet for 2017 for Lavangen kommune

29.05.2018

Erling Hanssen
rådmann

Bjørn-Helge Aune
økonomisjef

Formannskapetets innstilling:

1. Det vises til vedlagte uttalelse fra Lavangen kontrollutvalg

2. Overskuddet i driften avsettes på følgende måte:

Kr 2 294 890,- avsettes til disposisjonsfond

Kr. 3 265 889,- avsettes på fond til disposisjon

3 Følgende budsjettregulering vedtas:

Flg. budsjettregulering vedtas;

Budsjettpost	Tekst	Budsjett 2018	Merinnt./ mindre utgifter	Merutgifter/ mindreinntekt	Regulert budsjett
1.9300.930.880	Disp. av tidl. års overskudd	0	5 560 780		5 560 780
1.5400.940.880	Avsetning til disp. fond (merket)	0		3 265 889	3 265 889
1.5400.940.880	Avsetning til disp. fond	0		2 294 891	2 294 891
Sum			5 560 780	5 560 780	

4. Lavangen kommunestyre godkjenner det fremlagte regnskapet for 2017 for Lavangen kommune

Lavangen kommune

Kontrollutvalget

LAVANGEN KOMMUNE LOABAGA SUOHKAN / Rådmannen			
Aktivsaknr	18/21-4	Løpnr	1641
28 MAI 2018			
Ark kode P	212	Ark kode S	
Saksbehandler	EJA	Kategori	
Kopi til	BHA, SFS		

Til

Kommunestyret i Lavangen kommune

Kontrollutvalgets uttalelse om Lavangen kommunes årsregnskap for 2017

Kontrollutvalget har i møte 25.5.2018 behandlet Lavangen kommunes årsregnskap for 2017.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, rådmannens årsberetning og revisjonsberetning datert 15.5.2018. I tillegg har revisor og økonomisjef supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget har merket seg at Lavangen kommunes årsregnskap viser et resultat med regnskapsmessig mindreforbruk /overskudd på kr 5.560.780.

Kontrollutvalget har videre merket seg at det foreligger en revisjonsberetning med forbehold om budsjett.

«Helse- og sosialetaten har hatt et merforbruk på kr 4,9 millioner og det er ansvar 323 Barneverntjeneste som i hovedsak forårsaker merforbruket. Budsjettavviket er for øvrig kommentert på side 20 i rådmannens årsberetning.»

Kontrollutvalget synes det er beklagelig at årsregnskapet viser et betydelig avvik mot regulert budsjett på Helse- og sosialetaten.

Revisor har videre tatt inn følgende presisering under Andre forhold i revisjonsberetningen: *«Denne beretning erstatter tidligere avgitt beretning, datert 16.04.2018, som ble avgitt ved utløpet av forskriftens frist for å avlegge revisjonsberetning. Fullstendig årsregnskap var på dette tidspunkt ikke avgitt av administrasjonssjefen, og årsberetning var ikke utarbeidet.»*

Kontrollutvalget mener det er uheldig at kommunens årsregnskap ikke blir avlagt i henhold til fristene som fremgår av forskriften.

Kontrollutvalget viser for øvrig til revisjonsbrev nummer 3 fra KomRev Nord hvor det fremkommer bemerkninger vedrørende manglende behandling av økonomirapporter i kommunestyret, samt uklarhet vedrørende hva som er kommunens offisielle budsjett når budsjett har vært fremlagt for behandling i kommunestyret. Kontrollutvalget viser til vedlagt revisjonsbrev nr 3. Kontrollutvalget mener det er uheldig at ikke tertialvise økonomirapporter legges frem til behandling i Kommunestyret jf forskrift om årsbudsjett § 10, og at det ikke klart fremkommer hva som er kommunens offisielle budsjett når dette legges frem for behandling i kommunestyret.

Ut over ovennevnte har kontrollutvalget ingen merknader til Lavangen kommunes
årsregnskap for 2017.

Lavangen, den 25. mai 2018

Jon Risdal Eliassen

Kontrollutvalgets leder

Vedlegg:

Revisjonsbrev nr. 3

Saksfremlegg kommunestyret

Uttalelse årsregnskap Lavangen kommune 2017

Innstilling til kommunestyret fra kontrollutvalget:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets uttalelse til Lavangen kommunes årsregnskap for 2017 til orientering.

Saksutredning:

I henhold til Forskrift om kontrollutvalg § 7 skal kontrollutvalget gi en uttalelse til årsregnskapet til kommunestyret. Bestemmelsen fastsetter kontrollutvalgets rett til å knytte kommentarer til årsregnskapet med revisjonsberetning før årsregnskapet behandles i kommunestyret.

Uttalelsen stiles til kommunestyret med kopi til formannskapet.

Årsregnskapet for Lavangen kommune 2017 med tilhørende revisjonsberetning er behandlet av kontrollutvalget i møte 25. mai 2018. I den forbindelse har kontrollutvalget vedtatt en uttalelse om Lavangen kommunes årsregnskap for 2017, som de ber om at kommunestyret behandler i neste kommunestyremøte.

Behandling i kontrollutvalget 25.5.2018

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Elsa Saghaug og kontaktrevisor Sissel J. Pedersen fra KomRev NORD IKS var tilstede i møtet og fortalte om deres funn i forbindelse med revisjon av årsregnskapet og den løpende revisjonen gjennom året, og tok samtidig en gjennomgang av hovedpostene i avgitt revisjonsberetning.

Økonomisjef Bjørn-Helge Aune var tilstede i møtet, og tok en gjennomgang av hovedpostene i årsregnskapet. Økonomisjefen kommenterte og svarte tilfredsstillende på spørsmål fra kontrollutvalget.

Kontrollutvalget mener kommunestyret må gjøres oppmerksom på revisors bemerkninger i revisjonsbrev nr 3 vedrørende manglende behandling av Økonomirapporter i kommunestyret, samt uklarheter vedrørende hva som er kommunens offisielle budsjett når budsjett fremlegges for behandling i kommunestyret. Henvvisning til revisjonsbrev nr 3 ble derfor tatt inn i Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet for 2017, og revisjonsbrev nr 3 er vedlagt uttalelsen.

Kontrollutvalget vedtok uttalelsen til Lavangen kommunes årsregnskap for 2017, og at kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Vedlegg:

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for Lavangen kommune 2017 inkl. vedlegg
Særutskrift sak 09_18 kontrollutvalgsmøte Lavangen kommune 25.5.18

Kontrollutvalget i Lavangen kommune

Særutskrift

FRA: KONTROLLUTVALGET		MØTESTED: Møterommet på servicebygget	MØTEDATO: 25.5.2018
Fra sak:	08/18	Fra kl.:	09:30
Til sak:	14/18	Til kl.:	13:15

Følgende medlemmer møtte:

Jon Rasdal Eliassen (Frp)
Unn-Tove Bakkevoll (H)
Svenn Ole Wiik (Sp)

IKKE MØTT /IKKE MELDT FORFALL:

MELDT FORFALL:

FRA ADMINISTRASJONEN MØTTE:

Økonomisjef Bjørn-Helge Aune i forbindelse med behandling av sak 9/18 til 11/18.

FRA SEKRETARIATET MØTTE:

Mikael Falch Hope

ANDRE:

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Elsa Saghaug og kontaktrevisor Sissel J. Pedersen fra KomRev NORD IKS i forbindelse med behandling av sak 9/18 til 13/18.

Sak nr.	Sak	Møtedato
09/18	Årsregnskap Lavangen kommune 2017	25. mai 2018

Innstilling til vedtak:

1. *Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse til årsregnskapet som kontrollutvalgets uttalelse til Lavangen kommunes årsregnskap for 2017.*
2. *Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.*

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Elsa Saghaug og kontaktrevisor Sissel J. Pedersen fra KomRev NORD IKS var tilstede i møtet og fortalte litt om deres funn i forbindelse med revisjon av årsregnskapet og den løpende revisjonen gjennom året, og tok samtdig en gjennomgang av hovedpostene i avgitt revisjonsberetning.

Økonomisjef Bjørn-Helge Aune var tilstede i møtet, og tok en gjennomgang av hovedpostene i årsregnskapet. Økonomisjefen kommenterte og svarte tilfredsstillende på spørsmål fra kontrollutvalget.

Kontrollutvalget mener kommunestyret må gjøres oppmerksom på revisors bemerkninger i revisjonsbrev nr 3 vedrørende manglende behandling av Økonomirapporter i kommunestyret, samt uklarheter vedrørende hva som er kommunens offisielle budsjett når budsjett fremlegges for behandling i kommunestyret. Henviising til revisjonsbrev nr 3 tas derfor inn i Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet for 2017, og revisjonsbrev nr 3 vedlegges uttalelsen.

Kontrollutvalget fattet så følgende

VEDTAK:

1. *Kontrollutvalget vedtar uttalelse til Lavangen kommunes årsregnskap for 2017.*
2. *Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.*

Enstemmig vedtak

Kontrollutvalget Lavangen kommune 25. mai 2018

Jon Rasdal Eliassen

Kontrollutvalgets leder

Kontrollutvalget i Lavangen kommune

Særutskrift

FRA: KONTROLLUTVALGET		MØTESTED: Møterommet på servicebygget		MØTEDATO: 25.5.2018
Fra sak:	08/18	Fra kl:	09:30	
Til sak:	14/18	Til kl:	13:15	

Følgende medlemmer møtte:

Jon Rasdal Eliassen (Frp)
Unn-Tove Bakkevoll (H)
Svenn Ole Wiik (Sp)

IKKE MØTT /IKKE MELDT FORFALL:

MELDT FORFALL:

FRA ADMINISTRASJONEN MØTTE:

Økonomisjef Bjørn-Helge Aune i forbindelse med behandling av sak 9/18 til 11/18.

FRA SEKRETARIATET MØTTE:

Mikael Falch Hope

ANDRE:

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Elsa Saghaug og kontaktrevisor Sissel J. Pedersen fra KomRev NORD IKS i forbindelse med behandling av sak 9/18 til 13/18.

Sak nr.	Sak	Møtedato
12/18	Selskapskontroll – Orneset Eiendomsselskap AS	25. mai 2018

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget tar rapporten fra selskapskontroll på Orneset Eiendomsselskap AS til orientering, og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:

- 1. Kommunestyret tar rapport fra selskapskontroll på Orneset Eiendomsselskap AS til orientering.*

Våren 2017 ble det vedtatt at Hålogaland Revisjon AS skulle gå i gang med en selskapskontroll på Orneset Eiendomsselskap AS høsten 2017.

Rapport fra selskapskontroll var ferdigstilt og klar for behandling i kontrollutvalget.

Mikael Falch Hope ved Hålogaland Revisjon AS tok en gjennomgang av rapporten i møtet, og fremhevet samtidig at man ved selskapskontrollen ikke har konkludert på hvorvidt eier ivaretar kontroll med fremtidig forvaltning av rettigheter og verdier som tilhører Orneset Eiendomsselskap AS, herunder spesielt innvilget konsesjon for bygging av Plasselva kraftverk, samt avtalt rett til tilbakekjøp av eiendom solgt i 2012.

Kontrollutvalgets medlemmer kom med sine synspunkter på rapporten, og fattet så følgende

VEDTAK:

Kontrollutvalget tar rapporten fra selskapskontroll på Orneset Eiendomsselskap AS til orientering, og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:

1. Kommunestyret tar rapport fra selskapskontroll på Orneset Eiendomsselskap AS til orientering.
2. Kommunestyret ber administrasjonen om svar på hvordan eier fortar oppfølging av Orneset Eiendomsselskap AS' forvaltning av innvilget konsesjon for Plasselva kraftverk som er gitt til selskapet, og hvorvidt denne ivaretas ved eventuell avvikling av selskapet.
3. Kommunestyret ber administrasjonen om å følge opp og svare på om Orneset Eiendomsselskap AS formelt innehar 1. prioritet på tilbakekjøp av eiendom som ble solgt i 2012, og hvorvidt denne ivaretas ved eventuell avvikling av selskapet.

Enstemmig vedtak

Kontrollutvalget Lavangen kommune 25. mai 2018

Jon Rasdal Eliassen

Kontrollutvalgets leder

Til kommunestyret i Lavangen kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Administrasjonssjefen

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Lavangen kommunes årsregnskap som viser kr 105 073 524 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 5 560 780. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Lavangen kommune per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

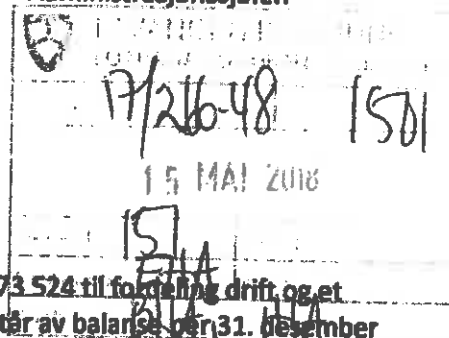
Administrasjonssjefen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsberetning, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Administrasjonssjefen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon med forbehold om budsjett

Helse- og sosialetaten har hatt et merforbruk på kr 4,9 millioner og det er ansvar 323 Barnevernstjeneste som i hovedsak forårsaker merforbruket. Budsjettavviket er for øvrig kommentert på side 20 i rådmannens årsberetning.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi, med unntak av forholdet beskrevet i avsnittet ovenfor, at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Andre forhold

Denne beretning erstatter tidligere avgitt beretning, datert 16.04.2018, som ble avgitt ved utløpet av forskriftens frist for å avlegge revisjonsberetning. Fullstendig årsregnskap var på dette tidspunkt ikke avgitt av administrasjonssjefen, og årsberetning var ikke utarbeidet.

Harstad 15. mai 2018

Elsa Saghaug
Oppdragsansvarlig revisor

KomRev NORD

Interkommunalt selskap

Vi skaper trygghet

Kontrollutvalget i Lavangen kommune

Døres ref:

Vår ref:
51

Saksbehandler:
cs@komrevnord.no

		LAVANGEN KOMMUNE LOAÐÁGA SUOHKAN / Rádmannen	
Akkvieser	18/2/15	Fripens	11/12
Kopi:		Administrasjonssjefen	
28 MAI 2018			
Ark.karte P	212	Ark.karte S	
Saksbehandler	EHA	Kass. nr	
Kopi	Telefon: 77 04 14 01	Dato:	15.05.2018

REVISJONSBREV NR. 3 – ÅRSREGNSKAP 2017

Forbehold om budsjettavvik

Viser til vår revisjonsberetning datert 15.05.18. Revisjonsberetningen har positiv konklusjon om årsregnskapet, men har forbehold om vesentlige budsjettavvik mellom driftsbudsjett og driftsregnskap. I følge revisjonsforskriften § 3 skal revisor se etter at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett. Videre skal vi påse at administrasjonssjefen redegjør for vesentlige avvik i årsberetningen.

Vi har tatt inn følgende forbehold i revisjonsberetningen om budsjettet:

Helse- og sosialtaten har hatt et merforbruk på kr 4,9 millioner og det er ansvar 323 Barnevernstjeneste som i hovedsak forårsaker merforbruket. Budsjettavviket er for øvrig kommentert på side 20 i rådmannens årsberetning

Vi viser til regnskapskjema 1B med kommunens ansvar og resultatene for disse. Regulert budsjett for ramme 1.3 Helse- og omsorgsetaten viser kr 40,8 millioner i budsjetterte utgifter og regnskapet viser at det har medgått kr 45,8 millioner til drift av helse- og omsorgsetaten. Barnevernet har det største avviket med kr 4,5 millioner, et merforbruk på 176 % i forhold til budsjett.

Kommunen har mottatt kr 3,5 millioner i skjønnsmidler fra Fylkesmannen, og dette skulle da vært regulert inn i budsjettet av kommunestyret.

Driftsbudsjettet – skjema 1B

Vi ser at administrasjonen fremlegger flere ulike budsjettmodeller for kommunestyret. Budsjettet fremlegges pr rammeområde, ansvarsområdenivå og hovedkapitelnivå. Budsjettet skal ifølge kommunestyrets budsjettvedtak være på ansvarsområdenivå, jfr. pkt 18 i vedtaket, og det betyr at kommunens offisielle budsjettskjema 1B skal være pr ansvarsområde. Regnskapet skal avlegges tilsvarende budsjettet slik at det er mulig å sammenholde vedtatt budsjett mot regnskap. Kommunens har avlagt regnskapet på rammeområdene og dette er ikke i henhold til vedtaket i kommunestyret. Det kan gjerne legges frem flere ulike budsjetter for kommunestyret, men det må klart fremgå hva som er det offisielle budsjettet og hva som er tillegg til budsjettet.

Sendes- og postadresse:
Sjogt 3
9405 HARESTAD
post@komrevnord.no

Avdelingskontor:
Tromsø, Finnmark, Narvik, Scotland, Sjøvegan
www.komrevnord.no

Telefon:
77 04 14 00

Organisasjonsnummer:
986 674 649

Det må tas stilling til hva som skal være kommunens offisielle driftsbudsjett. Dersom kommunestyret vedtar budsjett pr ansvar, så må det også tas stilling til om dette skal være på brutto eller netto nivå. Det fremlagte budsjettet pr ansvar er gitt på bruttonivå og det må da vedtas om rådmannen skal styre kommunen på dette nivå, eller om det er netto nivå som vedtas. Det er av vesentlig betydning når det kommer til hvilke budsjettendringer som skal fremlegges for kommunestyret.

Økonomirapporter – budsjettreguleringer - delegasjoner

Det er ikke fremlagt økonomirapporter til Kommunestyret gjennom året og dette er et brudd på forskrift om årsbudsjett § 10.

Det er gjennomført noen budsjettreguleringer både i investeringsbudsjettet og driftsbudsjettet gjennom året. Disse reguleringene er ikke alltid vedtatt av riktig myndighetsnivå ifølge kommunelovens bestemmelser. Vi viser til forskrift om årsbudsjett § 10 der det fremgår at det skal foretas endringer i årsbudsjettet (skjema 1A, 1B, 2A og 2B) når dette må anses påkrevd. Det står videre at det er kommunestyret selv som skal foreta de nødvendige endringer i årsbudsjettet.

Kommunestyret kan ikke delegerer budsjettmyndighet verken til formannskapet eller rådmannen slik som det fremkommer i kommunens delegasjonsreglementer.

Med hilsen

Elsa Saghang

Oppdragsansvarlig revisor